

خوش آمدید!

جی آئیے نوں!

یہ پانچ پڑاؤ پر مشتمل بس میں کیا جانے والا سچائی کا سفر

ایہہ پنج تھواواں تے کھلون والا بس وچ کیتا جاوون والا سچائی دا

www.Christian-thinktank.com ویب سائٹ

www.Christian-thinktank.com سفر ویب

سے لیا گیا ہے اور اس میں کچھ ضروری ترمیم کرتے ہوئے اس کا ترجمہ کیا گیا ہے جو کہ روحانی راستے پر گامزن ایک مسافر کے عکس کو پیش کرتے ہیں۔ درج ذیل مضامین تین زبانوں اردو، پنجابی اور انگریزی میں ہیں۔ جس طرح سے آپ مہربان خدا کے حضور اپنے روحانی سفر میں بڑھیں اور ترقی کریں میری دعا ہے کہ آپ ان مضامین کی بدولت بہت برکت اور تقویت پائیں۔

سائٹ توں لیا گیا اے تے ایہدے وچوں کچھ ضروری گلاں نوں ٹھیک کردیاں ہویاں ایہدا ترجمہ کیتا گیا اے جیہڑا اپنی روحانی راہ تے تڑن والے اک راہی دے پرچھاویں نوں پیش کردا اے۔ تھلے دتے گئے مضمون تین زبانوں اردو، پنجابی تے انگریزی وچ نے۔ جیویں جیویں تھی مہربان خدا دے آگے اپنی روحانی راہ اتے آگے وھدے تے ترقی کردے او میری ایہہ دعا اے اپنی تھی ایہناں مضموناں دی راہیں بوہتی ساری مدد تے برکت پاؤ۔

Welcome!

This “A Five Stop Bus Tour of Reality” is adopted, modified, and translated from Christian-thinktank.com website and represent the reflection of another simple traveler on the spiritual path. Each article below has all three languages with in it, Urdu Punjabi, English. May you find great blessing and help from these writings, as you make progress on your own spiritual journey before our good-hearted God.

پنج تھواواں تے کھلون والا بس وچ کیتا جاوون والا سچائی دا سفر

پانچ پڑاؤ پر مشتمل بس میں کیا جانے والا سچائی کا سفر

A Five Stop Bus Tour of Reality

"پنجاں تھواواں تے کھلون والا بس وچ کیتا جاوَن والا سچیمائی دا سفر"

مسیحی نُقطہ نظر دا جوش، وقار تے شادمانی

جدوں خُدا واضح دِسنا شروع ہو گیا تے علمِ الہیات دی خوشی دا کوئی ٹکانہ نہ رہیا

پہلا پڑاؤ---خُدا

الف: خُدا پوتر اے

۱: اوہدی موجودگی

- پر کیہ خُدا واقعی زمین اُتے رہوئے گا؟ ویکھ اَسْمان سگلوں اَسْماناں دے اَسْمان وچ وی تُو نہیں سما سکدا این تے ایہہ گھرتے کجھ وی نہیں اے جیہڑا میں بنایا اے (اسلاطین ۸ باب دی ۲ آیت)۔

- خُداوند خُدا ایویں آکھدا اے پئی اَسْمان میرا تخت اے تے زمین میرے پیراں پٹھال دی چوکی اے۔ تُوںسی میرے لئی کیویں دا گھر بناؤ گے تے کیہڑی تھال میرے لئی آرام کرن دے لئی ہوئے گی؟ (یسعیاہ ۶۶ باب دی آیت)۔

- خُداوند ساڈے خُدا دے وانگر کون اے جیہڑا عالم بالا اُتے رہندا اے۔ جیہڑا فروتنی دے نال اَسْمان تے زمین اُتے نظر کردا اے؟ (زبور ۱۱۳ دی ۵ تے ۶ آیت)۔

اوہدی مخصوص موجودگی اوہدی تخلیق توں بالکل دکھری اے۔

۲: اوہدی سالمیت تے اوہدا استحکام

- او ای چٹان اے اوہدی صنعت کامل اے کیوں جے اوہدیاں ساریاں راہواں انصاف دیاں نے۔ او وفادار خُدا تے بدی توں پوتر اے، او انصاف کرن والا تے سچا اے (استثنا ۳۲ باب دی ۴ آیت)۔
- اوس ہمیشہ دی جیاتی دی آس اُتے جہدا وعدہ ازل توں خُدا نے کیتا اے جیہڑا جھوٹ نہیں بول سکدا اے (ططس ۱ باب ۲ آیت)۔
- تاں پئی او شیواں دے باعث جیہڑیاں بدل نہیں سکدیاں نے خُدا دا جھوٹ بولنا ممکن نہیں اے ساڈی پکی طرح دے نال دل جمعی ہو جائے جیہڑے پناہ لین لئی ایس لئی دوڑے نے پئی اوس آس نوں جیہڑی اگے رکھی ہوئی اے قبضے وچ لیاون (عبرانیوں ۶ باب ۱۸ آیت)
- یسوع نے اوہنوں آکھیا پئی تُو مینوں کیوں نیک آکھدا ایں؟ کوئی نیک نہیں اے پر صرف اک ای یعنی خُدا (مرقس ۱۰ باب ۱۸ آیت)۔
- خُداوند دے وانگر کوئی قدوس نہیں اے کیوں جے تیرے سوا کوئی ہے ای نہیں تے نہ ای کوئی چٹان اے جیہڑی ساڈے خُدا دے وانگر ہوئے (اسیمونیل ۲ باب ۲ آیت)۔
- خُدا انسان نہیں اے پئی جھوٹ بولے تے نہ ای او آدمزاد اے پئی اپنا ارادہ بدلے (گنتی ۲۳ باب دی ۱۸ آیت)۔

وڪھ نظر آون دے حوالے نال خاص طور تے استحکام دیاں درجیاں وچ۔۔

• ویری دے مُقابلے وچ ساڈی مدد کر کیوں بے انسانی مدد جھوٹی اے (زبور ۱۰۸ دی ۱۲ آیت)۔

• ایس لئی تُوئی انسان توں جمد ادم اوہدیاں نتھنیاں وچ اے مڑے رہوؤ کیوں بے اوہدی قدر کیہ اے؟ (یسعیاہ ۲ باب ۲۲ آیت)۔

• نہ امیراں اُتے بھروسہ کر نہ بندے دے پتر اُتے اوچا نہیں سکدا اے اوہدا ساں نکل جاندا اے تے او مٹی وچ مل جاندا اے۔ اوس ای دیہاڑے اوہدے منصوبے فنا ہو جاندا اے۔ خوش نصیب اے او جمد مدگار یعقوب دا خُدا اے تے جمدی آس خُداوند اوہدے خُدا اُتے ہے۔ جہنہ آسمان تے زمین تے سُمندر نوں تے جو کجھ اوہدے وچ ہے بنایا جیہڑا سچھائی نوں قائم رکھدا اے (زبور ۱۲۶ دی ۳ توں ۶ آیت)۔
خُدا دی قادر مُطلق صفت۔۔

• یسوع نے اوہدے ول نوں ویکھ کے آکھیا پئی ایہہ بندیاں توں تے نہیں ہو سکدا پر خُدا سب کجھ کر سکدا اے (متی ۱۹ باب دی ۲۶ آیت)۔

• تے او تھوڑا جیہا اگے وہدیا تے زمین اُتے ڈگ کے دُعا کرن لگیا پئی ہو سکے تے ایہہ گھڑی میرے توں ٹل جائے۔ تے آکھیا اے پئیو، اے ابا! تیرے توں سب کجھ ہو سکدا

اے۔ ایس پیالے نوں میرے توں ہٹالے تاں جو میں چاہندا آں او نہیں سگوں جو تُو
چاہندا ایں او ای ہووے (مرقس ۱۴ باب دی ۳۵ تے ۳۶ آیت)۔

• تے ویکھ تیری رشتہ دار الشبیح دے وچ بڑھاپے وچ پتر ہون والا اے تے ہن اوہنوں
جیہڑی بانجھ اکھواندی اے چھیواں مہینہ اے۔ کیوں جے جیہڑا قول خُدا دے ولوں اے
اوکدی وی بے تاثیر نہیں ہوئے گا (لوقا ۱۴ باب دی ۳۶ تے ۳۷ آیت)۔

• فیر خُداوند نے ابرہام نوں اکھیا پئی سارہ کیوں ایسہ آکھ کے ہسی اے پئی کیہ میرے
جیہڑی اجی بڈی ہو گئی آں واقعی ای پتر ہوسکدا اے؟ کیہ خُداوند دے نیڑے کوئی گل
اوکھی اے؟ موسم بہار دے وچ مُقررہ ویلے وچ میں تیرے کول آواں گاتے سارہ
دے پتر ہوئے گا (بیدائش ۱۸ باب دی ۱۳ تے ۱۴ آیت)۔

• تے یونٹن نے اوس جوان نوں جیہڑا وہدا صلاح بردار سی اکھیا پئی آ آسی اودھر اوہناں
ناختوناں دی چوکی ول نوں چلیئے۔ ہوسکدا اے پئی خُداوند ساڈا کم بنا دیوئے کیوں جے
خُداوند دے لئی بہتیاں تھوڑیاں دی رانیں پچاون دی قید نہیں اے (اسیموئیل ۶۱۴
آیت)۔

• تے فیر ایوب نے خُداوند نوں ایویں جواب دتا پئی میں جاندا آں پئی تُو سب کجھ کر
سکدا ایں تے تیرا کوئی وی ارادہ رُک نہیں سکدا اے (ایوب ۴۲ باب دی ۱ آیت)۔

• آہ اے خُداوند خُدا! ویکھ تُو اپنی وِہڈی قُدرت تے اپنیاں اُچیاں بانہواں دے نال اَسمان تے زمین نوں پیدا کیتا اے کوئی کام اجہیا نہیں اے جنہوں توں کر نہیں سکدا ایں (یرمیاہ ۳۲ باب دی ۷ آیت)۔

• ہُن جیہڑا اجہیا قادر اے پئی اوس قُدرت دے موافق جیہڑی ساڈے وچ تاثیر کردی اے ساڈی درخواست تے خیال توں بہت زیادہ کم کر سکدا اے (افسیوں ۳ باب ۲۰ آیت)۔

• خُداوند اُکھدا اے پئی اپنا دعویٰ پیش کرو۔ یعقوب دابادشاہ فرماندا اے اپنیاں مضبوط دلیلاں نوں لیاؤ۔ او اوہناں نوں حاضر کرن تاں پئی او سانوں ہون والیاں شیواں دے بارے خبر دیون۔ سانوں اگلیاں گلاں نوں دسو پئی کیہ سن تاں پئی اسی اوہناں نوں سوچئیے تے اوہناں دے انجام نوں سمجھئیے یاں آئندہ ہون والیاں گلاں توں سانوں آگاہ کرو۔ دسو پئی اگے کیہ ہوئے گا تاں پئی اسی جانئیے پئی تسی الہ او۔ آہو بھلا یا بُرا کجھ تے کرو تاں پئی اسی حیران ہوئے تے رل کے اوہنوں ویکھئیے۔ ویکھو تسی ہچ تے بیکار او تہانوں پسند کرن والا مکروہ اے۔ (یسعیہ ۴۱ باب دی ۲۱ توں ۲۴ آیت)۔

• کیوں جے خُدا ساڈے دل نوں وِہڈا اے تے او سب کجھ جاندا اے (۱ یوحنا ۳ باب دی ۲۰ آیت)۔

- ایس سببوں پطرس نے دلگیر ہو کے اوہنوں آکھیا پئی خُداوند! تُو تے سب کُجھ جاندا
ایں۔ تینوں پتہ ای اے پئی میں تینوں عزیز رکھدا آل (یوحنا ۲۱ باب دی ۱۷ آیت)۔
- ویکھ میری زبان اُتے کوئی اجھی گل نہیں اے جنوں تُوں اے خُداوند چنگی طرح دے
نال نہ جاندا ہووئیں (زبور ۱۳۰ دی ۴ آیت)۔

اک گل جیہڑی میں اپنے مُستقبل دے بارے وچ یقین دے نال جاندا آل او ایہہ ہے پئی خُدا
میرے نال ہوئے گا۔

ب:

پ: [جیویں تہاڈا سدن والا پوتر اے اویں ای تسی وی اپنے سارے چال چلن دے وچ پوتر
بنو (اپطرس ۱ باب دی ۱۵ آیت)]

ت:

ٹ: خُدا اک کامل شخصیت رکھن والا خُدا اے

- خُداوند آسمان توں ویکھدا اے ساریاں انساناں اُتے اوہدی نظر اے۔ اپنی سکونت گاہ
توں او زمین دیاں ساریاں باشندیاں نوں ویکھدا اے۔ او ای اے جیہڑا اوہناں ساریاں
دیاں نوں بناندا اے تے اوہناں ساریاں دیاں کماں دا دھیان رکھدا اے (زبور ۳۳ دی
۱۳ توں ۱۵ آیت)۔

• صادق چلائے تے خُداوند نے سُنیا تے اوہناں نوں اوہناں دیاں ساریاں دُکھاں توں چُھڈا لیا۔ خُداوند شکستہ دلاں دے نیڑے اے تے خستہ جاناں نوں بچاندا اے (زبور ۳۴ دی ۱۷ تے ۱۸ آیت)۔

• تے فیر تُوں اپنے دیوتا توں دُعا کرنا تے میں اپنے خُداوند توں دُعا کراں گاتے او خُدا جیہڑا اگ دے نال جواب دیوئے او ای خُدا ٹھہرے گاتے ساریاں لوکاں نے اگھیا پئی ایہہ ٹھیک اے (اسلاطین ۱۸ باب دی ۲۴ آیت)۔

• میں اُچی آواز دے نال خُداوند دے حضور فریاد کردا آں تے او مینوں اپنے پوتر پہاڑ توں جواب دیندا اے (زبور ۳ دی ۴ آیت)۔

• تے اوہنے اوہنوں ایویں اگھیا پئی خُداوند ایویں اگھدا اے ایس لئی پئی تُو اپنے ہتھوں اک جہیئے بندے نوں کڈ دتا اے جنوں میں قتل کرن نوں اگھیا سی ایس لئی تینوں اوہدی جان دے بدلے اپنی جان تے اوہدے لوکاں دے بدلے اپنے لوک دینے پین گے (اسلاطین ۲۰ باب دی ۴۲ آیت)۔

او سب کُجھ جاندا تے خیال کردا اے

• پر میں مسکین تے مُحتاج آں خُداوند میری فکر کردا اے (زبور ۴۰ دی ۱۷ آیت)۔

• اے خُداوند انسان کیہ اے پئی تُو اوہنوں یاد رکھیں؟ تے آدم زاد کیہ اے پئی تُو اوہدا خیال کریں؟ (زبور ۱۴۴ دی ۳ آیت)۔

- اے خُداوند تُو جاندا ایں مینوں یاد فرماتے شفقت کرتے مینوں ستاون والیاں تون
میرا بدلہ لے۔ تُوں برداشت کردیاں کردیاں مینوں چک نہ لیویں۔ جان رکھیں پئی
میں تیری خاطر ملامت لئی اے (یرمیاہ ۱۵ باب دی ۱۵ آیت)۔
- کیہ او بخور جیہڑا تُوں تے تہاڈے پئیو دادے تے تہاڈیاں بادشاہواں تے امیراں نے
لوکاں دے نال یہوداہ دیاں شہراں تے یروشلم دیاں بازاراں وچ جلایا سی خُداوند نون یاد
نہیں اے؟ کیہ او اوہدے خیال وچ نہیں آیا اے؟ (یرمیاہ ۴۴ باب دی ۲۱ آیت)۔
- کیوں جے خُدا ساڈے دل تون وہڈا اے تے او سب کجھ جاندا اے (ایوحنا ۳ باب دی
۲۰ آیت)۔

خُداوند منصوبہ بندی کردا، پُچندا تے وعدے کردا اے

- خُداوند دی مصلحت ہمیشہ تیکر قائم رہوئے گی تے اوہدے دل دے خیال نسل در
نسل (زبور ۳۳ دی ۱۱ آیت)۔
- آدمی دا دل اپنی راہ ٹھہراند اے پر خُداوند اوہدیاں پیراں نون راہ دکھاند اے (امثال
۱۶ باب دی ۹ آیت)۔
- تے ہُن تون جا کے یہوداہ دیاں لوکاں تے یروشلم وچ رہن والیاں نون آکھ دے پئی
خُداوند ایویں آکھدا اے پئی ویکھو میں تہاڈے لئی اک مُصیبت تجویز کردا آل تے
تہاڈی مخالفت وچ منصوبہ بندھاں آل۔ ایس لئی تہاڈے وچوں ہر کوئی اپنے پیہڑے

کماں توں باز آئے تے اپنیاں راہواں تے اپنیاں کماں نوں ٹھیک کرے (یرمیاہ ۱۸ باب دی ۱۱ آیت)۔

• کیوں جے میں تہاڈے حق وچ اپنیاں خیالاں نوں جاندا آل خُداوند فرماندا اے یعنی سلامتی دے خیال بُریائی دے نہیں تاں پئی میں تہانوں نیک انجام دی آس بخشاں۔
فیر تسی میرا ناہ لوؤ گے تے میرے توں دُعا کرو گے تے میں تہاڈی سُنناں گا۔ تے تسی مینوں لبھو گے تے مینوں پالیوؤ گے جدوں سارے دل دے نال میرے طالب ہوؤ گے (یرمیاہ ۲۹ باب دی ۱۱ توں ۱۳ آیت)۔

• ایہہ سچ اے پئی خُداوند کجھ وی نہیں کردا اے جدوں تیکر پئی اپنا بھید اپنیاں سوک نبیاں اُتے پہلاں توں ای ظاہر نہ کرے (عاموس ۳ باب دی ۷ آیت)۔
• پر او خُداوند دی تدبیر نوں نہیں جاندا اے تے اوہدی مصلحت نوں نہیں سمجھدے نے کیوں جے او اوہناں نوں کھلیہمان دیاں پُولیاں دے وانگر اکٹھیاں کرے گا (میکاہ ۴ باب دی ۱۱ آیت)۔

• فوجاں دا رب قسم کھا کے ایویں آکھدا اے پئی ایہہ سچ اے پئی جیویں میں چاہندا آل اویں ای ہو جاوئے گا تے جیویں میں ارادہ کیتا اے اویں ای وقوع وچ آجائے گا (یسعیاہ ۱۴ باب دی ۲۴ آیت)۔

- کیوں بے فوجاں دے رب نے ارادہ کیتا اے اوہنوں کون چوٹھا کرے گا؟ تے اوہدا ہتھ وہدایا گیا اے اوہنوں کون ڈکے گا؟ (یسعیہ ۱۴ باب دی ۷ آیت ۲)۔
- کیوں بے اسی ایس تمبوں وچ رہندیاں ہوئیاں بوجھ دے مارے کراہندے آں۔ ایس لئی نہیں پئی ایہہ لباس اتارنا چاہندے آں سگوں ایس لئی پئی ایہدے اُتوں ہور پاوننا چاہندے آں تاں پئی جیہڑا فانی اے او حیاتی وچ ای غرق ہو جاوے تے جہنہ سانوں ایس ای گل دے لئی تیار کیتا اے او خدا اے تے اوہنے ای سانوں روح بیعانے وچ دتا اے (۲ کرنتھیوں ۵ باب دی ۴ آیت)۔
- خداوند نے جیہڑی تہاڈے نال محبت رکھی تے تہانوں چن لیا تے ایہدا سبب ایہہ نہیں سی پئی تسی گنتی وچ دو جیاں قوماں نوں بہتے سی کیوں بے تسی گنتی وچ دو جیاں قوماں توں تھوڑے سی (استثنا ۷ باب دی ۷ آیت)۔
- سگوں جیس تھیں نوں خداوند تہاڈا خدا تہاڈیاں ساریاں قبیلیاں وچوں چن لیوے تاں پئی او تھے اپنا ناہ قائم کرے تسی اوہدے اوس ای مسکن دے طالب ہو کے او تھے جایا کرنا (استثنا ۱۲ باب دی ۵ آیت)۔
- داؤد نے میکل نوں آکھیا پئی ایہہ تے خداوند دے حضور سی جہنہ تیرے پیو تے اوہدے سارے گھرانے نوں چھڈ کے مینوں پسند کیتا تاں پئی او مینوں اسرائیل دا پیشوا بنائے ایس لئی میں خداوند دے آگے نچاں گا (۲ سیموئیل ۶ باب دی ۲۱ آیت)۔

- سگوں خُداوند نے دُنیا دیاں بے وقوفاں نوں چُن لیا پئی حکیمان نوں شرمندیاں کرے تے خُداوند نے دنیا دیاں کمزوراں چُن لیا تاں پئی زور آوراں نوں شرمندہ کرے۔ تے خُداوند نے دُنیا دیاں کمیناں تے حقیراں نوں چُن لیا پئی موجوداں نوں نیست کرے تاں پئی کوئی بشر خُدا دے اگے فخر نہ کرے (اکرنتھیوں ۱ باب دی ۲۷ توں ۲۹ آیت)۔
 - اے میرے پیارے بھراؤ سُنو! کیہ خُدا نے ایس جہان دے غریباں نوں ایمان وچ دولت مند تے اوس بادشاہی دے وارث ہون لئی برگزیدہ نہیں کیتا اے؟ جہدا اوہنے اپنے محبت کرن والیاں دے نال وعدہ کیتا اے؟ (یعقوب ۲ باب دی ۵ آیت)۔
- ۴: او محسوس کردا اے

- تے خُداوند اوہدے اگیوں ایہہ آکھدا ہو یا لہنگیا پئی خُداوند خُداوند خُداوندے رحیم تے مہربان قہر کرن وچ دھیما تے شفقت تے وفا وچ غنی۔ ہزاراں اُتے فضل کرن والا، پاپ تے تقصیراں تے خطاواں دا بخشن والا، پر او مجرم نوں کدی وی مُعاف نہیں کرے گا سگوں پیو داد دیاں پاپاں دی سزا اوہناں دیاں پُتراں تے پوتیاں نوں تہیجی تے چوتھی پُشت تیکر دیندا اے (خروج ۳۴ باب دی ۶ تے ۷ آیت)۔
- خُداوند سُن کے غضب ناک ہو یا تے یعقوب دے خلاف اگ بڑھک اُٹھی تے اسرائیل اُتے قہر ٹُٹ پیا۔ ایس لئی پئی او خُدا اُتے ایمان نہ لیائے تے اوہدی نجات اُتے بھروسہ نہ کیتا سی (زبور ۸۷ دی ۲۱ تے ۲۲ آیت)۔

- خُداوند تیرا نکلتی دیون والا اکھدا اے پئی قہر دی شدت وچ میں اک پل وچ میں تیرے توں مُنہ لکایا پر ہُن میں ابدی شفقت توں تیرے اُتے رحم کراں گا (یسعیہ ۵۴ باب دی ۸ آیت)۔
- تاں پئی خُداوند اپنے ڈاہڈے قہر توں باز آئے تے جیویں اوہنے تیرے پئیو دادا دے نال قسم کھائی اے اوہدے مطابق تیرے اُتے رحم کرے تے ترس کھائے تے تینوں وہداوئے (استثنا ۱۳ باب دی ۱۷ آیت)۔
- کیوں جے خُداوند اپنیاں لوکاں دا انصاف کرے گا تے اپنیاں بندیاں اُتے ترس کھائے گا۔ جدوں او ویکھے گا پئی اوہناں دی قوت جاندی رہی تے کوئی وی قیدی تے نہ ای آزاد باقی بچیا سی (استثنا ۳۲ باب دی ۳۶ آیت)۔
- تے خُداوند اوہناں دے پئیو دادا دے خُدا نے اپنیاں پیغمبراں نوں اوہناں دے کول ویلے تے گھل گھل کے سنیہا گھلیا کیوں جے اوہنوں اپنیاں لوکاں اُتے تے اپنے مسکن اُتے ترس آندا سی۔ پر اوہناں نے خُدا دیاں پیغمبراں نوں ٹھٹھیاں وچ اڈایا تے اوہدیاں گلاں نوں کُجھ نہ جانیا تے اوہیاں نبیاں دی ہسی دی اڈائی سی۔ ایتھوں تیکر پئی خُداوند دا غضب اپنیاں لوکاں اُتے ایویں بھڑکیا پئی کوئی وی چارہ نہ رہیا سی (۲ تواریخ ۳۶ باب دی ۱۵ تے ۱۶ آیت)۔

• جیہڑی محبت خُدا نون ساڈے نال اے اوہنوں اسی جان گئے آں تے سانوں اوہدا یقین
اے۔ خُدا محبت اے تے جیہڑا محبت وچ قائم رہندا اے او خُدا وچ قائم رہندا اے تے
خُدا اوہدے وچ قائم رہندا اے (ایو حنا ۴ باب دی ۱۶ آیت)۔

• تے جیویں دولہا دولہن وچ راحت پاوندا اے اویں ای تیرا خُدا تیرے وچ مسرور ہونے
گا (یسعیاہ ۶۲ باب دی ۵ آیت)۔

۵: او اپنیاں برگزیداں اُتے اپنے آپ نون ظاہر کردا اے تے اوہناں دے نال گلاں کردیاں
ہونیاں او اوہناں دے نال رابطہ رکھدا اے۔

• میں خُداوند دی حمد کراں گا جنہے مینوں نصیحت دتی اے سگوں میرا دل رات نون
میری تربیت کردا اے (زبور ۱۶ دی ۷ آیت)۔

• تاں وی میں برابر تیرے نال آں۔ تُو میرا سجا ہتھ پھڑیا ہویا اے۔ تُو اپنی مصلحت دے
نال مینوں راہ دکھائیں گاتے انیری مینوں جلال دے وچ قبول فرمائیں گا (زبور ۷۳
دی ۲۳ تے ۲۴ آیت)۔

• خُداوند دے راز نون او ای جانڈے نے جیہڑے اوہدے تون ڈردے نے۔ او اپنا عمد
اوہناں نون دے گا (زبور ۲۵ دی ۱۴ آیت)۔

- تے خُداوند نے اگھیا پئی جو کجھ میں کرن نوں آں کیہ اوہنوں ابرہام نوں توں لکائی رکھاں؟ ابرہام توں تے یقیناً اک وہڈی قوم پیدا ہوئے گی تے دھرتی دیاں ساریاں قوماں اوہدی رائیں برکت پاؤن گئیاں (پیدائش ۱۸ باب دی ۱۷ تے ۱۸ آیت)۔
- کیوں جے کجھ توں خُداوند نوں نفرت اے پر راستباز اوہدے محرم راز نے (امثال ۳ باب دی ۳۲ آیت)۔
- اوہنے جواب وچ اوہنوں اگھیا ایس لئی پئی تھانوں آسمان دے بھید دی سمجھ دتی گئی اے پر اوہناں نوں نہیں دتی گئی اے۔ کیوں جے جہدے کول ہے اوہنوں دتا جاوئے گا تے اوہدے کول بہتا ہو جاوئے گا تے جہدے کول نہیں اے اوہدے کولوں او وی لے لیا جاوئے گا جیہڑا اوہدے کول ہے (متی ۱۳ باب دی ۱۱ تے ۱۲ آیت)۔
- یسوع نے جواب وچ اوہنوں اگھیا پئی میری سکھیا میری نہیں سگوں میرے گھلن والے دی اے۔ جے کوئی اوہدی مرضی اُتے تڑنا چاہوئے تے او اوہدی سکھیا دی بابت جان جاوئے گا پئی خُدا دے ولوں اے یا میں اپنے ولوں اکھدا پیا آں (یوحنا ۷ باب دی ۱۶ آیت)۔
- جہدے کول میرے حُکم نے تے او اوہناں اُتے عمل کردا اے او ای میرے نال محبت رکھدا اے تے جیہڑا میرے نال محبت رکھدا اے او میرے پیو دا پیارا ہوئے گا تے

میں اوہدے نال محبت رکھاں گاتے اپنے آپ نوں اوہدے اُتے ظاہر کراں گا (یوحنا ۱۴
باب دی ۲۱ آیت)۔

• ایس لئی ساڈے وچوں جیہڑے کامل نے ایہہ خیال رکھن پئی جے کسے گل وچ تہاڈا
ہور طرح دا خیال ہوئے تے خُدا اوس گل نوں وی تہاڈے اُتے ظاہر کر دیوئے گا)
فلپیوں ۱۳ باب دی ۱۵ آیت)۔

ث: [ایہہ ای وجے پئی اسی ایہنوں مذہبی ایمان دے نظام دی بجائے جیوندے خُدا دے نال
قائم ساڈے شخصی تعلق دے طور تے بیان کردے آں۔]
ج:

ج: خُدا شخصیتاں دے اکٹھ دا ناہ اے

۱: تثلیث — اک وچ تِن (آگاہی تے عملاں دے تِن مرکز: تِن کم کرن والے)

۲: خُدا نوں تخلیق دی لوڑ نہیں سی۔۔ او کلا نہیں سی۔

۳: محبت تے خود سُپر دگی

اے پیئو میں چاہندا آں پئی جہناں نوں توں مینوں دِتا اے جتھے میں آں او وی میرے نال
ہون تاں میرے اوس جلال نوں ویکھن جیہڑا تُو مینوں دِتا اے کیوں جو تُو دُنیا نوں بناون توں
پہلاں میرے نال پیار کیتا سی (یوحنا ۱۷ باب دی ۲۴ آیت)۔

۴: دُہنگی یاری — رُوح تے میل ملاپ دا اکٹھ

۵: انسان- او اے تیکر وکھ کم کرن والے نے

• پتر پیو توں دُعا منگدا اے

تے او تھوڑا اگاں وھدیا تے زمین اُتے ڈگ کے ایویں دُعا کرن لگیا پئی جے ہو سکے تے ایہہ
گھڑی میرے توں ٹل جائے تے ایویں آکھیا اے ابا اے پیو تیرے توں سب کُجھ ہو سکدا اے
ایس پیالے نوں میرے توں ہٹالے تاں وی جو میں چاہندا آں او نہیں سگوں جو توں چاہندا
ایں او ای ہوئے (مرقس ۱۴ باب دی ۳۵ تے ۳۶ آیت)۔

• روح پیو توں دُعا کردا اے

ایویں ای روح وی ساڈی کمزوری وچ ساڈی مدد کردا اے کیوں جے جیویں سانوں دُعا کرنا
چاہیدا اے اسی نہیں جاندے آں۔ پر روح آپ ای ایویں آہاں بھر بھر کے ساڈی شفاعت کردا
اے جہدا بیان نہیں ہو سکدا اے۔ تے دلاں دا پرکھن والا جاندا اے پئی روح دی نیت کیہ
اے کیوں جے او خُدا دی مرضی دے موافق مُقدسوں دی شفاعت کردا اے (رومیوں ۸ باب
دی ۲۶ تے ۲۷ آیت)۔

• خُدا پیو تے خُدا پتر نے اپنی تھال تے پوتر روح نوں ایس دھرتی تے گھلیا سی

تے میں پیو توں منت کراں گاتے او تھانوں اک دوجا مدد کرن والا بخشیدگا پئی ہمیشہ تیکر
تھاڈے نال رہوئے۔ پر جدوں او مدد گار آوئے گا جنوں میں تھاڈے کول پیو دے ولوں

گھلاں گا یعنی روحِ حق جیہڑا پئیو توں صادر ہندا اے تے او میری گواہی دیوئے گا (یوحنا ۱۴)

باب دی ۱۶ آیت تے ۱۵ باب دی ۲۶ آیت)

ایہہ اجے تیکر اک اکٹھ دے وانگر کم کردا پیا اے۔۔۔ ایس کائنات دے خُدا دے طور تے

ح: خُدا دی شبیہ

۱: اوہدی جذباتی حیاتی

الف: او خُوشی مناندا اے

• اوہنے اوہناں نوں ایہہ تمثیل اکھی پئی تہاڈے وچوں کیہڑا اجیہا بندہ اے

جمدے کول سو بھیڈاں ہون تے اوہناں وچوں اک گواچ جاوئے تے ننانوے

نوں اُجاڑ وچ چھڈ کے اوس گواچی ہوئی نوں نہ لبھدا رہے جدوں تیکر او لبھ نہ

جاوئے؟ فیر جدوں لبھ جاوئے تے او خُوش ہو کے اوہنوں اپنیاں موڈھیاں تے

چک لیندا اے تے گھر پہنچ کے یاراں بیلیاں تے گوانڈیاں نوں سددا تے آکھدا

اے پئی آو تے میرے نال رل کے خُوشی کرو کیوں جے میری گواچی ہوئی

بھیڈ لبھ گئی اے میں تہانوں آکھدا آں پئی ایویں نناوے راستکاراں دی نسبت

جیہڑے توبہ دی حاجت نہیں رکھدے نے اک توبہ کرن والے پاپی دے لئی

آسمان اُتے بہتی خُوشی ہوئے گی۔

• یا کون اجھی بُڈی اے جمدے کول دس درہم ہون تے اوہناں وچوں اک گواچ
 جاوئے تے او دیوا بال کے گھر وچ جھاڑو نہ مارے تے جدوں تیکر لبھ نہ جاوئے
 کوشش کر کے لبھدی رہوئے۔ تے جدوں لبھ جاوئے تے اپنیاں سہیلیاں تے
 گواہنڈناں نوں سد کے ایہہ نہ لگھے پئی میرے نال خوشی کرو کیوں جے میرا
 گواچا ہو یا درہم لبھ گیا اے۔ میں تہانوں آکھدا آں پئی ایویں ای اک توبہ کرن
 والے پانی دے سببوں خُدا دیاں فرشتیاں دے اگے خوشی ہندی اے (لوقا ۱۵
 باب دی ۳ توں ۱۰ آیت)۔

• کیوں جے جیوں جوان مرد کنواری کڑی نوں ویالیندا اے اویں ای تیرے پتر
 تینوں ویاہ لیاون گے تے جیویں دولہا دولہن وچ راحت پاوندا اے اویں ای تیرا
 خُدا تیرے وچ (یسعیہ ۶۶ باب دی ۵ آیت)۔

• خُداوند تیرا خُدا جیہڑا تیرے وچ قادر اے او ای بچا لیوئے گا۔ او تیرے سببوں
 شادمان ہو کے خوشی کریگا۔ او اپنی محبت وچ مسرور ہوئے گا او گاوندیاں ہوئیاں
 تیرے لئی شادمانی کرے گا (صفنیہ ۳ باب دی ۱ آیت)۔

ب: او دُکھ محسوس کردا اے

• تے خُداوند نے ویکھیا پئی زمین اُتے انسان دی بدی بہت وہد گئی اے تے اوہدے
 دل دے خیال سدا پیہڑے ای ہندے نے۔ تے فیر خُداوند زمین اُتے انسان نوں

پیدا کرن توں ملول ہویا تے دل وچ غم کیتا۔ تے خُداوند نے اگھیا پئی میں انسان نوں
 جہنوں میں بنایا اے دھرتی اُتوں مٹا دیواں گا۔ انسان توں لے کے حیوان تیکر تے
 رہن والیاں کیڑیاں تے ہوا دیاں پنچھیاں تیکر کیوں جے میں اوہناں بنا کے پچھتایا
 آں (پیدائش ۶ باب دی ۵ توں آیت)۔

- مینوں افسوس اے پئی میں ساؤل نوں بادشاہ ہون لئی مُقرر کیتا کیوں جے او میری
 پیروی توں پھر گیا اے تے اوہنے میرے حکم نہیں منے۔ تے فیر سیموئیل دا غصہ
 بھڑکیا تے او ساری رات خُدا توں فریاد کردا رہیا (اسیموئیل ۱۵ باب دی ۱۱ آیت)۔
- تے فرشتے نے اپنا ہتھ وھدایا پئی یروشلیم نوں ہلاک کرے تے خُداوند اوس و با توں
 ملول ہویا تے اوہنے فرشتے نوں جیہڑا لوکاں نوں ماردا پیا سی اگھیا پئی بس اپنا ہتھ روک
 لے۔ اوس ویلے خُداوند دا فرشتہ یبوسی ارونا دے کھلیہمان دے نیڑے کھلوتا ہویا سی
 (۲ سیموئیل ۲۴ باب دی ۱۶ آیت)۔

- کئی واری اوہناں نے بیابان دے وچ سرکشی کیتی تے صحرا دے وچ اوہنوں آرزودہ
 کیتا سی؟ (زبور ۷۸ دی ۴۰ آیت)۔

- پر او باغی ہوئے تے اوہناں نے اوہدی پوتر رُوح نوں غمگین کیتا ایس لئی او اوہناں دا
 ویری ہو گیا تے اوہناں دے نال لڑیا (یسعیاہ ۶۳ باب دی ۱۰ آیت)۔

• جے تسی ایس ملک وچ ٹھہرے رہو گے تے میں تُہانوں برباد نہیں سگوں آزاد کراں
گاتے اٹھاواں نہیں سگوں لگاواں گا کیوں جے میں اوس بدی توں جیہڑی میں
ٹھاڈے نال کیتی مُڑیا آل (یرمیاہ ۴۲ باب دی ۱۰ آیت)۔

• تے جیہڑے ٹھاڈے وچوں پچے رہن گے او اوہناں قوماں دے وچ جتھے جتھے او اسیر ہو
کے جاون گے مینوں یاد کرن گے جدوں میں اوہناں دے بے وفا دلاں نوں جیہڑے
میرے توں دُور ہوئے تے اوہناں اکھیاں نوں جیہڑیاں بُتاں دی پیروی وچ برگشتہ
ہویاں شکستہ کر دیواں گاتے او آپ اپنی ساری بد اعمالی دے سببوں جیہڑی اوہناں
نے اپنیاں پیہڑیاں کماں دی رائیں کیتی اپنی ای نظر وچ نفرتی ٹھہرن گے (حزقی ایل
۶ باب دی ۹ آیت)۔

• تے خُدا دے پوتر روح نوں ناراض نہ کرو جہدے نال ٹھاڈے اُتے مخلصی دے
دیساڈے دے لئی مہر ہوئی اے (افسیوں ۴ باب دی ۳۰ آیت)۔

پ: او ساڈے نال ناراض ہو جاندا اے

• تے او فیہر خُدا نوں آزماون لگے تے اوہناں نے اسرائیل دے قدوس نوں ناراض کیتا
(زبور ۷۸ دی ۴۱ آیت)۔

• میں سرکش لوکاں دے ول نوں جیہڑے اپنیاں فکراں دی پیروی وچ پیہڑیاں راہواں
تے تُردے نے ہمیشہ ہتھ پھیلانے نے۔ ایجیہے لوک جیہڑے میرے اگے بانغاں وچ

قربانیاں کر دے تے اٹاں اُتے بخور جلا ندے تے مینوں غصہ دواندے نے (یسعیہ ۶۵
باب دی ۶ آیت)۔

• کیوں جے میریاں لوکاں نے دو بُریاں کیتیاں نے۔ اوہناں نے مینوں جیاتی دے پانی
دے چشمے نوں چھڈ دتا اے تے اپنے لئی کھوہ کھودے نے تُوئے ہونے کھوہ جہناں وچ
پانی کھلو نہیں سکا اے (یرمیاہ ۲ باب دی ۱۳ آیت)۔

• تُوئی کیوں اپنا روپیہ اوس شے لئی جیہڑی روٹی نہیں اے تے اپنا محنت اوس شے لئی
جیہڑی رَجاندی نہیں اے خرچ کر دے او؟ تُوئی دھیان نال میری گل سُنو تے او شے
کھاؤ جیہڑی چنگی اے تے تھڈیاں جاناں فرہی دے نال لذت اٹھاو (یسعیہ ۵۵ باب
دی ۲ آیت)۔

• خُداوند تیرا خُدا میں آں جیہڑا تینوں مُلکِ مصر توں کڈھ لیا آں۔ تُوں اپنا مُنہ چنگی
طرح کھول تے میں اوہنوں بھر دیواں گا۔ پر میریاں لوکاں نے میری گل نہ سُنی تے
اسرائیل میرے نال راضی نہ ہويا۔ ایس لئی میں اوہناں نوں اوہناں دے من دی
موج اُتے چھڈ دتا تاں پئی او اپنیاں ای مشوریاں اُتے تُوں (زبور ۸۱ دی ۱۰ توں ۱۲
آیت)۔

• تُوں اوہناں نوں آکھ خُداوند خُدا ایویں آکھدا اے پئی مینوں اپنی جیات دی سوں شریر
دے مرن نال مینوں کوئی خُوشی نہیں اے سگوں ایہدے وچ اے پئی شریر اپنی راہ

توں مڑے تے جیوندہ رہوئے۔ اے اسرائیل دے لو کو باز آؤ تسی اپنیاں پیہڑیاں کماں
توں باز آؤ تسی کیوں مرو گے؟ (۳۳ باب دی ۱۱ آیت)۔

• اے اسرائیل دے لو کو کدوں تیکر میری عزت دے بدلے رسوائی ہندی رہوئے گی؟
تسی کدوں تیکر بطالت دے نال محبت رکھو گے تے چوٹھ بولدے رہوؤ گے؟ (زبور ۴
دی ۲ آیت)۔

• یسوع نے جواب وچ آکھیا اے بے اعتقاد تے کجرو نسل میں کدوں تیکر تہاڈے نال
رہواں گا؟ کدوں تیکر میں تہاڈی برداشت کراں گا؟ اوہنوں میرے کول لیاؤ۔ یسوع
نے اوہنوں جھڑکیا تے بدروح اوہدے وچوں نکل گئی تے او منڈا اوس ای ویلے چنکا
ہو گیا (متی ۱۷ باب دی ۱۷ تے ۱۸ آیت)۔

۶: او راستباز اے -- او ہمیشہ او کردا اے جیہڑا صورتِ حال دے مطابق ہندا اے۔ او انصاف
کرن والا خدا اے (جمدا اُلٹ بے انصافی اے رحم نہیں)۔

• تُو پردیسی یا یتیم دے مقدمے نوں نہ وگاٹیں تے نہ ای بیواہ دے کپڑیاں نوں گروی
رکھیں۔ سگوں یاد رکھیں پئی تُو مصر وچ غلام سی تے خداوند تیرے خدا نے تینوں
اوتھوں چھڈایا ایس لئی ای میں تینوں ایس کم نوں کرن دا حکم دیندا آں (استثنا ۲۴
باب دی ۱۷ تے ۱۸ آیت)۔

• تے او ای صداقت دے نال جہان دی عدالت کرے گاتے او راستی دے نال قوماں دا انصاف کرے گا۔ خُداوند مظلوماں دے لئی اُچا بُرج ہوئے گا مُصیبت دیاں ویلیاں دے وچ اُچا بُرج (زبور ۹ دی ۸ تے ۹ آیت)۔

• پئی فوجاں دے رب نے ایویں اکھیا سی پئی راستی دے نال عدالت کرو تے ہر کوئی اپنے بھرا اُتے رحم تے کرم کریا کرے۔ تے بیواہ تے یتیم تے مُسافر تے مسکین اُتے ظلم نہ کرو تے تہاڈے وچوں ہر کوئی اپنے بھرا دے خلاف دل وچ پیہڑا منصوبہ نہ بنھے (زکریا ۷ باب دی ۹ تے ۱۰ آیت)۔

الف: رحم توں مُراد ہر گز او نہیں اے جمدے اسی حقدار ہندے آل یاد رکھو پئی ایہہ فضل اے جمدے اسی وچ او حاصل کردے آل جمدے اسی مُستحق نہیں ہندے آل۔

• تے تُو اوہناں دے خلاف گواہی دتی تاں پئی اپنی شریعت دے ول نوں اوہناں نوں پھیر لیاویں پر اوہناں نے گھمنڈ کیتا تے تیرے فرمان نہ منے سگوں تیریاں حکماں دے خلاف پاپ کیتا (جہناں نوں جے کوئی منے تے اوہناں دے سببوں جیوندہ رہوئے گا) تے او اپنیاں موڈھیاں نوں پراں کر کے باغی ہو گئے تے نہ سُنیا۔ تاں وی تُو بہت چر تیکر اوہناں نوں برداشت کردا رہیا تے اپنی روح نال تے اپنیاں نبیاں دی رائیں اوہناں دے خلاف گواہی دیندا رہیا تاں وی اوہناں نے دھیان نہ لگایا ایس لئی پئی تُو اوہناں نوں ہور مُلکاں دے حوالے کر دتا سی۔ ایہدے باوجود تُو اپنیاں رحمتاں دے

سببوں اوہناں نوں نابود نہ کر دتا سی تے نہ ای اوہناں نوں چھڈ دتا سی کیوں جے تُو
رحیم و کریم خُدا ایں (نحمیہ ۱۰ باب ۲۹ توں ۳۱ آیت)۔

- تیرے جہیا خُدا کون اے جیہڑا بد کرداری نوں مُعاف کرے تے اپنی میراث دے بقیے
دیاں خطاواں توں درگُذر کرے؟ او اپنا قہر ہمیشہ تیکر نہیں رکھ چھڈدا اے کیوں جے
او شفقت نوں پسند کردا اے۔ او فیر ساڈے اُتے رحم فرمائے گا او ای ساڈی بد کرداری
نوں پامال کرے گا تے اوہناں دے سارے پاپ سُمندر دی تہہ وچ سٹ دیوے گا۔
تُو یعقوب دے نال وفاداری کریں گا تے ابراہام نوں او شفقت دکھائیں گا جہدی بابت
تُو پُرانے زمانے وچ ساڈے پیو دادا دے نال قسم کھائی سی (میکہ ۷ باب ۱۸ توں
۲۰ آیت)۔

ب: اک ای ویلے اوہدے وچ بہت ساریاں صفتاں پائیاں جاندیاں نے

- اے انسان اوہنے تیرے اُتے نیکی ظاہر کر دتی اے۔ خُداوند تیرے توں اہمدے توں
سوا ہو رکیہ چاہندا اے پئی تُوں انصاف کریں تے رحم دلی نوں عزیز رکھیں تے اپنے
خُدا حضور فروتنی دے نال تُوں؟ (میکہ ۶ باب دی ۸ آیت)۔
- کیوں جے خُداوند اُٹھے گا جیویں کوہ پراضیم وچ تے او غضبناک ہوئے گا جیویں جبعون
دی وادی وچ تاں پئی اپنا کم سگوں اپنا عجیب کم کرے تے اپنا کم ہاں اپنا اجمہا کم پورا
کرے (یسعیہ ۲۸ باب دی ۲۱ آیت)۔

- کیوں ہے او بھائیوں دیوئے تاں وی او اپنی شفقت دی فراوانی دے نال رحم کرے گا
کیوں ہے او انساناں اُتے خوشی دے نال دُکھ تے مُصیبت نہیں گھلدا اے (نوحہ ۳
باب دی ۳۲ تے ۳۳ آیت)۔
- کیوں ہے خُداوند فرماندا اے مینوں مرن والی دی موت توں کوئی خوشی نہیں ایس
لئی باز آوتے جیوندے رھوؤ (حزقی ایل ۱۸ باب دی ۳۲ آیت)۔
- خُداوند اپنے وعدے وچ دیر نہیں کردا اے جیویں پئی کُجھ لوک سمجھدے نے سگوں
ٹھاڈے بارے وچ تحمل کردا اے ایس لئی پئی کسی دی ہلاکت نہیں چاہندا اے سگوں
ایسہ پئی ساریاں دی توبہ تیکر نوبت پہنچے (۲ پطرس ۳ باب دی ۹ آیت)۔
خُدا کیہ چاہندا اے، اوہنوں کیہ پسند اے تے اوہدی خوشی کیہڑی گل وچ اے۔
- او صداقت تے انصاف نوں پسند کردا اے (زبور ۳۳ دی ۵ آیت)۔
- کیوں ہے میں قُربانی نہیں سگوں رحم پسند کردا آں تے خُدا دی چکھان نوں سوختنیاں
قُربانیاں توں بہتا پسند کردا آں (ہو سیع ۶ باب دی ۶ آیت)۔
- او اپنا قمر ہمیشہ تیکر نہیں رکھ چھڈدا اے کیوں ہے او شفقت کرنا پسند کردا اے
(میکا ۷ باب دی ۱۸ آیت)۔
- پر جیہڑا فخر کردا اے ایسہدے تے فخر کرے پئی او ا سمجھدا اے تے مینوں جاندا اے
پئی میں ای خُداوند آں جیہڑا دُنیا وچ شفقت و عدل تے راستی نوں عمل وچ لیاندا اے

کیوں ہے میری خوشنودی ایہناں گلاں وچ ای اے خُداوند فرماندا اے (یرمیاہ ۹ باب دی ۲۴ آیت)۔

• آہو میں اوہناں توں خوش ہو کے اوہناں دے نال نیکی کراں گا۔ تے یقیناً دل و جان نال اوہناں نوں ایس ملک وچ لگاواں گا (یرمیاہ ۳۲ باب دی ۴۱ آیت)۔

• خُداوند تیرا خُدا جیہڑا تیرے وچ قادر اے او ای پچائیگا۔ او تیرے سببوں شادمان ہو کے خوشی کرے گا۔ او اپنی محبت وچ مسرور رہوئے گا او گاندیاں ہوئیاں تیرے لئی شادمانی کرے گا (صفنیاہ ۳ باب دی ۱ آیت)۔

• او پندھیاں ہوئیاں اوہدے ناہ دی ستائش کرن گے۔ او دف تے ستار اُتے اوہدی مدح سرائی کرن۔ کیوں ہے خُداوند اپنیاں لوکاں توں خوشنود رہندا اے (زبور ۱۴۹ دی ۳ آیت)۔

• جدوں اوہنے آسمان نوں قائم کیتا میں اوتھے سی۔ جدوں اوہنے سُمندر دی سطح اُتے دائرہ لگایا جدوں اوہنے اُتے فلک نوں بنایا تے دُہنگیائی دے سوتے مضبوط ہو گئے۔ جدوں اوہنے سُمندر دی حد ٹھہرائی تاں پئی پانی اوہدی حد نوں نہ توڑے جدوں اوہنے زمین دی نیہہ دے نشان لگائے۔ تے اوس ویلے ماہر کاریگر دے وانگر میں اوہدے کول سی تے میں ہر روز اوہدی خوشنودی سی تے ہمیشہ اوہدے حضور شادمان رہندی سی۔ آبادی دے لائق زمین نال شادمان سی تے میری خوشنودی بنی آدم دی صحبت وچ

سی (امثال ۸ باب ۲۷ توں ۳۱ آیت) (ایتھے حکمت نوں خُدا دے کردار دے طور تے بیان کیتا گیا اے)۔

• پر او ویلا آوندا اے سگلوں ہُن ای اے پئی سچے پرستار پیو دی پرستش روح تے سچھائی دے نال کرن گے کیوں جے پیو ایویں دے ای پرستار لبھدا اے۔ خُدا روح اے تے ضرور اے پئی اوہدے پرستار روح تے سچھائی دے نال اوہدی پرستش کرن (یوحنا ۴ باب دی ۲۳ تے ۲۴ آیت)۔

• سیموئیل نے اگھیا پئی کیہ خُداوند سوختنیاں قربانیاں تے ذبیحیاں توں ایناں ای خُوش ہندا اے جِنا ایس گل توں پئی اوہدا حکم منیا جاوے! ویکھ فرمانبرداری قربانی توں تے گل مننا مینڈھیہاں دی چربی توں بہتر اے (اسیموئیل ۱۵ باب دی ۲۲ آیت)۔

• انسان دیاں روشاں خُداوند دے ولوں قائم نے تے او اوہدی راہ توں خُوش اے (زبور ۳۷ باب دی ۲۳ آیت)۔

• خُداوند اوہناں توں خُوش اے جیہڑے اوہدے توں ڈردے نے تے اوہناں توں جیہڑے اوہدی شفقت دے اُمیدوار نے (زبور ۱۴ دی ۱۱ آیت)۔

• دغا دی تکرری توں خُدا نوں نفرت اے پر پُورا باٹ اوہدی خُوشی اے (امثال ۱۱ باب دی ۱ آیت)۔

• چُوٹھیاں لہاں توں خُداوند نوں نفرت اے پر راستباز اوہدی خوشنودی نے (امثال ۱۲ باب دی ۲۲ آیت)۔

• ایس لئی خُدا دی مرضی ایہہ ہے پئی تسی پوتر بنو یعنی حرامکاری توں بچے رہو (۱) تھسلنیکیوں ۴ باب دی ۳ آیت)۔

• کیوں جے خُدا دی مرضی ایہہ ہے پئی تسی نیکی کر کے نادان بندیاں دی جمالت دیاں گلاں نوں بند کر دیوؤ (اپطرس ۲ باب ۱۵ آیت)۔

• خُدا خوشی نال دیون والیاں نوں عزیز رکھدا اے (۲ کرنتھیوں ۹ باب دی ۷ آیت)۔

• تے امتیازی طور تے اوہدا پتر (تے ویکھو آسمان توں ایہہ آواز آئی پئی ایہہ میرا سوہنا

پتر اے جمدے توں میں خوش آل، متی ۳ باب دی ۱۷ آیت) تے او جیہڑے پتر دی

تعریف کردے نے: ایس لئی پئی پئیو تے آپ ای تہانوں عزیز رکھدا اے کیوں جے

تسی مینوں عزیز رکھیا اے تے ایہمان لیائے او پئی میں پئیو ولوں نکلیا آل (یوحنا ۱۶

باب دی ۲۷ آیت)۔

۵: کیہ خُدا لذت پسندی نوں پیدا کرن والا خُدا اے؟

• اے خُدا! تیری شفقت کئی بیش قیمت اے۔ بنی آدم تیریاں بانہواں دے پرچھادیں

ہیٹھاں پناہ لیندے نے۔ او تیرے گھر دیاں نعمتاں نال خوب رجن گے۔ تُو اوہناں

نوں اپنی خوشنودی دے دریا وچوں پلاویں گا (زبور ۳۶ دی ۷ تے ۸ آیت)۔

• تئسی دھیان دے نال میری سُنو تے او شیواں جیہڑیاں چنگیاں نے کھاؤ تے تہاڈی جان

فرہی نال لذت اٹھائے (یسعیہ ۵۵ باب دی ۲ آیت)

• تے فوجاں دارب ایس پہاڑ اُتے ساریاں قوماں دے لئی فرہہ شیواں نال اک ضیافت

تیار کرے گا سگوں اک ضیافت تلچھٹ اُتے نتھری ہوئی مے نال۔ آہو فرہہ شیواں دے

نال جیہڑیاں پُر مغز ہون تے مے دے نال جیہڑی تلچھٹ اُتوں چنگی طرح دے نال

نتھری ہوئے۔ تے او ایس پہاڑ اُتوں اوس پردے نوں جیہڑا ساریاں لوکاں اُتے پیا ہویا

اے تے اوس نقاب نوں جیہڑا ساریاں قوماں اُتے لنگدا پیا سی پراں کر دیوئے گا۔ او

موت نوں ہمیشہ دے لئی نیست کر دیوئے گا تے خُداوند خُدا ساریاں دیاں چہریاں اُتوں

اتھرو پونچھ دیوئے گا تے اپنیاں لوکاں دی ساری رسوائی ساری دھرتی اُتوں مکا دیوئے

گا کیوں جے خُداوند خُدا نے ایہہ آکھیا اے۔ تے اوس ویلے ایویں آکھیا جائے گا لو ایہہ

ساڈا خُدا اے۔ اسی اوہدی راہ تکلدے سی تے او ای سانوں بچاؤئے گا۔ ایہہ خُداوند اے

تے اسی ایہنوں ای اڈیکدے سی۔ اسی اوہدی نکلتی توں خوش و خرم ہواں گے (یسعیہ

۲۵ باب دی ۶ توں ۹ آیت)۔

• تُو مینوں جیاتی دی راہ دکھائیں گا۔ تیرے حضور وچ کامل شادمانی اے۔ تیرے سچے ہتھ

وچ ہمیشہ دی خُوشی اے (زبور ۱۶ دی ۱۱ آیت)۔

• تُسی تے پہلاں ای رَ بے ہوئے تے پہلاں ای مالدار او تے تُسی ساڈے بغیر بادشاہی
کیتی اے تے کاش تُسی بادشاہی کردے تاں پئی اسی وی تہاڈے نال ای بادشاہی
کردے (۲ کرنتھیوں ۴ باب دی ۸ آیت)۔

• ایس موجودہ جہاں دیاں دو لتمدناں نوں حُکم دے پئی مغرور نہ ہون تے ناپلسدار دولت
اُتے نہیں سگوں خُدا اُتے آس رکھن جیہڑا سانوں لُطف اُٹھاؤن نوں ساریاں شیواں
چنگی طرح نال دیندا اے (۱ تیمتھیس ۶ باب دی ۱۷ آیت)۔

• [پر دھیان رکھو اسی ۲ تیمتھیس ۳ باب دی ۴ آیت دے بارے وچ کسے ہور تھان تے
گل کراں گے جتھے ایویں لکھیا ہو یا اے: خُدا دے نسبت عیش و عشرت نوں بہتا
دوست رکھن والے ہون گے۔]

دوجا پڑاؤ---کائنات

الف: ایہہ کائنات کجھ وی نہیں وچوں بنائی تے خلق کیتی گئی اے
ایمان دے نال ای اسی جاندے آل عالم خُدا دے اکھن دے نال بنے نے۔ ایہہ نہیں پئی جو کجھ
نظر آوندا اے ظاہری شیواں دے نال بنیا اے (عبرانیوں ۱۱ باب دی ۳ آیت)۔
جہنے آسمان نوں پیدا کیتا تے تن دتا۔ جہنے زمین نوں تے اوہناں نوں جیہڑے اوہناں وچوں
نکلدے نے کھلار دتا اے۔ جیہڑا اوہناں وچ وسن والیاں نوں ساں تے اوہدے اُتے تَرُن
والیاں نوں روح عناعت کردا اے یعنی خُداوند خُدا ایویں آکھدا اے (یسعیہ ۴۶ باب دی ۵
آیت)۔

اوہنے ای اپنی قُدرت دے نال زمین نوں بنایا۔ اوہنے اپنی حکمت دے نال جہان نوں قائم کیتا
تے اپنی عقل دے نال آسمان نوں تنیا اے (یرمیاہ ۱۰ باب دی ۱۲ آیت)۔

ب: ایہہ سارا کجھ ارادتاً آکھے جاون دے نال وجود وچ آیا سی:
اے ساڈے خُداوند تے خُدا تو ای تمجید تے عزت تے قُدرت دے لائق ایں کیوں جے تو ای
ساریاں شیواں پیدا کیتیاں نے تے او تیری ای مرضی دے نال سن تے پیدا ہوئیاں سن (مُکاشفہ
۴ باب دی ۱۱ آیت)۔

آسمان خُدا دے جلال نال تے اوہدا سارا لشکر اوہدے مُنہ دے دم نال بنیا اے (زبور ۳۳ دی ۶ آیت)۔

لکھیا ہو یا مطلب: اسی با معنی طور تے ایہدے بارے وچ گل کر سکدے آں تے سائنس وچوں ایہدی تشریح کر سکدے آں۔

پ: خُدا اپنے کلام دے نال سنبھالدا اے

او اوہدے جلال دا پرچھاواں تے اوہدی ذات دا نقش ہو کے ساریاں شیواں نوں اپنی قُدرت دے کلام دے نال سنبھالدا اے۔ او پاپاں نوں دھو کے عالمِ بالا اُتے کھریا دے سچے پاسے جا بیٹھا اے (عبرانیوں ۱ باب دی ۳ آیت)۔

ت: تھوڑا جمننا موازنہ

کنے سُمندر نوں چُلو نال ناپیا تے آسمان دی پیمائش گھٹ دے نال کیتی تے زمین دی گرد نوں پیمانے وچ بھریا تے پہاڑاں نوں پلڑیاں وچ تے ٹیلیاں نوں تکرڑی وچ تولیا؟ (یسعیاہ ۴۰ باب دی ۱۲ آیت)۔

ویکھ قوماں ڈول دی اک بوند دے وانگر نے تے تکرڑی دی باریک گرد دے وانگر گنیاں جاندیاں نے۔ ویکھ او جزیریاں نوں اک ذرے دے وانگر چک لیندا اے۔ (یسعیاہ ۴۰ باب دی ۱۵ آیت)۔

(لکھیا ہويا مطلب: خُدا خُشکى دياں وڊياں ٿوئياں نوں اپنے هتھ اُتے رکھ کے ويکھداتے هسدا
(اے)

ٹ: اوهدى رضا-----اک بہت سوہنى شے

جدوں اوہنے آسمان نوں قائم کيتا ميں اوتھے سی جدوں اوہنے سُمندر دی سطح اُتے دائرہ لگایا
ميں اوتھے ای سی جدوں اوہنے اُتے فلک نوں ٿھيک کيتا تے دُهنگيائی دے سوتے مضبوط کيتے۔
جدوں اوہنے سُمندر دی حد بندى کيتی تاں پئی پانی اوہدے حکم نوں نہ توڑے۔ جدوں اوہنے
زمین دی بُنياد دے نشان لگائے تے اوس ويلے ماہر کاریگر دے وانگر ميں اوہدے کول سی
تے ميں ہر روز اوهدی خوشنودی سی تے ہميشہ اوہدے حضور شادمان رهندي سی۔ آبادی دے
لائق زمين نال شادمان سی تے میری خوشی انساناں دی صحبت وچ سی (امثال ۸ باب دی ۲۷
توں ۳۱ آیت)۔

تے خُدا نے سب کجھ اُتے جیہڑا اوہنے بنایا سی نظر کيتی تے ويکھیا پئی لیہہ بہت چنکا اے
(پیدائش ۱ باب دی ۳۱ آیت)۔

خُداوند دا جلال ہميشہ تیکر رہوئے خُداوند اپنیاں صنعتاں توں خوش ہوئے (زبور ۱۰۴ دی
۳۱ آیت)۔

ٿوکتھے سی جدوں ميں زمين دی نيہ رکھی؟ ٿو دانشمند ایں تے دس۔ کیہ تینوں پتہ اے پئی
کنے اوہنوں ناپیا سی؟ یا کنے اوہدے اُتے سوتر کچھیا سی؟ کیہڑی شے اُتے اوهدی نيہ رکھی گئی

سى؟ يا كنه اوهڊى نكر دا پتھر بڻھيا سى؟ جدوں صُح دے ستارے رل مل كے گاوندے سن تے
خُدا سارے پتر خُوشى نال للكار دے سن؟ (ايوب ۳۸ ۴ تون ۷ آيت)۔

ث: ايهر پتر دے لئى اِك تحفه اے

او انديڪھے خُدا دى صورت تے سارى مخلوقات تون پهلاں جميا اے۔ كيون جے اوهدے وچ
سارياں شيواں پيدا اڪتياں گئياں۔ آسمان دياں هون يا زمين دياں، ويڪھياں هون يا بغير
ويڪھياں، تخت هون يا رياستاں يا حكومتاں يا اختياراں، سارياں شيواں اوهدے رانين تے اوهدے
لئى پيدا هوياں هين (گلسيوں ابا ب دى ۱۵ تے ۱۶ آيت)۔

ج: خُدا نے ايهر سارا گُھ ساڙے لئى پيدا اڪتيا اے پئى اسي ايهنوں ويڪھ كے حيران هوينے
خُداوند دے كم وهڙے نے جيهرے اوھناں وچ مسرور رھندے نے اوھڊى تفتيش وچ رھندے
نے (زبور ۱۱۱ دى ۲ آيت)۔

اوھنے اپني عجائب دى يادگار قائم ڪيتي اے (زبور ۱۱۱ دى ۴ آيت)

ميس تيرياں صنعتاں اُتے دھيان ڪراں گاتے تيرياں ڪماں نون سوچاں گا (زبور ۷۷ دى ۱۲
آيت)۔

ج: باضابطہ پر اے تیکر کھلا

بلکہ جدوں تیکر زمین قائم اے بیہ بیجنا تے فصل و ہڈنا ٹھنڈ تے تپش۔ گرمی تے جاڑا تے دن رات ختم نہ ہون گے (پیدائش ۸ باب دی ۲۲ آیت)۔

خداوند جنے دن لو دے لئی سورج نوں مقرر کیتا اے تے جنے رات دی لو دے لئی چن تے تاریاں دا نظام قائم کیتا اے جیہڑا سمندر نوں موجزن کردا اے جہدیاں لہراں شور کردیاں نے ایویں فرماندا اے۔ اوہدا ناہ فوجاں دا رب اے۔ خداوند آکھدا اے جے لہہ نظام میرے حضور توں مگ جاوے تے اسرائیل دی نسل وی میرے آگوں جاندی رہوے گی تاں پئی ہمیشہ تیکر فیر قوم نہ ہوے (یرمیاہ ۳۱ باب دی ۳۵ تے ۳۶ آیت)۔

فیر خداوند دا کلام یرمیاہ اُتے نازل ہويا۔ خداوند ایویں آکھدا اے پئی جے تسی میرا عہد او جیہڑا میں دن تے رات دے نال کیتا اے توڑ سکو پئی دن تے رات اپنے اپنے ویلے اُتے نہ ہون تے میرا او عہد وی جیہڑا میں اپنے خادم داود دے نال کیتا اے تھ سکدا اے پئی اوہدے تخت اُتے راج کرن دے لئی پتر نہ ہوے تے او عہد وی جیہڑا اپنے سیوک لاویاں دے نال کیتا (یرمیاہ ۳۳ باب دی ۱۹ توں ۲۱ آیت)

خداوند ایویں آکھدا اے پئی جے دن تے رات دے نال میرا عہد نہ ہوے تے میں آسمان تے زمین دا نظام مقرر نہ کیتا ہوے۔ تے میں یعقوب دی نسل نوں تے اپنے خادم داؤد دی پیہڑی نوں رد کر دیواں گاتاں پئی میں ابرہام تے اسحاق تے یعقوب دی نسل اُتے راج کرن

دے لئی اوہدے پتر اں وچوں کسے نوں نہ لیواں سگوں میں تے اوہناں نوں اسیری وچوں وی
موڑ لیواں گاتے اوہناں اُتے رحم کراں گا (یرمیاہ ۳۳ باب دی ۲۵ تے ۲۶ آیت)۔
او وہڈے وہڈے جیہڑے دریافت نہیں ہوسکدے نے تے بے شمار عجیب کم کردا اے (ایوب ۹
باب دی ۱۰ آیت)۔

کیوں بے چوٹھے نبی تے چوٹھے مسیح اٹھ کھلون گے تے اجیسے وہڈے وہڈے نشان تے عجیب کم
وکھاون گے پئی بے ہوسکے تے برگزیداں نوں گمراہ کر لین گے (متی ۲۴ باب دی ۲۴ آیت)۔
تے جدوں او شہر دے نیڑے زیتون دے پہاڑ دے اُتار تے پہنچیا تے شاگرداں دی ساری
جماعت اوہناں معجزیاں دے سببوں جیہڑے اوہناں نے ویکھے سن خوش ہو کے اُچی آواز وچ خُدا
دی حمد کرن لگ پئی (لوقا ۱۹ باب دی ۷ آیت)۔

میرا یقین کرو پئی میں پیو آں تے پیو میرے وچ اے۔ نہیں تے میریاں کماں دے سببوں
ای میرا یقین کرو (یوحنا ۱۴ باب دی ۱۱ آیت)

مشین دی موت: اک مادی افسانے وچ طبیعات دے دو مشہور عالم پال ڈویوس تے جان گربن
اک صورتِ حال دے بارے وچ بیان کردے نے۔ پہلا باب جیہڑا پئی مادیت دی موت اکھواندا
اے تے کتاب دے اخیر حصے وچ اک مُشاہدے وچ مشین وچ اک بھوت دے عنوان دے
نال اہمدے بارے گل کیتی گئی اے۔

طبیعیاتی مقدار مادی پرستی دے نظریے نوں تباہ کردی اے کیوں جے ایہہ بیان کردی اے پیہی
مادہ ساڈے یقین توں کتے گھٹ عناصر رکھدا اے۔

اوہدی قادرِ مطلق موجودگی : میں تیری روح توں بچ کے کدھر جاواں؟
ج: نکا بچہ، عارضی تے تکلیف وچ مُبتلا۔۔۔

محدود پر کھلا۔۔ بغیر کسے روک ٹوک دے دُنیا دے آلے دوالے پھرن دی اک مثال
ویکھو میں نویں آسمان تے نویں زمین نوں پیدا کردا آں۔ تے پہلیاں شیواں دا فیر ذکر نہیں
ہوئے گاتے او خیال وچ نہ آون گئیاں (یسعیاہ ۶۵ باب دی ۱۷ آیت)۔

جدوں ایہہ ساریاں شیواں ایویں پگھلن والیاں نے تے تہانوں پوتر چال چلن تے دمنداری
وچ کیسا کجھ ہونا چاہیدا اے، تے خُدا دے اوس دن دے آون نوں کیسا اڈیکنا چاہیدا اے تے
اوہدی آس رکھنی چاہیدی اے جہدے سببوں آسمان اگ دے نال پگھل جاون گے تے اجرامِ
فلکی ڈاہڑی تپش دے نال گل جاون گے۔ پر اوہدے وعدے دے موافق اسی نویں آسمان تے
نویں زمین نوں اڈیکاں گے جہناں وچ راستی وسی رہوئے گی (۲ پطرس ۳ باب دی ۱۱ توں ۱۳
آیت)۔

فیر میں اک نویں آسمان تے اک نویں زمین نوں ویکھیا کیوں جے پُرانا آسمان تے پُرانی زمین
جاندی رہی سی تے سمند روی نہ رہی سی (مُکاشفہ ۲۱ باب دی ۱ آیت)۔

ایس لئی زمین تیرے سببوں لعنتی ہوئی۔ مُشقت دے نال تُو اپنی ساری جیاتی اوہدی پیدا اور
 کھائیں گا۔ تے او تیرے لئی کنڈے تے اُنٹ کٹارے اگاوئے گی تے تُو کھیت دی سبزی کھائیں
 گا۔ تُو اپنے مُنہ دے پسینے دی روٹی کھائیں گا جدوں تیکر پئی تُو فیر زمین وچ نہ تُو جاویں۔
 ایس لئی پئی تو اوہدے وچوں کڈھیا گیا ایس کیوں بے تُو خاک ایس تے خاک وچ ای فیر تُو
 جاویں گا (پیدائش ۳ باب ۱۷ توں ۱۹ آیت)۔

کیوں بے مخلوقات کمال آرزو دے نال خُدا دیاں پُتراں دی راہ ویکھدی اے ایس لئی پئی
 مخلوقات بطلت دے اختیار وچ کر دتی گئی سی۔ نہ اپنی خوشی دے نال سگوں اوہدے سببوں
 جنے اوہنوں ایس آس اُتے بطلت دے اختیار وچ کر دتا پئی مخلوقات وی فنا دے قبضے وچوں
 جھٹ کے خُدا دے پُتراں دے جلال دی آزادی وچ داخل ہو جاوئے گی۔ کیوں بے سانوں پتہ
 اے پئی ساری مخلوقات رل کے اے تیکر کراہندی اے تے دردِ زہ وچ پئی ہوئی تڑپدی اے۔
 تے نہ صرف او ای سگوں اسی وی جہناں نون روح دے پہلے پھل ملے نے آپ اپنے اندر
 کراہندے آں تے لے پالک ہون یعنی اپنے بدن دی مخلصی دی راہ ویکھدے آں (رومیوں ۸
 باب دی ۱۹ توں ۲۳ آیت)۔

ایویں بھیڑیا برے دے نال تے چیتا بکری دے بچے دے نال بیٹھے گا تے وچھا شیر بچہ تے پلپا
 ہويا تگا رل مل کے رہن گے تے زکا جنا بچہ اوہناں دے اگے اگے تُوے گا۔ گائے تے رت پھنی
 رل کے چرن گئیاں تے اوہناں دے بچے اکٹھے بیٹھن گے تے بر شیر لگے دے وانگر کاہ

کھاونے گاتے دُدھ پین والا بچہ سڀ دی رُدھ دے کول کھیڈے گاتے او مُنڈا جہدا دُدھ چھڈایا
گیا اے افعی دی رُوڈھ وچ ہاتھ پاونے گا۔ تے او میرے سارے پوتر پہاڑ اُتے نہ ضرور پہچاون
گے تے نہ ای ہلاک کرن گے کیوں جے جیوں سُمندر پانی دے نال بھریا ہویا اے اویں ای
زمین خُداوند دے عرفان دے نال بھری ہوئے گی (یسعیہ ۱۱ باب دی ۶ توں ۹ آیت)۔

خ: ساڈے لئی ایہدے وچوں صرف ایہہ نظر آون دے قابل اے
او اندیکھے خُدا دی صورت تے ساری مخلوق توں پہلاں جھیا ہویا اے۔ کیوں جے اوہدے وچ
ساریاں شیواں بنائیاں گئیاں آسمان دیاں ہون یاں زمین دیاں ویکھیاں ہون یا بغیر ویکھیاں۔
تخت ہون یا ریاستاں حکومتاں یا اختیارات۔ ساریاں شیواں اوہدی رائیں تے اوہدے لئی پیدا
ہوئیاں نے (گلکیوں ۱۱ باب دی ۱۵ تے ۱۶ آیت)۔

تے جدوں اوس خُدا دے بندے دا خادم سویر نوں اُٹھ کے باہر نکلیا تے ویکھیا پئی اک لشکر
گھوڑیاں تے رتھاں دے نال بھریا ہویا شہر دے آسے پاسے ہے۔ اوس خادم نے جا کے اگھیا
ہائے اے میرے مالک اسی کیہ کریئے؟ اوہنے جواب دتا خوف نہ کر کیوں جے ساڈے نال
والے اوہناں دے نال والیاں نالوں بہتے نے۔ تے الیشع نے دُعا کیتی تے اگھیا پئی اے خُداوند
اوہدیاں اگھیاں کھول دے تاں پئی او ویکھ سکے۔ تے فیر خُداوند نے اوس جوان دیاں اگھیاں کھول
دیتیاں تے اوہنے جو نگاہ کیتی تے ویکھیا پئی الیشع دے گردا گرد دا پہاڑ آتشی گھوڑیاں تے رتھاں
دے نال بھریا ہویا اے (۲ سلطین ۶ باب دی ۱۵ توں ۱۷ آیت)۔

تے جدوں او اوہدے ول نوں آون لگے تے الیشع نے خُداوند توں دُعا کیتی پئی اے خُداوند میں تیری منت کردا آں پئی ایہناں لوکاں نوں انھیاں کردے۔ سو اوہنے جیویں الیشع نے آکھیا سی اوہناں نوں انھیاں کر دتا۔ فیر الیشع نے آکھیا پئی ایہہ او راہ نہیں اے تے نہ ای ایہہ او شہر اے۔ تُوں میرے مگر تُوں آوتے میں تہانوں اوس بندے دے کول پہنچا دیواں گا جنہوں تُوں لبھدے پئے اوتے او اوہناں نوں سامریہ وچ لے گیا۔ تے جدوں او سامریہ وچ پہنچے تے الیشع نے آکھیا پئی خُداوند ایہناں لوکاں دیاں آکھیاں کھول دے تاں پئی او ویکھ سکے۔ فیر خُداوند نے اوہناں دیاں آکھیاں کھولیاں دتیاں تے اوہناں نے جو نگاہ کیتی تے ویکھیا پئی سامریہ دے اندر نے (۲ سلاطین ۶ باب ۱۸ توں ۲۰ آیت)۔

عزیزو اسی ایس ویلے خُدا دے فرزند آں تے اے تیکر ایہہ ظاہر نہیں ہویا اے پئی اسی کیہ کُجھ ہواں گے۔ ایہنا جانداں آں پئی جدوں او ظاہر ہوئے گا تے اسی وی اوہدی وانگر ہواں گے کیوں جے اوہنوں اویں ای ویکھاں گے جیویں اوہے (۱ یوحنا ۳ باب دی ۲ آیت)۔

رویا: میں خُدا توں رویا تے مُکاشفے حاصل کراں گا۔ میں مسیح وچ اک ایہی بندے نوں جاندا آں جیہڑا چودہ ورہے پہلاں پھڑیا گیا سی۔

تیجا پڑاؤ۔۔۔ لوک

الف: انسانی نسل اک مختصر تثلیث دے طور تے (پیدائش ا-۲)

انکلے کلے بندے (ساڈی عدالت انفرادی طور تے ہوئے گی)

کیوں جے ضرور اے پئی مسیح دی عدالت دے تخت دے اگے جا کے ساڈے ساریاں دا حال

ظاہر کیتا جاوے تاں پئی ہر بندہ اپنے اوہناں کماں دا بدلہ پائے جیہڑے اوہنے بدن دے وسیلے

کیتے نے بھاویں چنگے ہون بھاویں پیہڑے (۲ کرنتھیوں ۵ باب ۱۰ آیت)۔

۲: اسی دو جیاں دے وانگر بن جان دے آل:

ہمیشہ دے لئی آمنے سلمنے رہندے ہوئیاں ایہہ کوئی حیرانگی دی گل نہیں اے پئی تثلیث وچ

لوک اک دو جے نوں پچھان دے قابل نہیں ہندے نے!

غُصے والے بندے دے نال یاری نہ کرتے غضبناک بندے دے نال نہ جا۔ ایہہ نہ ہوئے پئی

تُو اوہدیاں روشاں نوں سکھیں تے اپنی جان نوں پھندے وچ پھسائیں (امثال ۲۲ باب دی ۲۴

تے ۲۵ آیت)۔

وہ جیہڑا داناں دے نال تُردا اے دانا ہوئے گا (امثال ۱۳ باب دی ۲۰ آیت)۔

سگوں اوہناں قوماں دے نال رَل گئے تے اوہناں ورگے کم سکھ گئے (زبور ۱۰۶ دی ۳۵

آیت)۔

فریب نہ کھاؤ پیہڑیاں صحبتاں چنگیاں عاداتاں نوں وگاڑ دیندیاں نے (۱ کر تھیوں ۱۵ باب دی ۳۳ آیت)۔

تے جدوں موسیٰ اوہناں دے نال گلاں کر چکیا تے اوہنے اپنے مُنہ اُتے نقاب پالیا سی تے جدوں موسیٰ خُداوند نال گلاں کرن دے لئی اوہدے اگے جاندا تے باہر نکلن ویلے تیکر نقاب اُتاری رکھدا سی تے جیہڑا حُکم اوہنوں بلدا سی او اوہنوں باہر آ کے اسرائیل دے لوکاں نوں دس دیندا سی۔ تے بنی اسرائیل موسیٰ دے چہرے نوں ویکھدے سن پئی اوہدے چہرے دی جلد چمکدی ہندی سی تے جدوں تیکر موسیٰ خُداوند دے نال گلاں کرن دے لئی نہیں جاندا اوس ویلے تیکر اپنے مُنہ اُتے نقاب پائی رکھدا سی (خروج ۳۴ باب دی ۳۳ توں ۳۵ آیت)۔

پر جدوں ساڈیاں ساریاں دے بے نقاب چہریاں توں خُداوند دا جلال ایویں مُنعکس ہندا اے جیویں شیشے وچوں تے اوس خُداوند دی رائیں جیہڑا روح اے اسی اوس جلالی صورت وچ درجہ بدرجہ بدلدے جاواں گے (۲ کر تھیوں ۳ باب دی ۱۸ آیت)۔

ب: ناقابلِ یقین حد تیکر نقل کرن والی مشین: اک نکا پچھ

پ: تُسی جو کچھ کھاندے او تُسی آپ نہیں او سگوں او جہدے نال تُسی کھاندے او۔۔۔

۳: سانوں زور دتا گیا اے پئی اسی تاریخ تے تمہذیب وچ اپنا اپنا کردار ادا کرنیے۔

الف: او سارے جاندار جیہڑے ہُن تیکر پیدا ہو چکے سن ساڈے لئی بے فائدہ سن۔

ب: انسان داکلیاں رہنا چنکا نہیں اے (پیدائش ۲ باب دی ۱۸ آیت وچ ایویں لکھیا ہويا اے

پئی خُداوند خُدا نے آگھیا پئی آدم داکلیاں رہنا چنکا نہیں اے میں اوہدے لئی اک مددگار

اوہدے وانگر بناواں گا۔

پ: تعلیمی، سماجی، جنسی، مذہبی، زبانی دانی طور تے اسی اپنی جیتی دے ساریاں حصیاں وچ ہر

طرح دیاں لوکاں دے نال رابطہ رکھدے آں۔

ت: قید وچ رہندیاں ہوئیاں سانوں پتہ اے پئی سب توں پیہڑی سزا کلیاں رہنا اے۔

ٹ: میرا خیال اے پئی ایہہ تن گلاں نے جہناں دے وجہ دے نال لوک ٹولیاں گروہاں دی

شکل وچ رہندے نے۔ ایہناں وچوں پہلی گل ایہہ ہے پئی کیوں جے جسمانی تے سماجی لحاظ

دے نال پکیاں ہون دے لئی ضروری اے پئی اک لمبے عرصے تیکر انساناں دے نال رہیا

جائے۔ ایہدی دوجی وڈی وجہ جسمانی طور تے اک ساتھی دی لوڑ اے۔ ایہہ بہت ڈاڈا خیال

اے تے کلاں رہن نوں اک سزا دے طور تے جانیاں جاندا اے۔ تہی وجہ انساناں دیاں جسمانی

کمزوریاں نے۔

۴: بے تکلفی، ڈُہنگی یاری

الف: تے دو اک ہو جاؤن گے۔۔ (پیدائش ۱ تے ۲ باب)

ب: تثلیث وچ تقسیم ذات کجھ ایویں ہے جیویں پئی اک خاندان یا اک ابتدائی گروہ وچ ونڈی ہوئی پچھان۔

پ: تثلیث وچ اک ونڈیا ہویا منصوبہ ایویں ہے جیویں پئی اک دوجا گروہ۔

ت: زمین اُتے ساڈے خُداوند ولوں بہتیاں اوکھیاں آزمائشاں وچوں اک آزمائش۔۔۔باغ وچ دست برداری تے اک مخلص یار دے ولوں بے وفائی۔

جنے مینوں ملامت کیتی سی او ویری نہیں سی نہیں تے میں اوہنوں سہ لیندا۔ تے جنے میرے خلاف تکبر کیتا سی او میرے نال عداوت رکھن والا نہیں سی نہیں تے میں اوہدے توں لگ جاندا۔ سگوں او تے تُو ای سی جیہڑا میرا ہمسر میرا رفیق تے میرا دلی یار سی پر ساڈیاں آپسی گلاں مٹھیاں سن تے اسی لوکاں دے نال خُدا دے گھر وچ پھردے ہندے سی) زبور ۵۵ دی ۱۲ توں ۱۴ آیت)۔

ایہہ گلاں آکھ کے یسوع اپنے دل وچ گھبرایا تے ایہہ گواہی دتی پئی میں تہانوں سچ آکھدا آں پئی تہاڈے وچوں اک بندہ مینوں پھڑوائے گا۔ شاگرد شک کر کے پئی او کہدے بارے وچ آکھدا پیا اے اک دوجے نوں ویکھن لگ پئے۔ اوہدیاں شاگرداں وچوں اک جنوں یسوع پیار کردا سی یسوع دے سینے دے ول نوں جھکیا ہویا روٹی کھاندا پیا سی۔ تے شمعون نے پطرس اوہنوں اشارہ کر کے آکھیا پئی دس تے او کہدے بارے وچ آکھدا پیا اے؟ اوہنے اوویں ای یسوع دی چھاتی دا سہارا لیندیاں ہوئیاں آکھیا پئی اے خُداوند او کون اے؟ یسوع نے آکھیا پئی

جنوں میں ایہہ بُرکی ڈبو کے دیواں گا او ای ہے۔ فیر اوہنے بُرکی نوں ڈبویا تے لے کے شمعون
 اسکریوتی دے پتر یہوداہ نوں دے دتا۔ تے ایس نوالے دے باہجوں شیطان اوہدے وچ سما گیا
 تے ایس لئی یسوع نے اوہنوں آکھیا پئی جو کجھ تُو کردا ایں چھیتی کر لے۔ پر جیہڑے روٹی
 کھاندے پئے سن اوہناں وچوں کوئی وی ایہدے بارے وچ جان نہ سکیا پئی اوہنے ایہہ کمدے
 بارے وچ آکھیا سی (یوحنا ۱۳ باب دی ۲۱ توں ۲۸ آیت)۔

اوس ویلے یسوع اوہناں دے نال گتسمنی ناہ دی اک تھاں وچ آیا تے اپنیاں شاگرداں نوں
 آکھیا پئی ایہتھے بیٹھے رہوؤ جدوں تیکر میں اوہتھے جا کر دُعا کردا آں۔ تے پطرس تے زبدی دیاں
 دونواں پتراں نوں نال لے کے دُکھی تے بے چین ہون لگا۔ اوس ویلے اوہنے اوہناں نوں آکھیا
 پئی میری جان بہت دُکھی اے۔ ایہتھوں تیکر پئی مران دی نوبت پہنچ گئی اے تسی ایہتھے
 ٹھہرے رہوؤ تے میرے نال جاگدے رہوؤ۔ فیر کجھ اگے وھدیا تے مُنہ پر نے ڈگ کے دُعا کرن
 لگا پئی اے میرے پیو بے ہو سکے تے ایہہ پیالہ میرے توں ٹل جائے۔ تاں وی جیویں میں
 چاہندا آں اوویں نہیں سگوں جیویں تُو چاہندا ایں اوویں ای ہونے۔ فیر شاگرداں دے کول جا
 کے اوہناں نوں سُنیاں پایا تے پطرس نوں آکھیا پئی تسی میرے نال اک گھڑی وی نہ جاگ
 سکے؟ (متی ۲۶ باب دی ۳۶ توں ۴۰ آیت)۔

ٹ: تثلیث دی گہری بے تکلفی دی تصویر سانوں پیو/پتر، خُدا/خُدائے پوتر روح، ایک دوجا
 مددگار تے اسی اک آں تے ایویں دیاں حوالیاں وچوں ملدی اے۔

ث: رحم دلی دے لئی ساڈی سہولت ایس اتحاد دے لئی اک واضح نچوڑاے۔

ب: انفرادی

۱: ذہن (جیویں پئی اسی کجھ وکھریاں گلاں دا تجربہ کردے آں، اسی بہت ساریاں گلاں دے

بارے جاندے ہندے آں، کجھ گلاں دے بارے سوچدے آں، وغیرہ)

۲: جذبات (اسی محسوس کردے آں --- اسی غصہ، خوشی، تعریف، رحم، بے عزتی، خوف

محسوس کردے آں)۔

۳: پسند

پس تسی خُداوند دا خوف رکھوتے نیک نیتی تے صداقت دے نال اوہدی پرستش کروتے

اوہناں دیوتیاں نوں دُور کرو جہناں دی پوجا تہاڈے پیئو دادا وہڈے دریا دے پار تے مصر دے

وچ کردے سن، تے خُداوند دی پرستش کروتے جے خُداوند دی پرستش تہانوں پیہڑی لگدی

ہوئے تے آج ای تسی اوہنوں جہدی پرستش کرو گے چُن لوؤ۔ بھاویں او اوہی دیوتا ہوں جہناں

دی پرستش تہاڈے پیئو دادا وہڈے دریا دے اوس پار کردے سن یا اموریاں دیوتے جہناں دے

ملک وچ تسی رہندے او۔ ہُن رہی میری تے میرے گھرانے دی گل تے اسی تے خُداوند دی

پرستش کراں گے (یشوع ۲۴ باب دی ۱۴ تے ۱۵ آیت)۔

ایس لئی پئی اوہناں نے علم دے نال عدوات رکھی تے خُداوند دے خوف نوں اختیار نہ
کیتا (امثال ۲ باب دی ۲۹ آیت)۔

کیوں جے جدوں میں سدیا تے تسی جواب نہ دتا جدوں میں کلام کیتا تے تسی نہ سُنیا سگوں
تسی او ای کیتا جیہڑا میری نظر وچ پیہڑا سی تے او شے پسند کیتی جمدے توں میں خوش
نہیں سی (یسعیاہ ۶۵ باب دی ۱۲ آیت)۔

کیوں جے خُداوند خُدا ایویں فرماندا اے پئی او خوبے جیہڑے میریاں سبتاں نوں مندے نے
تے اوہناں کماں نوں جیہڑے مینوں پسند نے اختیار کردے نے تے میرے عہد اُتے قائم
رہندے نے۔ میں اوہناں نوں اپنے گھر وچ تے اپنی چاردیواری دے اندر اجیہا نام و نشان
بخشناں گا جیہڑا دھیماں پتراں توں ود کے ہوئے گا۔ میں ہر اک نوں اک ابدی ناہ دیوانگا جیہڑا
مٹایا نہ جائے گا (یسعیاہ ۵۶ باب دی ۴ تے ۵ آیت)۔

۴: اپنی اندورنی پچھان یا روح

غرض میں ایویں دی شریعت پاندا آں پئی جدوں نیکی دا ارادہ کردا آں تے بدی میرے کول
آموجود ہندی اے۔ کیوں جے باطنی انسانیت دی رُو دے نال تے میں خُدا دی شریعت نوں
بہت پسند کردا آں (رومیوں ۷ باب دی ۲۱ تے ۲۲ آیت)۔

اے سڀ ديو پڇيو تسي پيهڙے هو ڪے ڪيوين چنگياں گلاں ڪم سڪدے او ڪيون ڄے جو ڪجھ دل
 وڃ بھريا هويا اے او اي منہ اُتے آندا اے۔ چنگا بندہ چنگے خزانے تون چنگياں شيواں ڪڏھدا
 اے تے پيهڙا بندہ پيهڙے خزانے وچون پيهڙياں شيواں ڪڏھدا اے۔ تے ميں تھانوں آھدا
 آں پئي جيھڙياں نڪمياں گلاں لوڪ آھن گے عدالت دے ديھاڙے اوھناں دا حساب ديون
 گے۔ ڪيون ڄے تُو اپنياں گلاں دے سببون راستباز تھرايا جائے گا تے اپنياں گلاں دے
 سببون اي قصوروار تھرايا جائے گا (متي ۱۲ باب دي ۳۴ تون ۷ ۳ آيت)۔

۵: دوجياں ذھناں دي فطري جاڙڪاري

الف: جمن ويلے نڪياں پڇياں دے چرياں نون پڇھانن دياں مثالان
 ب: پڇياں وڃ تن ورے دي عمر وڃ اڪ روايتي نفسيات تعمير ھندي اے
 پ: ايھہ سڀ ڪجھ روح يا ذھناں نون ويكھے بغير اخذ ڪيا جاندا اے۔ ايھدا
 دارومدار صرف اوھدے اُتے ھندا اے جيھڙا ظاهري نظر آندا اے۔

پ: شراڪت / آپسي اتفاق

۱: اسي چنگي يا پيهڙي طرح دے نال اڪ دوڄے اُتے اثر ڪردے آں
 پر جو ڪوئي ايھناں نڪياں پڇياں وچون جيھڙے ميرے اُتے ايھمان ليائے نے ڪسے نون تھو ڪر
 ڪھلاند اے تے اوھدے لئي ايھہ بہتر اے پئي وھڙي چڪي دا پاڻ اوھدے گلے وڃ لڙڪايا جاوے تے
 او ڏوھنگے سمندر وڃ ڏبوڊتا جائے (متي ۱۸ باب دي ۶ آيت)۔

کھاؤں دی خاطر خُدا دے کلام نوں نہ وگاڑ۔ ہر اک شے پوترتے ہے پر اوس بندے دے لئی
 پیہڑی اے جہنوں اوہنوں کھاؤں دے نال ٹھیدا لگدا اے (رومیوں ۱۴ باب دی ۲۰ آیت)۔
 اے میرے بھراؤ! بے تھادے وچوں کوئی حق دی راہ توں گمراہ ہو جائے تے کوئی اوہنوں
 پھیر لیاوے تے او ایہہ جان لے پئی جو کوئی کسی پاپی نوں اوہدی گمراہی توں پھیر لیاوے گا او
 اک جان نوں موت توں بچاوے گا تے بہت ساریاں پاپاں اُتے پردہ پاوے گا (یعقوب ۵ باب
 دی ۱۹ آیت)۔

پس تسی اک دو بے نوں تسلی دیا کرتے اک دو بے دی تسلی دا سبب بنو۔ ایویں تسی کردے
 وی او (تھسلیٹیکوں ۵ باب دی ۱۱ آیت)۔

۲: ساڈے اُتے اک دو بے دے لئی بہت ساریاں ذمہ داریاں ہین
 پس جتھے تیکر موقع ملے ساریاں دے نال نیکی کرو خاص طور تے اوہناں دے نال جیہڑے منن
 والے نے (گلٹیوں ۶ باب دی ۱۰ آیت)۔

اپسی محبت دے سوا کسی شے وچ کسے دے قرضدار نہ ہوو کیوں بے جیہڑا دو جیاں دے نال
 محبت رکھدا اے اوہنے شریعت اُتے پورا عمل کیتا اے (رومیوں ۱۳ باب دی ۸ آیت)۔

۳: سانوں کم کرن دے لئی دو جیاں دی لوڑ ہندی اے

ت: موجودات

۱: اسی اک دوجے اُتے انحصار کردے آں

۲: ساڈے کول بہت زیادہ حقوق تے اختیارات نہیں ہندے نے

فیر میں کُمار دے گھر گیا تے کیہ ویکھدا آں پئی او چاک اُتے کُجھ بناوندا پیا اے۔ اوس ویلے او

مٹی دا جیہڑا پانڈھا بناوندا پیا سی او اوہدے ہتھ وچ وگڑ گیا سی۔ فیر اوہنے اوہدے تو جیویں

مُناسب جانیا اک دوجا پانڈھا بنا لیا۔ تے فیر خُداوند دا کلام میرے اُتے نازل ہويا پئی اے

اسرائیل دے گھرانے کیہ میں ایس کُمار دے وانگر تہاڈے نال سلوک نہیں کر سکدا آں؟

خُداوند آکھدا اے پئی ویکھو جیویں مٹی کُمار دے ہتھ وچ اے اویں ای اے اسرائیل دے

گھرانے تسی میرے ہتھ وچ او (یرمیاہ ۱۸ باب دی ۳ توں ۶ آیت)۔

اے انسان تُو کون ایں جیہڑا خُدا دے سلمنے جواب دیندا ایں؟ کیہ بنی ہوئی شے بناون والے

نوں آکھ سکدی اے پئی تُو مینوں ایویں کیوں بنایا اے؟ کیہ کُمار نوں مٹی اُتے اختیار نہیں

اے پئی اک ای لونڈے دے وچوں اک پانڈھا عزت دے لئی بناوے تے دوجا بے عزتی دے

لئی؟ (رومیوں ۹ باب دی ۲۰ تے ۲۱ آیت)۔

سوال ایہہ ہے پئی خُدا کیہڑی گل وچ ساڈا دیندار اے؟ اوہدی عدالت دے وچ سانوں کیہ

حقوق حاصل نے؟

۳: اسی دیوتا نہیں آں

تھاڈے وچوں کون اجیہا اے جیہڑا فکر کر کے اپنی حیاتی وچ اک گھڑی وہدا سکے؟ ایس لئی
جدوں سب توں نکی گل وی نہیں کر سکدے تے باقی شیواں دی فکر کیوں کردے او؟ (لوقا ۲۲
باب دی ۲۵ تے ۲۶ آیت)۔

دُنیا دے سارے رَبعے ہوئے لوک کھاون گے تے سجدہ کرن گے۔ او سارے جیہڑے مٹی وچ
مِل جاندے نے اوہدے حضور جھُکن گے سگوں او جیہڑا اپنی جان نوں جیوندنا نہیں رکھ سکدا
اے (زبور ۲۲ دی ۲۹ آیت)۔

ٹ: بیرم توں کم لین دا طریقہ

۱: شراکتی تخلیق

الف: سماجی نبی دا کردار

ب: لوکاں دی رائے تے برابر دباؤ دی ساری طاقت

پ: سماجی تے تہذیبی دباؤ

۲: ویلے/تاریخ دی تخلیق

الف: لفظاں دی طاقت۔۔ بولے جاون والے، لکھے جاون والے، نہ بولے جاون

والے

ب: داخلی کیفیت توں مادی حالت دے ول نوں بہاؤ۔۔ اندرو اندر ایہہ اک

قوت رکھن والی شے بن جاندى اے

پ: خیالات = < روئے = < کم = < عاداتاں = < کردار

۳: تعلقاں دی تخلیق (جہدے وچ خُدا وی شامل سی)

الف: خاندان (جیویں پئی ماں پئیو بچیاں دی تربیت کردے نے)۔

ب: دُعا

پ: ویاہ ہر اک نوں بدل دیندا اے

ت: یار تے نال کم کرن والے بیلی

ٹ: دائمی لہرتے ہمیشہ دا انعام

جیہڑا تہانوں قبول کردا اے او مینوں قبول کردا اے تے جیہڑا مینوں قبول کردا اے او میرے گھلن والے نوں قبول کردا اے۔ جیہڑا نبی دے ناہ توں نبی نوں قبول کردا اے او نبی دا اجر پائے گا تے جیہڑا راستباز دے ناہ توں راستباز نوں قبول کردا اے او راستباز دا اجر پائے گا) متی ۱۰ باب دی ۴۰ تے ۴۱ آیت)۔

پر تسی اپنیاں ویریاں دے نال محبت رکھو تے بھلیائی کرو تے بغیر نا اُمید ہوئیاں قرض دیا کرو تے تہاڈا اجر و ہڈا ہونے گا تے تسی خُدا تعالیٰ دے پتر ٹھہرو گے کیوں جے او ناشکریاں تے پیہڑیاں اُتے وی مہربان اے (لوقا ۶ باب دی ۳۵ آیت)۔

کیوں ہے تُوئی جانده او پئی جو کوئی جیویں دا چنگا کم کرے گا بھوویں غلام ہوئے یا آزاد، خُداوند
توں اوویں ای پائے گا (افسیویں ۶ باب دی ۸ آیت)۔

جدوں میرے سببوں لوک تھانوں لعن طعن کرن گے تے ستاون گے تے ہر طرح دیاں
پہڑیاں گلاں تھماڈے بارے وچ ناحق آکھن گے تے تُوئی مبارک ہووے گے (متی ۵ باب دی ۱۱
آیت)۔

ث: خُدا نون خُوش کرنا۔۔ ڈرم و جاون والے نِکے نیانے دے وانگر
خبردار اپنی راستی دے کم لوکاں دے سامنے وکھاون دے لئی نہ کرو۔ نہیں تے تھماڈے پیو
دے کول جیہڑا آسمان اُتے ہے تھماڈے لئی کوئی اجر نہیں اے۔ ایس لئی جدوں تُو خیرات
کریں تے اپنے اگے نرسنگا نہ وجو جیویں ریاکار عبادتخانیان تے کُوچیاں وچ کردے نے تاں
پئی لوک اوہناں دی وڈیائی کرن میں تھانوں سچ آکھدا آں پئی او اپنا اجر پا چکے نے۔ سگوں
توں جدوں خیرات کریں تے جو کُجھ تیرا سجا ہتھ کردا اے اوہنوں تیرا کھبا ہتھ نہ جانے تاں پئی
تیری خیرات لُکی رہوئے۔ ایویں تیرا پیو جیہڑا پوشیدگی وچ ویکھدا اے تینوں بدلہ دیوے گا)
متی ۶ باب دی ۱ توں ۴ آیت)۔

۴: تصادمی منزللاں

۱: بلسوع تے تصادمی منزللاں

الف: بیابان وچ روزہ

ب: گتسمنی دا باغ

۵: بہتا چنگا جاننا

گتسمنی: میری نہیں سگوں تیری مرضی پوری ہوئے

الف: یوحنا ۴ باب دی ۳۲ آیت: پر اوہنے اوہنوں آکھیا پئی میرے کول کھاؤن دے لئی

اوہے جمدے بارے وچ تسی کجھ نہیں جاندے او۔

ب: اسی پہلاں ایویں کردے آں جدوں اسی اوکھے ویلے وچ ہندے آں

پ: کدی وی چنگیاں شیواں نوں موقع نہ دیوؤ پئی او تھانوں بہت چنگیاں شیواں توں

وکھ کر دیوں۔

اصلی متن نوں اگے رکھدیاں ہوئیاں بدلن دے قابل

۱: ڈی این اے بالکل وی ایہدے بارے وچ گل نہیں کردا اے

۲: ساڈیاں سوچاں دا ہٹھاں نوں آوناتے ساڈی نفسیات

۳: کارل پوپر دی دُنیا دی تثلیث

خُدا دی شبیہ

۱: مُقامی شکل (ساڈی ایس زمین اُتے حکومت خُدا دی اک شبیہ اے)

۲: اصلی مالک

جیہڑا بندے دا خون کرے اوہدا خون بندے توں ای ہوئے گا کیوں جے خُدا نے انسان نوں

اپنی صورت اُتے بنایا اے (پیدائش ۹ باب دی ۶ آیت)

ایہدے نال ای اسی خُدا تے پیئو دی حمد کردے آں تے ایہدے نال ای اسی بندیاں نوں

جیہڑے خُدا دی شبیہ اُتے پیدا ہوئے نے بد دُعا دیندے آں (یعقوب ۳ باب دی ۹ آیت)۔

تھاڈی قدر تے پنچھیاں توں بہتی اے (لوقا ۱۲ باب دی ۲۴ آیت)۔

آدمی دی قدر تے بھیدیاں نالوں بہت زیادہ اے (متی ۱۲ باب دی ۱۲ آیت)۔

ایہناں دونواں دا اطلاق: ذہن، مُل دا پتہ لگاؤن دی قابلیت، مکمل جماعتی تے ذاتی چنوتی

۷: کائنات ساڈے آلے دوالے ہے تے اسی ایہدے اندر آں

0: فطری قانوناں دے پٹھاں (پر ایہہ ساڈیاں سوچاں توں بہتا پتلا اے)

1: سانوں ایہہ اختیار حاصل اے پئی اسی کائنات وچ نکلیاں و ہڈیاں تبدیلیاں کردے

بیئے۔

2: ساڈیاں عملاں دے مادی نتیجے

3: اسی کائنات دیاں حداں توں باہر نہیں ویکھ سکدے آں (جیہڑی پئی علم الہیات

دے وچ اک و ہڈی مُشکل اے)

8: سانوں حُکم دتے گئے سن

1: پیدائش پہلے باب دا حُکم

فیر خُداوند نے اُکھیا پئی اسی انسان نوں اپنی صورت اُتے اپنی شبیہ دے وانگر بناواں
گے تے او سُمندر دیاں پُچھیاں تے اُسماں دیاں پُچھیاں تے ڈنگراں تے ساری زمین تے
ساریاں جیوندیاں جاناں اُتے جیہڑیاں زمین اُتے رہڑیاں نے اختیار رکھن۔ تے خُدا نے
انسان نوں اپنی صورت اُتے پیدا کیتا۔ خُدا دی صورت اُتے اوہنوں پیدا کیتا۔ نرو
ناری اوہناں نوں پیدا کیتا۔ تے خُدا نے اوہناں نوں برکت دتی تے اُکھیا پئی پھلو تے
وہدو تے زمین نوں بھر دیوؤ تے سُمندر دیاں پُچھیاں تے ہوا دیاں پُچھیاں تے ساریاں

ت: اپنے آپ اُتے قابو رکھنا (گلتیوں ۵ دی ۲۳ آیت)

ٹ: رومیوں ۱۲ باب دی ۲ آیت: تے ایس دُنیا دے وانگر نہ بنو سگوں عقل نوی ہو

جاون دے سببوں اپنی صورت بدلے جاؤ تاں پئی خُدا دی نیک تے کامل تے اوہنوں

سوہنی لگن والی مرضی نوں تجربے دے نال جانے جاؤ۔

"بس میں کیا جانے والا پانچ پڑاؤ پر مُشتمل سچائی کا سفر"

مسیحی نقطہ نظر کا جوش، وقار اور شادمانی

جب خُدا واضح نظر آنا شروع ہو گیا تو علم الہیات کی خوشی کی انتہا نہ رہی۔

پہلا پڑاؤ--خُدا

الف: خُدا پاک ہے

۱۔ اُس کی موجودگی

• لیکن کیا خُدا فی الحقیقت زمین پر سکونت کرے گا؟ دیکھ آسمان بلکہ آسمانوں کے آسمان میں بھی تُو سما نہیں سکتا تو یہ گھر تو کُچھ بھی نہیں جسے میں نے بنایا (اسلاطین ۸ باب ۲۷ آیت)۔

• خُداوند خُدا یوں فرماتا ہے کہ آسمان میرا تخت ہے اور زمین میرے پاؤں کی چوکی۔ تُم میرے لئے کیسا گھر بناؤ گے اور کون سی جگہ میری آرام گاہ ہوگی؟ (یسعیاہ ۶۶ باب ۱ آیت)۔

• خُداوند ہمارے خُدا کی مانند کون ہے جو عالم بالا پر تخت نشین ہے۔ جو فروتنی سے آسمان و زمین پر نظر کرتا ہے؟ (زبور ۱۱۳ کی ۵ اور ۶ آیت)۔

اُس کی مخصوص موجودیت اُسکی تخلیق سے بالکل مختلف ہے۔

۲: اُسکی سالمیت اور استحکام

- وہی چٹان ہے اُسکی صنعتِ کامل ہے۔ کیونکہ اُس کی سب راہیں انصاف کی ہیں۔ وہ وفادار خُدا اور بدی سے مُبرا ہے۔ وہ مُنصف اور برحق ہے (استثنا ۳۲ باب ۴ آیت)۔
- اُس ہمیشہ کی زندگی کی اُمید پر جسکا وعدہ ازل سے خُدا نے کیا ہے جو جھوٹ نہیں بول سکتا ہے (ططس ۱ باب ۲ آیت)۔
- تاکہ وہ بے تبدیل چیزوں کے باعث جنکے بارے میں خُدا کا جھوٹ بولنا ممکن نہیں ہے ہماری پختہ طور پر دلجمعی ہو جائے جو پناہ لینے کو اس لئے دوڑے ہیں کہ اُس اُمید کو جو سامنے رکھی ہوئی ہے قبضہ میں لائیں (عبرانیوں ۶ باب ۱۸ آیت)۔
- یسوع نے اُس سے کہا تو مجھے کیوں نیک کہتا ہے؟ کوئی نیک نہیں مگر ایک یعنی خُدا (مرقس ۱۰ باب ۱۸ آیت)۔
- خُداوند کی مانند کوئی قدس نہیں کیونکہ تیرے سوا اور کوئی ہے ہی نہیں اور نہ کوئی چٹان ہے جو ہمارے خُدا کی مانند ہو (اسیموئیل ۲ باب ۲ آیت)۔
- خُدا انسان نہیں کہ جھوٹ بولے اور نہ وہ آدمزاد ہے کہ اپنا ارادہ بدلے (گنتی ۲۳ باب ۱۸ آیت)۔

اور امتیاز کے نقطہ نظر سے، خاص طور پر استحکام کے درجوں میں۔۔

• مخالف کے مقابلے میں ہماری کمک کر کیونکہ انسانی مدد عبث ہے (زبور ۱۰۸ کی ۱۲ آیت)۔

• پس تم انسان سے جس کا دم اُسکے نتھنوں میں باز رہو کیونکہ اُس کی قدر کیا ہے؟ (یسعیاہ ۲ باب ۲۲ آیت)۔

• نہ اُمر پر بھروسہ کر نہ آدمزاد پر وہ بچا نہیں سکتا ہے۔ اُس کا دم نکل جاتا ہے تو وہ مٹی میں مل جاتا ہے۔ اُسی دن اُسکے منصوبے فنا ہو جاتے ہیں۔ خوش نصیب ہے وہ جس کا مددگار یعقوب کا خُدا ہے اور جس کی اُمید خُداوند اُسکے خُدا سے ہے۔ جس نے آسمان اور زمین اور سُنندر کو اور جو کُچھ اُن میں ہے بنایا جو سچائی کو ہمیشہ قائم رکھتا ہے (زبور ۱۳۶ کی ۳ سے ۶ آیت)۔

خُدا کی قادرِ مُطلق خاصیت۔

• یسوع نے اُن کی طرف دیکھ کر کہا کہ یہ آدمیوں سے تو نہیں ہو سکتا لیکن خُدا سے سب کُچھ ہو سکتا ہے (متی ۱۹ باب ۲۶ آیت)۔

• اور وہ تھوڑا آگے بڑھا اور زمین پر گر کر دُعا کرنے لگا کہ اگر ہو سکے تو یہ گھڑی مجھ سے ٹل جائے۔ اور کہا اے ابا! اے باپ! تجھ سے سب کُچھ ہو سکتا ہے۔ اِس پیالے کو میرے پاس سے ہٹالے تو بھی جو میں چاہتا ہوں وہ نہیں بلکہ جو تُو چاہتا ہے وہی ہو (مرقس ۴ باب ۳۵ اور ۳۶ آیت)۔

- اور دیکھ تیری رشتہ دار الشبع کے بھی بڑھاپے میں بیٹا ہونے والا ہے اور اب اُس کو جو بانجھ کہلاتی تھی چھٹا مہینہ ہے۔ کیونکہ جو قول خُدا کی طرف سے ہے وہ ہرگز بے تاثیر نہ ہوگا (لوقا اباب کی ۳۶ اور ۷۳ آیت)۔
- پھر خُداوند نے ابرہام سے کہا کہ سارہ کیوں یہ کہہ کر ہنسی کہہ گیا میرے جو ایسی بڑھیا ہو گئی ہوں واقعی بیٹا ہوگا؟ کیا خُداوند کے نزدیک کوئی بات مُشکل ہے؟۔ موسم بہار میں مُعین وقت پر میں تیرے پاس پھر آؤنگا اور سارہ کے بیٹا ہوگا (پیدائش ۱۸ باب ۱۳ اور ۱۴ آیت)۔
- سو یونتن نے اُس جوان سے جو اُسکا صلاح بردار تھا کہا کہ آہم اُدھر اُن نامختونوں کی چوکی کو چلیں۔ مُمکن ہے کہ خُداوند ہمارا کام بنا دے کیونکہ خُداوند کے لئے بہتوں یا تھوڑوں کے ذریعے سے بچانے کی قید نہیں ہے (اسیموئیل ۱۴ باب ۶ آیت)۔
- تب ایوب نے خُداوند کو یوں جواب دیا: میں جانتا ہوں کہ تُو سب کُچھ کر سکتا ہے اور تیرا کوئی ارادہ رُک نہیں سکتا ہے (ایوب ۴۲ باب ۱ آیت)۔
- آہ اے خُداوند خُدا! دیکھ تُو نے اپنی عظیم قُدرت اور اپنے بلند بازُو سے آسمان اور زمین کو پیدا کیا اور تیرے لئے کوئی کام ناممکن نہیں ہے (یرمیاہ ۳۲ باب ۷ آیت)۔
- اب جو المسا قادر ہے کہ اُس قُدرت کے موافق جو ہم میں تاثیر کرتی ہے ہماری درخواست اور خیال سے بہت زیادہ کام کر سکتا ہے (افسیوں ۳ باب ۲۰ آیت)۔

• خُداوند فرماتا ہے اپنا دعویٰ پیش کرو۔ یعقوب کا بادشاہ فرماتا ہے اپنی مضبوط دلیلیں لاؤ۔ وہ اُن کو حاضر کریں تاکہ وہ ہم کو ہونے والی چیزوں کی خبر دیں۔ ہم سے اگلی باتیں بیان کرو کہ کیا تھیں تاکہ ہم اُن پر سوچیں اور اُن کے انجام کو سمجھیں یا آئندہ کو ہونے والی باتوں سے ہم کو آگاہ کرو۔ بتاؤ کہ آگے کو کیا ہوگا تاکہ ہم جانیں کہ تُم اِلہ ہو۔ ہاں بھلا یا بُرا کُچھ تو کرو تاکہ ہم مُتَعَجِب ہوں اور باہم اُسے دیکھیں۔ دیکھو تُم ہیچ اور بیکار ہو تُم کو پسند کرنے والا مکروہ ہے (یسعیہ ۴۱ باب ۲۱ سے ۲۴ آیت)۔

• کیونکہ خُدا ہمارے دل سے بڑا ہے اور سب کُچھ جانتا ہے (۱ یوحنا ۳ باب ۲۰ آیت)۔
 • اِس سبب سے پطرس نے دلگیر ہو کر اُس سے کہا خُداوند! تُو تو سب کُچھ جانتا ہے۔ تُو تُو معلوم ہی ہے کہ میں تُو تُو عزیز رکھتا ہوں (یوحنا ۲۱ باب ۱۷ آیت)۔

• دیکھ میری زبان پر کوئی ایسی بات نہیں جسے تُو اے خُداوند پورے طور پر نہ جانتا ہو (زبور ۱۳۰ کی ۴ آیت)۔

ایک بات جو میں اپنے مُستقبل کے بارے میں یقین کے ساتھ جانتا ہوں وہ یہ ہے کہ خُدا میرے ساتھ ہوگا۔

ب:

پ: [جس طرح تمہارا بلانے والا پاک ہے اُسی طرح تُم بھی اپنے سارے چال چلن

میں پاک بنو (پطرس ۱ باب ۱۵ آیت)۔]

ت: خُدا ایک کامل شخصیت کا حامل خُدا ہے۔

ا: وہ سب کُچھ جانتا، دیکھتا اور جواب دیتا ہے۔

- خُداوند آسمان پر سے دیکھتا ہے سب بنی آدم پر اُسکی نگاہ ہے۔ اپنی سکونت گاہ سے وہ زمین کے سب باشندوں کو دیکھتا ہے۔ وہی ہے جو اُن سب کے دلوں کو بناتا اور اُن کے سب کاموں کا خیال رکھتا ہے (زبور ۳۳ کی ۱۳ سے ۱۵ آیت)۔
- صادق چلائے اور خُداوند نے سُننا اور اُنکو اُن کے سب دُکھوں سے چھڑایا۔ خُداوند شکستہ دلوں کے نزدیک ہے اور خستہ جانوں کو بچاتا ہے (زبور ۳۴ کی ۱۷ اور ۱۸ آیت)۔
- تب تُم اپنے دیوتا سے دُعا کرنا اور میں خُداوند سے دُعا کرونگا اور خُدا جو آگ سے جواب دے وہی خُدا ٹھہرے اور سب لوگ بول اُٹھے خوب کہا! (اسلاطین ۱۸ باب کی ۲۴ آیت)۔
- میں بلند آواز سے خُداوند کے حضور فریاد کرتا ہوں اور وہ مجھے اپنے کوہِ مُقدس پر سے جواب دیتا ہے (زبور ۳ کی ۴ آیت)۔
- اور اُس نے اُس سے کہا خُداوند یوں فرماتا ہے اِس لئے کہ تُو نے اپنے ہاتھ سے ایک ایسے شخص کو نکل جانے دیا جسے میں نے واجب القتل ٹھہرایا تھا۔ سو تجھے اُس کی جان کے بدلے اپنی جان اور اُسکے لوگوں کے بدلے اپنے لوگ دینے پڑیں گے (اسلاطین ۲۰ باب ۴۲ آیت)۔

۲: وہ جانتا اور خیال کرتا ہے

• پر میں مسکین اور محتاج ہوں خُداوند میری فکر کرتا ہے (زبور ۴۰ کی ۱۷ آیت)۔

• اے خُداوند انسان کیا ہے کہ تُو اُسے یاد رکھے؟ اور آدمِ ذاد کیا ہے کہ تُو اُسکا خیال کرے؟ (زبور ۱۴۴ کی ۳ آیت)۔

• اے خُداوند تُو جانتا ہے مجھے یاد فرما اور شفقت کر اور میرے ستانے والوں سے میرا انتقام لے۔ تُو برداشت کرتے کرتے مجھے نہ اٹھالے، جان رکھ کہ میں نے تیری خاطر ملامت اٹھائی ہے (یرمیاہ ۱۵ باب ۱۵ آیت)۔

• کیا وہ بخور جو تُو نے اور تمہارے باپ داد اور تمہارے بادشاہوں اور اُمرا نے رعیت کے ساتھ یہودا کے شہروں اور یروشلم کے بازاروں میں جلایا خُداوند کو یاد نہیں؟ کیا وہ اُس کے خیال میں نہیں آیا؟ (یرمیاہ ۴۴ باب ۲۱ آیت)۔

• کیونکہ خُدا ہمارے دل سے بڑا ہے اور سب کُچھ جانتا ہے (ایوحنّا ۳ باب ۲۰ آیت)۔

خُدا منصوبہ بندی کرتا ہے، پُنجائو کرتا ہے اور وعدے کرتا ہے

• خُداوند کی مصلحتِ ابد تک قائم رہے گی اور اُس کے دل کے خیالِ نسل در نسل

(زبور ۳۳ کی ۱۱ آیت)۔

- آدمی کا دل اپنی راہ ٹھہراتا ہے پر خُداوند اُسکے قدموں کی راہنمائی کرتا ہے (امثال ۱۶ باب کی ۹ آیت)۔
- اور اب تُو جا کر یہوداہ کے لوگوں اور یروشلیم کے باشندوں سے کہہ دے کہ خُداوند یوں فرماتا ہے کہ دیکھو میں تمہارے لئے مُصیبت تجویز کرتا ہوں اور تمہاری مُخالفت میں منصوبہ باندھتا ہوں۔ سو اب تم میں سے ہر ایک اپنی بُری روش سے باز آئے اور اپنی راہ اور اپنے اعمال کو دُرست کرے (یرمیاہ ۱۸ باب کی ۱۱ آیت)۔
- کیونکہ میں تمہارے حق میں اپنے خیالات کو جانتا ہوں خُداوند فرماتا ہے یعنی سلامتی کے خیالات ، بُرائی کے نہیں تاکہ میں تم کو نیک انجام کی اُمید بخشوں۔ تب تم میرا نام لوگے اور مجھ سے دُعا کروگے اور میں تمہاری سُنو گا۔ اور تم مجھے ڈھونڈو گے اور پاؤ گے جب پورے دل سے میرے طالب ہوگے۔ (یرمیاہ ۲۹ باب کی ۱۱ سے ۱۳ آیت)۔
- یقیناً خُداوند خُدا کُچھ نہیں کرتا جب تک کہ اپنا بھید اپنے خد متگزار بنیوں پر پہلے آشکارا نہ کرے (عاموس ۳ باب کی ۷ آیت)۔
- پر وہ خُداوند کی تدابیر سے آگاہ نہیں اور اُس کی مصلحت کو نہیں سمجھتیں کیونکہ وہ اُنکو کھلیان کے پُولوں کی طرح جمع کرے گا (میکاہ ۴ باب کی ۱۲ آیت)۔
- رب الافواج قسم کھا کر فرماتا ہے کہ یقیناً جیسا میں نے چاہا ویسا ہی ہو جائیگا اور جیسا میں نے ارادہ کیا ہے ویسا ہی وقوع میں آئیگا (یسعیاہ ۱۴ باب ۲۴ آیت)۔

• کیونکہ رب الافواج نے ارادہ کیا ہے کون اُسے باطل کرے گا؟ اور اُس کا ہاتھ بڑھایا گیا ہے، اُسے کون روکے گا؟ (یسعیاہ ۱۴ باب ۷ آیت ۲)

• کیونکہ ہم اس خیمے میں رہ کر بوجھ کے مارے کراہتے ہیں۔ اس لئے نہیں کہ یہ لباس اُتارنا چاہتے ہیں بلکہ اس پر اور پہننا چاہتے ہیں تاکہ وہ جو فانی ہے زندگی میں غرق ہو جائے۔ اور جس نے ہمیں اسی بات کے لئے تیار کیا وہ خُدا ہے اور اُسی نے ہمیں روح بیعانہ میں دیا (۲ کرنتھیوں ۵ باب ۴ آیت)۔

• خُداوند نے جو تُم سے محبت کی اور تُم کو چُن لیا تو اس کا سبب یہ نہ تھا کہ تُم شمار میں اور قوموں سے زیادہ تھے کیونکہ تُم سب قوموں سے شمار میں کم تھے (استثنا ۷ باب ۷ آیت)۔

• بلکہ جس جگہ کو خُداوند تمہارا خُدا تمہارے سب قبیلوں میں سے چُن لے تاکہ وہاں اپنا نام قائم کرے تُم اُسکے اُسی مسکن کے طالب ہو کر وہاں جایا کرنا (استثنا ۱۲ باب ۵ آیت)۔

• داؤد نے میکل سے کہا یہ تو خُداوند کے حضور تھا جس نے تیرے باپ اور اُسکے سارے گھرانے کو چھوڑ کر مجھے پسند کیا تاکہ وہ مجھے خُداوند کی قوم اسرائیل کا پیشوا بنائے سو میں خُداوند کے آگے ناچوں گا (۲ سیموئیل ۶ باب ۲۱ آیت)۔

• بلکہ خُدا نے دُنیا کے بے وقوفوں کو چُن لیا کہ حکیموں کو شرمندہ کرے اور خُدا نے دُنیا کے کمزوروں کو چُن لیا کہ زور آور کو شرمندہ کرے۔ اور خُدا نے دُنیا کے کمینوں اور حقیروں کو بلکہ بے وجودوں کو چُن لیا کہ موجودوں کو نیست کرے۔ تاکہ کوئی بشر خُدا کے سامنے فخر نہ کرے (۱ کرنتھیوں ۱ باب ۲۷ سے ۲۹ آیت)۔

• اے میرے پیارے بھائیو سُنو! کیا خُدا نے اِس جہان کے غریبوں کو ایمان میں دولت مند اور اُس بادشاہی کے وارث ہونے کے لئے برگزیدہ نہیں کیا جس کا اُس نے اپنے محبت کرنے والوں سے وعدہ کیا ہے؟ (یعقوب ۲ باب ۵ آیت)۔

۴: وہ محسوس کرتا ہے

• اور خُداوند اُس کے آگے سے یہ پُکارتا ہوا گزرا کہ خُداوند خُداوند خُدا ہی رحیم اور مہربان قہر کرنے میں دھیما اور شفقت اور وفا میں غنی۔ ہزاروں پر فضل کرنے والا، گناہ اور تقصیر اور خطا کا بخشنے والا، لیکن وہ مجرم کو ہرگز بری نہیں کرے گا بلکہ باپ دادا کے گناہ کی سزا اُنکے بیٹوں اور پوتوں کو تیسری اور چوتھی پُشت تک دیتا ہے (خروج ۳۴ باب ۶ اور ۷ آیت)۔

- پس خُداوند سُن کر غضبناک ہوا اور یعقوب کے خلاف آگ بڑھک اُٹھی اور اسرائیل پر قہر ٹوٹ پڑا۔ اس لئے کہ وہ خدا پر ایمان نہ لائے اور اُس کی نجات پر بھروسہ نہ کیا (زبور ۷۸ کی ۲۱ اور ۲۲ آیت)
- خُداوند تیرا نجات دینے والا فرماتا ہے کہ قہر کی شدت میں میں نے ایک دم لئے تجھ سے مُنہ چھپایا پر اب میں ابدی شفقت سے تجھ پر رحم کرونگا (یسعیاہ ۵۴ باب ۸ آیت)
- تاکہ خُداوند اپنے قہر شدید سے باز آئے اور جیسا اُس نے تیرے باپ دادا سے قسم کھائی ہے اُس کے مُطابق تجھ پر رحم کرے اور ترس کھائے اور تجھ کو بڑھائے (استثنا ۱۳ باب ۱۷ آیت)
- کیونکہ خُداوند اپنے لوگوں کا انصاف کریگا اور اپنے بندوں پر ترس کھائے گا۔ جب وہ دیکھے گا کہ اُس کی قوت جاتی رہی اور کوئی بھی نہ قیدی اور نہ آزاد باقی بچا (استثنا ۳۲ باب ۳۶ آیت)۔
- اور خُداوند اُن کے باپ دادا کے خُدا نے اپنے پیغمبروں کو اُن کے پاس بروقت بھیج بھیج کر پیغام بھیجا کیونکہ اُسے اپنے لوگوں اور اپنے مسکن پر ترس آتا تھا۔ لیکن اُنہوں نے خُدا کے پیغمبروں کو ٹھٹھوں میں اڑایا اور اُس کی باتوں کو ناچیز جانا اور اُس

کے نبیوں کی ہنسی اڑائی، یہاں تک کہ خُداوند کا غضب اپنے لوگوں پر ایسا بھڑکا کہ کوئی چارہ نہ رہا (۲ توارخ ۳۶ باب ۱۵ اور ۱۶ آیت)۔

• جو محبت خُدا کو ہم سے ہے اُس کو ہم جان گے اور ہمیں اُسکا یقین ہے۔ خُدا محبت ہے اور جو محبت میں قائم رہتا ہے وہ خُدا میں قائم رہتا ہے اور خُدا اُس میں قائم رہتا ہے (ایو حنا ۴ باب کی ۱۶ آیت)۔

• اور جس طرح دُلہا دُلہن میں راحت پاتا ہے اُسی طرح تیرا خُدا تجھ میں مسرور ہوگا (یسعیاہ ۶۲ باب ۵ آیت)۔

۵: وہ اپنے برگزیدوں پر اپنے آپ کو ظاہر کرتا ہے اُن سے باتیں کرتے ہوئے وہ اُن کے ساتھ رابطے میں رہتا ہے۔

• میں خُداوند کی حمد کرونگا جس نے مجھے نصیحت دی ہے بلکہ میرا دل رات کو میری تربیت کرتا ہے (زبور ۱۶ کی ۷ آیت)۔

• تو بھی میں برابر تیرے ساتھ ہوں۔ تُو نے میرا دہنا ہاتھ پکڑ رکھا ہے۔ تُو اپنی مصلحت سے میری راہنمائی کریگا اور آخر کار مجھے جلال میں قبول فرمائے گا (زبور ۷۳ کی ۲۳ اور ۲۴ آیت)۔

• خُداوند کے راز کو وہی جانتے ہیں جو اُس سے ڈرتے ہیں۔ اور وہ اپنا عہد اُن کو بتائے گا (زبور ۲۵ کی ۱۴ آیت)۔

• اور خُداوند نے کہا جو کچھ میں کرنے کو ہوں کیا اُسے ابرہام سے پوشیدہ رکھوں۔ ابرہام سے تو یقیناً ایک بڑی زبردست قوم پیدا ہوگی اور زمین کی سب قومیں اُس کے وسیلہ سے برکت پائیں گی (پیدائش ۱۸ باب کی ۱۷ اور ۱۸ آیت)۔

• کیونکہ کجرو سے خُداوند کو نفرت ہے لیکن راستباز اُسکے محرم راز ہیں (امثال ۳ باب ۳۲ آیت)۔

• اُس نے جواب میں اُن سے کہا اِس لئے کہ تُم کو آسمان کی بادشاہی کے بھید کی سمجھ دی گئی ہے مگر اُن کو نہیں دی گئی۔ کیونکہ جس کے پاس ہے اُسے دیا جائے گا اور اُس کے پاس زیادہ ہو جائے گا اور جس کے پاس نہیں ہے اُس سے وہ بھی لے لیا جائے گا جو اُس پاس ہے (متی ۱۳ باب کی ۱۱ اور ۱۲ آیت)۔

• یسوع نے جواب میں اُن سے کہا کہ میری تعلیم میری نہیں بلکہ میرے بھیننے والے کی ہے۔ اگر کوئی اُس کی مرضی پر چلنا چاہے تو وہ اُس تعلیم کی بابت جان جائے گا کہ خُدا کی طرف سے ہے یا میں اپنی طرف سے کہتا ہوں (یوحنا ۷ باب ۱۶ آیت)۔

• جس کے پاس میرے حُکم ہیں اور وہ اُن پر عمل کرتا ہے وہی مجھ سے محبت رکھتا ہے اور جو مجھ سے محبت رکھتا ہے وہ میرے باپ کا پیارا ہوگا اور میں اُس سے محبت رکھونگا اور اپنے آپ کو اُس پر ظاہر کرونگا (یوحنا ۱۴ باب کی ۲۱ آیت)۔

• پس ہم میں سے جتنے کامل ہیں یہی خیال رکھیں اور اگر کسی بات میں تمہارا اور طرح

کا خیال ہو تو خدا اُس بات کو بھی تم پر ظاہر کر دیگا (فلپیوں ۳ باب ۱۵ آیت)۔

ث: [یہی وجہ ہے کہ ہم اسے مذہبی نظام ایمان کی بجائے زندہ خدا کے ساتھ قائم ہمارے شخصی تعلق کے طور پر بیان کرتے ہیں۔]

ج: خدا شخصیات کے اشتراک کا نام ہے

۱: تثلیث - ایک میں تین اشخاص (آگاہی اور عوامل کے تین مراکز: تین فائل)۔

۲: خدا کو تخلیق کی ضرورت نہیں تھی۔ وہ اکیلا نہیں تھا۔

۳: محبت اور خود سُپردگی

اے باپ میں چاہتا ہوں کہ جنہیں تُو نے مجھے دیا ہے جہاں میں ہوں وہ بھی میرے ساتھ ہوں تاکہ میرے اُس جلال کو دیکھیں جو تُو نے مجھے دیا ہے کیونکہ تُو نے بنائی عالم سے پیشتر مجھ سے محبت رکھی (یوحنا ۱۷ باب کی ۲۴ آیت)۔

۴: گہری دوستی - رُوح اور ملاپ کا اتحاد

۵: انسان - وہ ابھی تک علیحدہ فائل ہیں

• بیٹا باپ سے دُعا کرتا ہے:

اور وہ تھوڑا آگے بڑھا اور زمین پر گر کر دُعا کرنے لگا کہ اگر ہو سکے تو یہ گھڑی مجھ سے ٹل جائے۔ اور کہا اے ابا، اے باپ تجھ سے سب کچھ ہو سکتا ہے اس پیالے کو میرے پاس سے ہٹا لے تو بھی جو میں چاہتا ہوں وہ نہیں بلکہ جو تو چاہتا ہے وہی ہو (مرقس ۱۴ باب ۳۶، ۳۵ آیت)۔

• روح باپ سے دُعا کرتا ہے:

اسی طرح رُوح بھی ہماری کمزوری میں مدد کرتا ہے کیونکہ جس طور سے ہمکو دُعا کرنا چاہیے ہم نہیں جانتے مگر رُوح خود ایسی آہیں بھر بھر کر ہماری شفاعت کرتا ہے جن کا بیان نہیں ہو سکتا۔ اور دلوں کا پرکھنے والا جانتا ہے کہ رُوح کی کیا نیت ہے کیونکہ وہ خُدا کی مرضی کے موافق مُقدسوں کی شفاعت کرتا ہے (رومیوں ۸ باب ۲۶ اور ۲۷ آیت)۔

• خُدا باپ اور خُدا بیٹے نے اپنی جگہ پاک روح کو اس دُنیا میں بھیجا۔

اور میں باپ سے درخواست کروں گا تو وہ تمہیں دوسرا مددگار بخشید گا کہ ابد تک تمہارے ساتھ رہے۔ لیکن جب وہ مددگار آئے گا جس کو میں تمہارے پاس باپ کی طرف سے بھیجوں گا یعنی روحِ حق جو باپ سے صادر ہوتا تو وہ میری گواہی دے گا (یوحنا ۱۴ باب ۱۶ آیت اور ۱۵ باب ۲۶ آیت)۔

۶: یہ ابھی تک ایک اتحاد کی مانند کام کر رہا ہے۔۔ بطور اس کائنات کا خُدا

ح: خُدا کی شبیہ

۱۔ اُسکی جذباتی زندگی

الف: وہ خُوشی مناتا ہے

- اُس نے اُن سے یہ تمثیل کہی کہ تُم میں کون ایسا آدمی ہے جس کے پاس سو بھڑیں ہوں اور اُن میں سے ایک کھو جائے تو ننانوے کو بیابان میں چھوڑ کر اُس کھوئی ہوئی کو جب تک مل نہ جائے ڈھونڈتا نہ رہے؟۔ پھر جب مل جاتی ہے تو وہ خُوش ہو کر اُسے کندھوں پر اٹھالیتا ہے۔ اور گھر پہنچ کر دوستوں اور پڑوسیوں کو بلاتا اور کہتا ہے کہ میرے ساتھ خُوشی کرو کیونکہ میری کھوئی ہوئی بھیر مل گئی۔ میں تُم سے کہتا ہوں کہ اس طرح ننانوے راستبازوں کی نسبت جو توبہ کی حاجت نہیں رکھتے ایک توبہ کرنے والے گنہگار کے باعث آسمان پر زیادہ خُوشی ہوگی۔

- یا کون ایسی عورت ہے جس کے پاس دس درہم ہوں اور ایک کھو جائے تو وہ چراغ جلا کر گھر میں جھاڑو نہ دے اور جب تک مل نہ جائے کوشش سے ڈھونڈتی نہ رہے۔ اور جب مل جائے تو اپنی دوستوں اور پڑوسنوں کو بلا کر نہ کہے کہ میرے ساتھ خُوشی کرو کیونکہ میرا کھویا ہوا درہم مل گیا ہے۔ میں تُم

سے کہتا ہوں کہ اسی طرح ایک توبہ کرنے والے گنہگار کے باعث خُدا کے فرشتوں کے سامنے خُوشی ہوتی ہے (لوقا ۱۵ باب ۳ سے ۱۰ آیت)۔

• کیونکہ جس طرح جوان مرد کنواری عورت کو بیاہ لاتا ہے اُسی طرح تیرے بیٹے تجھے بیاہ لینگے اور جس طرح دولہا دلہن میں راحت پاتا ہے اُسی طرح تیرا خُدا تجھ میں (یسعیہ ۶۲ باب کی ۵ آیت)۔

• خُداوند تیرا خُدا جو تجھ میں قادر ہے، وہی بچالیگا۔ وہ تیرے سبب سے شادمان ہو کر خُوشی کریگا۔ وہ اپنی محبت میں مسرور ہوگا، وہ گاتے ہوئے تیرے لئے شادمانی کریگا (صفیہ ۳ باب کی ۱ آیت)۔

ب: وہ دُکھ محسوس کرتا ہے

• اور خُداوند نے دیکھا کہ زمین پر انسان کی بدی بہت بڑھ گئی اور اُس کے دل کے تصور اور خیال سدا بُرے ہی ہوتے ہیں۔ تب خُداوند زمین پر انسان کو پیدا کرنے سے مَلُول ہوا اور دل میں غم کیا۔ اور خُداوند نے کہا کہ میں انسان کو چسے میں نے پیدا کی رُوی زمین پر سے مِٹا ڈالوں گا۔ انسان سے لیکر حیوان اور رینگنے والے جاندار اور ہوا کے پرندوں تک کیونکہ میں اُن کے بنانے سے مَلُول ہوں (پیدائش ۶ باب کی ۵ سے ۷ آیت)۔

- مجھے افسوس ہے کہ میں نے ساؤل کو بادشاہ ہونے کے لئے مُقرر کیا کیونکہ وہ میری پیروی سے پھر گیا ہے اور اُس نے میرے حُکم نہیں مانے۔ تب سیموئیل کا غصہ بھڑکا اور وہ ساری رات خُداوند سے فریاد کرتا رہا (اسیموئیل ۱۵ باب کی ۱۱ آیت)۔
- اور فرشتے نے اپنا ہاتھ بڑھایا کہ یروشلیم کو ہلاک کرے تو خُداوند اُس وبا سے مُول ہوا اور اُس فرشتہ سے جو لوگوں کو ہلاک کر رہا تھا کہا یہ بس ہے اب اپنا ہاتھ روک لے۔ اُس وقت خُداوند کا فرشتہ یبوسی ارونا کے کھلیہان کے پاس کھڑا تھا (۲ سیموئیل ۲۴ باب ۱۶ آیت)۔
- کتنی بار اُنہوں نے بیابان میں اُس سے سرکشی کی اور صحرا میں اُسے آرزو دیا کیا؟ (زبور ۷۸ کی ۴۰ آیت)۔
- لیکن وہ باغی ہوئے اور اُنہوں نے اُسکی روحِ قدوس کو غمگین کیا اس لئے وہ اُنکا دُشمن ہو گیا اور اُن سے لڑا (یسعیاہ ۶۳ باب ۱۰ آیت)۔
- اگر تُم اِس ملک میں ٹھہرے رہو گے تو میں تُم کو برباد نہیں بلکہ آزاد کرونگا اور اکھاڑونگا نہیں بلکہ لگاؤنگا کیونکہ میں اُس بدی سے جو میں نے تُم سے کی ہے باز آیا) یرمیاہ ۴۲ باب کی ۱۰ آیت)۔
- اور جو تُم میں سے بچ رہیں گے اُن قوموں کے درمیان جہاں جہاں وہ اسیر ہو کر جائیں گے مجھ کو یاد کریں گے جب میں اُن کے بے وفادلوں کو جو مجھ سے دُور ہوئے اور اُن

کی آنکھوں کو جو بُتوں کی پیروی میں برگشتہ ہوئیں شکستہ کرونگا اور وہ آپ اپنی تمام
بد اعمالی کے سبب سے جو اُنہوں نے اپنے تمام گھنوں کاموں میں کی اپنی ہی نظر
میں نفرتی ٹھہریں گے (حزقی ایل ۶ باب کی ۹ آیت)۔

- اور خُدا کے پاک روح کو رنجیدہ نہ کرو جس سے تم پر مخلصی کے دن کے لئے مہر ہوئی
ہے (انسویوں ۴ باب کی ۳۰ آیت)۔

پ: وہ ہمارے ساتھ ناراض ہو جاتا ہے

- اور وہ پھر خُدا کو آزمانے لگے اور اُنہوں نے اسرائیل کے قدوس کو ناراض کیا (زبور ۷۸
کی ۴۱ آیت)۔

- میں نے سرکش لوگوں کی طرف جو اپنی فکروں کی پیروی میں بُری راہ پر چلتے ہیں
ہمیشہ ہاتھ پھیلائے۔ ایسے لوگ جو میرے روبرو باغوں میں قربانیاں کرتے اور اینٹوں
پر بخور جلانے سے مجھے برا فروختہ کرتے ہیں (یسعیاہ ۶۵ باب ۲ آیت)۔

- کیونکہ میرے لوگوں نے دو بُرائیاں کیں۔ اُنہوں نے مجھ آپ حیات کے چشمے کو ترک
کر دیا اور اپنے لئے حوض کھودے ہیں شکستہ حوض جن میں پانی نہیں ٹھہر سکتا
ہے (یرمیاہ ۲ باب ۱۳ آیت)۔

- تم کس لئے اپنا روپیہ اُس چیز کے لئے جو روٹی نہیں اور اپنی محنت اُس چیز کے واسطے جو آسودہ نہیں کرتی خرچ کرتے ہو؟ تم غور سے میری سُنو اور وہ چیز جو اچھی ہے کھاؤ اور تمہاری جان فرہی سے لذت اٹھائے (یسعیاہ ۵۵ باب ۲ آیت)۔
- خداوند تیرا خدا میں ہوں جو تجھے ملکِ مصر سے نکال لایا۔ تو اپنا منہ خوب کھول اور میں اُسے بھردونگا۔ پر میرے لوگوں نے میری بات نہ سنی اور اسرائیل مجھ سے رضامند نہ ہوا۔ پس میں نے اُن کو اُنکے دل کی ہٹ پر چھوڑ دیا تاکہ وہ اپنے ہی مشوروں پر چلیں (زبور ۸۱ کی ۱۰ سے ۱۲ آیت)۔
- تو اُن سے کہہ خداوند خدا فرماتا ہے کہ مجھے اپنی حیات کی قسم شریر کے مرنے میں مجھے کچھ خوشی نہیں بلکہ اس میں ہے کہ شریر اپنی راہ سے باز آئے اور زندہ رہے۔ اے بنی اسرائیل باز آؤ تم اپنی بُری روش سے باز آؤ تم کیوں مرو گے؟ (جزقی ایل ۳۳ باب ۱۱ آیت)۔
- اے بنی اسرائیل کب تک میری عزت کے بدلے رسوائی ہوگی؟ تم کب تک بطالت سے محبت رکھو گے اور جھوٹ کے درپے رہو گے؟ (زبور ۴ کی ۲ آیت)۔
- یسوع نے جواب میں کہا اے بے اعتقاد اور کجرو نسل میں کب تک تمہارے ساتھ رہونگا؟ کب تک تمہاری برداشت کرونگا؟ اُسے میرے پاس لاؤ۔ یسوع نے اُسے جھڑکا

اور بدروح اُس سے نکل گئی اور وہ لڑکا اُسی گھڑی اچھا ہو گیا۔ (متی ۷ باب کی ۱۷ اور ۱۸ آیت)۔

۲: وہ راست باز ہے—وہ ہمیشہ وہ کرتا ہے جو صورتِ حال کے مطابق موزوں ہوں۔ وہ مُنصف خُدا ہے (جس کا مُتضاد بے انصافی ہے رحم نہیں)۔

• تو پر دیسی یا یتیم کے مُقدمے کو نہ بگاڑنا اور نہ بیواہ کے کپڑے کو گرو رکھنا۔ بلکہ یاد رکھنا کہ تُو مصر میں غلام تھا اور خُداوند تیرے خُدا نے تجھ کو وہاں سے چھڑایا اسی لئے میں تجھ کو اس کام کے کرنے کا حُکم دیتا ہوں (استثنا ۲۴ باب ۱۷ اور ۱۸ آیت)۔

• اور وہی صداقت سے جہان کی عدالت کرے گا اور وہ راستی سے قوموں کا انصاف کریگا۔ خُداوند مظلوموں کے لئے اونچا بُرج ہوگا مُصیبت کے ایام میں اونچا بُرج (زبور ۹ کی ۸ اور ۹ آیت)۔

• کہ رب الافواج نے یوں فرمایا تھا کہ راستی سے عدالت کرو اور ہر شخص اپنے بھائی پر کرم اور رحم کیا کرے۔ اور بیواہ اور یتیم اور مُسافر اور مسکین پر ظلم نہ کرو اور تم میں سے کوئی اپنے بھائی کے خلاف دل میں بُرا منصوبہ نہ باندھے (زکریاہ ۷ باب کی ۹ اور ۱۰ آیت)۔

الف: رحم سے مراد ہرگز وہ نہیں ہے جس کے ہم مُسْتَحِق ہوتے ہیں یاد رکھیں کہ یہ فضل جس میں ہم وہ حاصل کرتے ہیں جس کے ہم مُسْتَحِق نہیں ہوتے ہیں۔

- اور تُو نے اُن کے خلاف گواہی دی تاکہ اپنی شریعت کی طرف اُن کو پھیر لائے پر اُنہوں نے گھمٹا دیا اور تیرے فرمان نہ مانے بلکہ تیرے احکام کے برخلاف گناہ کیا (جن کو اگر کوئی مانے تو وہ اُن کے سبب سے جیتتا رہے گا) اور اپنے کندھے کو ہٹا کر گردن کش بن گئے اور نہ سُننا۔ تو بھی تُو بہت برسوں تک اُنکی برداشت کرتا رہا اور اپنی روح سے اپنے نبیوں کی معرفت اُنکے خلاف گواہی دیتا رہا تو بھی اُنہوں نے دھیان نہ لگایا اس لئے تُو نے اُنکو اور ملکوں کے لوگوں کے ہاتھ میں کر دیا۔ باوجود اس کے تُو نے اپنی گونا گوں رحمتوں سے اُن کو نالود نہ کر دیا اور نہ اُنکو ترک کیا کیونکہ تُو رحیم و کریم خُدا ہے (نخمیہ ۱۰ باب ۲۹ سے ۳۱ آیت)

- تجھ سا خُدا کون ہے جو بد کرداری مُعاف کرے اور اپنی میراث کے بقیے کی خطاوں سے در گزر کرے؟ وہ اپنا قہر ہمیشہ تک نہیں رکھ چھوڑتا کیونکہ وہ شفقت کرنا پسند کرتا ہے۔ وہ پھر ہم پر رحم فرمائے گا وہی ہماری بد کرداری کو پامال کرے گا اور اُن کے سب گناہ سُمندر کی تہ میں ڈال دیگا۔ تُو یعقوب سے وفاداری کریگا اور ابرہام کو وہ شفقت دکھائے گا جس کی بابت تُو نے قدیم زمانہ میں ہمارے باپ دادا سے قسم کھائی تھی (میکہ ۷ باب کی ۱۸ سے ۲۰ آیت)۔

ب: وہ ایک ہی وقت میں بے شمار خاصیتوں کا مجموعہ ہے

• اے انسان اُس نے تجھ پر نیکی ظاہر کر دی ہے۔ خُداوند تجھ سے اِس کے سوا کیا چاہتا ہے کہ تُو انصاف کرے اور رحم دلی کو عزیز رکھے اور اپنے خُدا کے حضور فروتنی سے چلے؟ (میرکاہ ۶ باب کی ۸ آیت)۔

• کیونکہ خُداوند اُٹھیگا جیسا کوہ پراضیم میں اور وہ غضب ناک ہوگا جیسا جبعون کی وادی میں تاکہ اپنا کام بلکہ اپنا عجیب کام کرے اور اپنا کام ہاں اپنا اٹوکھا کام پُورا کرے (یسعیہ ۲۸ باب کی ۲۱ آیت)۔

• کیونکہ اگرچہ وہ دُکھ دے تو بھی اپنی شفقت کی فراوانی سے رحم کرے گا۔ کیونکہ وہ بنی آدم پر خوشی سے دُکھ مُصیبت نہیں بھیجتا ہے (نوحہ ۳ باب کی ۳۲ ، ۳۳ آیت)۔

• کیونکہ خُداوند فرماتا ہے مجھے مرنے والے کی موت سے شادمانی نہیں اِس لئے باز آؤ اور زندہ رہو (حزقی ایل ۱۸ باب کی ۳۲ آیت)۔

• خُداوند اپنے وعدے میں دیر نہیں کرتا جیسی دیر بعض لوگ سمجھتے ہیں بلکہ تمہارے بارے میں تحمل کرتا ہے اِس لئے کہ کسسی کی ہلاکت نہیں چاہتا بلکہ یہ چاہتا ہے کہ سب کی توبہ تک نوبت پہنچے (۲ پطرس ۳ باب کی ۹ آیت)۔

خُدا کیا چاہتا ہے، اُسے کیا پسند ہے اور اُس کی خوشی کس بات میں ہے۔

• وہ صداقت اور انصاف کو پسند کرتا ہے (زبور ۳۳ کی ۵ آیت)۔

- کیونکہ میں قربانی نہیں بلکہ رحم پسند کرتا ہوں اور خدا شناسی کو سوختنی قربانیوں سے زیادہ پسند کرتا ہوں (ہو سبوع ۶ باب کی ۶ آیت)۔
- وہ اپنا قہر ہمیشہ تک نہیں رکھ چھوڑتا ہے کیونکہ وہ شفقت کرنا پسند کرتا ہے (میکا ۷ باب کی ۱۸ آیت)۔
- لیکن جو فخر کرتا ہے اس پر فخر کرے کہ وہ سمجھتا اور مجھے جانتا ہے کہ میں ہی خداوند ہوں جو دنیا میں شفقت و عدل اور راستی کو عمل میں لاتا ہوں کیونکہ میری خوشنودی ان ہی باتوں میں ہے خداوند فرماتا ہے (یرمیاہ ۹ باب کی ۲۴ آیت)۔
- ہاں میں اُن سے خوش ہو کر اُن سے نیکی کرونگا اور یقیناً دل و جان سے اُن کو اس ٹلک میں لگاؤنگا (یرمیاہ ۳۲ باب کی ۴۱ آیت)۔
- خداوند تیرا خدا جو تجھ میں قادر ہے وہی پچالیگا۔ وہ تیرے سبب سے شادمان ہو کر خوشی کرے گا۔ وہ اپنی محبت میں مسرور رہیگا وہ گاتے ہوئے تیرے لئے شادمانی کریگا (صفیہاہ ۳ باب کی ۱۷ آیت)۔
- وہ ناپتے ہوئے اُس کے نام کی ستائش کریں۔ وہ دف اور ستار پر اُسکی مدح سرائی کریں۔ کیونکہ خداوند اپنے لوگوں سے خوشنود رہتا ہے (زبور ۱۴۹ کی ۳ آیت)۔
- جب اُس نے آسمان کو قائم کیا میں وہیں تھی جب اُس نے سمندر کی سطح پر دائرہ کھینچا جب اُس نے اوپر افلاک کو اُستوار کیا اور گہراؤ کے سوتے مضبوط ہو گئے۔ جب اُس نے

سُمندر کی حد ٹھہرائی تاکہ پانی اُسکے حُکم کو نہ توڑے۔ جب اُس نے زمین کی بُنیاد کے نشان لگائے۔ تو اُس وقت ماہر کاریگر کی مانند میں اُس کی پاس تھی اور میں ہر روز اُسکی خوشنودی تھی اور ہمیشہ اُس کے حضور شادمان رہتی تھی۔ آبادی کے لائق زمین سے شادمان تھی اور میری خوشنودی بنی آدم کی صحبت میں تھی (امثال ۸ باب ۲۷ سے ۳۱ آیت) (یہاں پر حکمت کو خُدا کے کردار کے طور پر بیان کیا گیا ہے)۔

- مگر وہ وقت آتا ہے بلکہ اب ہی ہے کہ سچے پرستار باپ کی پرستش رُوح اور سچائی سے کریں گے کیونکہ باپ اپنے لئے ایسی ہی پرستار ڈھونڈتا ہے۔ خُدا رُوح ہے اور ضرور ہے کہ اُس کے پرستار رُوح اور سچائی سے پرستش کریں (یوحنا ۴ باب کی ۲۳ اور ۲۴ آیت)۔

- سیموئیل نے کہا کہ کیا خُداوند سوختنی قربانیوں اور ذبحوں سے اتنا ہی خُوش ہوتا ہے جتنا اس بات سے کہ اُس کا حُکم مانا جائے! دیکھ فرمانبرداری قربانی سے اور بات ماننا مینڈھوں کی چربی سے بہتر ہے (۱ سیموئیل ۱۵ باب کی ۲۲ آیت)۔

- انسان کی روشیں خُداوند کی طرف سے قائم ہیں اور وہ اُسکی راہ سے خُوش ہے (زبور ۳۷ کی ۲۳ آیت)۔

- خُداوند اُن سے خُوش ہے جو اُس سے ڈرتے ہیں اور اُن سے جو اُسکی شفقت کے اُمید وار ہیں (زبور ۱۴ کی ۱۱ آیت)،

• دغا کے ترازو سے خُداوند کو نفرت ہے لیکن پُورا باٹ اُسکی خُوشی ہے (امثال ۱۱ باب کی آیت)۔

• جھوٹے لبوں سے خُداوند کو نفرت ہے لیکن راستکار اُسکی خوشنودی ہیں (امثال ۱۲ باب کی ۲۲ آیت)۔

• پُناچہ خُدا کی مرضی یہ ہے کہ تُم پاک بنو یعنی حرامکاری سے بچے رہو (۱ تھسلنیکیموں ۴ باب کی ۳ آیت)۔

• کیونکہ خُدا کی یہ مرضی ہے کہ تُم نیکی کر کے نادان آدمیوں کی جہالت کی باتوں کو بند کر دو (۱ پطرس ۲ باب کی ۱۵ آیت)۔

• خُدا خُوشی سے دینے والوں کو عزیز رکھتا ہے (۲ کرنتھیوں ۹ باب کی ۷ آیت)۔
اور امتیازی طور پر اُسکا بیٹا (اور دیکھو آسمان سے یہ آواز آئی کہ یہ میرا پیارا بیٹا ہے جس سے میں خوش ہوں) متی ۳ باب کی ۱۷ آیت) اور وہ جو بیٹے کی تعریف کرتے ہیں: اس لیے کہ باپ تو آپ ہی تُم کو عزیز رکھتا ہے کیونکہ تُم نے مجھ کو عزیز رکھا ہے اور اسمان لائے ہو کہ میں باپ کی طرف سے نکلا ہوں (یوحنا ۱۶ باب کی ۲۷ آیت)۔

۵: کیا لذت پسندی کو پیدا کرنے والا خُدا ہے؟

- اے خُدا! تیری شفقت کیا ہی بیش قیمت ہے۔ بنی آدم تیرے بازوؤں کے سائے میں پناہ لیتے ہیں۔ وہ تیرے گھر کی نعمتوں سے خوب آسودہ ہونگے۔ تُو اُنکو اپنی خوشنودی کے دریا میں سے پلائیگا (زبور ۳۶ کی ۷ اور ۸ آیت)۔
- تُم غور سے میری سُنو اور وہ چیز جو اچھی ہے کھاؤ اور تمہاری جان فرہی سے لذت اُٹھائے (یسعیاہ ۵۵ باب کی ۲ آیت)۔
- اور رب الافواج اس پہاڑ پر سب قوموں کے لئے فرہ چیزوں سے ایک ضیافت تیار کریگا بلکہ ایک ضیافت تلچھٹ پر سے نتھری ہوئی مے سے۔ ہاں فرہ چیزوں سے جو پُر مغز ہوں اور اور مے سے جو تلچھٹ پر سے خوب نتھری ہوئی ہو۔ اور وہ اس پہاڑ پر اُس پردہ کو جو تمام لوگوں پر پڑا ہے اور اُس نقاب کو جو تمام قوموں پر لٹک رہا ہے دُور کر دیگا۔ وہ موت کو ہمیشہ کے لئے نابود کر دیگا اور خُداوند خُدا سب کے چہروں سے آنسو پُوچھ ڈالیگا اور اپنے لوگوں کی رسوائی تمام زمین پر سے مٹا دیگا کیونکہ خُداوند نے یہ فرمایا ہے۔ اور اُس وقت یوں کہا جائیگا کہ لو یہ ہمارا خُدا ہے۔ ہم اُس کی راہ تکتے تھے اور وہی ہمکو بچائیگا۔ یہ خُداوند ہے ہم اُسکے انتظار میں تھے۔ ہم اُسکی نجات سے خوش و خرم ہونگے (یسعیاہ ۲۵ باب کی ۶ سے ۹ آیت)۔
- تُو مجھے زندگی کی راہ دکھائیگا تیرے حضور میں کامل شادمانی ہے۔ تیرے داہنے ہاتھ میں دائمی خوشی (زبور ۱۶ کی ۱۱ آیت)۔

- تم تو پہلے ہی آسودہ ہو اور پہلے ہی سے دو لتمند ہو اور تم نے ہمارے بغیر بادشاہی کی اور کاش کہ تم بادشاہی کرتے تاکہ ہم بھی تمہارے ساتھ بادشاہی کرتے (۲ کرنتھیوں ۴ باب کی ۸ آیت)۔
- اس موجودہ جہان کے دو لتمندوں کو حکم دے کہ مغرور نہ ہوں اور نہ پائدار دولت پر نہیں بلکہ خدا پر اُمید رکھیں جو ہمیں لطف اٹھانے کے لئے سب چیزیں افراط سے دیتا ہے (۱ تیمتھیس ۶ باب کی ۱۷ آیت)۔
- [لیکن خیال رکھیں ہم ۲ تیمتھیس ۳ باب کی ۴ آیت کے بارے میں کسی دوسرے پڑاؤ پر بات کریں گے جہاں پر یوں لکھا ہوا ہے: خدا کی نسبت عیش و عشرت کو زیادہ دوست رکھنے والے ہونگے]

دوسرا پڑاؤ-- کائنات

الف: یہ کائنات کچھ بھی نہیں میں سے اخذ اور خلق کی گئی ہے

اسمان ہی سے ہم معلوم کرتے ہیں کہ عالم خُدا کے کہنے سے بنے ہیں۔ یہ نہیں کہ جو کچھ نظر آتا ہے ظاہری چیزوں سے بنا ہے (عبرانیوں ۱۱ باب کی ۳ آیت)۔

جس نے آسمان کو پیدا کیا اور تان دیا۔ جس نے زمین کو اور اُنکو جو اُس میں سے نکلتے ہیں پھیلایا۔ جو اُس کے باشندوں کو سانس اور اُس پر چلنے والوں کو رُوح عنایت کرتا ہے یعنی خُداوند خُدا یوں فرماتا ہے (یسعیاہ ۴۲ باب کی ۵ آیت)۔

اُسی نے اپنی قُدرت سے زمین کو بنایا۔ اُسی نے اپنی حکمت سے جہاں کو قائم کیا اور اپنی عقل سے آسمان کو تان دیا ہے (یرمیاہ ۱۰ باب کی ۱۲ آیت)۔

ب: یہ سب کچھ ارادتاً کہے جانے کے عمل سے وجود میں آیا تھا:

اے ہمارے خُداوند اور خُدا تُو ہی تمجید اور عزت اور قُدرت کے لائق ہے کیونکہ تُو ہی نے سب چیزیں پیدا کیں اور وہ تیری ہی مرضی سے تھیں اور پیدا ہوئیں (مُکاشفہ ۴ باب کی ۱۱ آیت)۔

آسمان خُداوند کے کلام سے اور اُسکا کا سارا لشکر اُسکے مُنہ کے دم سے بنا (زبور ۳۳ کی ۶ آیت)۔

پوشیدہ معنی: ہم بامعنی طور پر اس کے بارے میں بات کر سکتے ہیں اور سائنس میں اسکی تشریح کر سکتے ہیں۔

پ: خُدا اپنے کلام سے سنبھالتا ہے

وہ اُس کے جلال کا پرتو اور اُسکی ذات کا نقش ہو کر سب چیزوں کو اپنی قُدرت کے کلام سے سنبھالتا ہے۔ وہ گُناہوں کو دھو کر عالمِ بالا پر کبریا کی دہنی طرف جا بیٹھا (عبرانیوں ا باب کی ۳ آیت)۔

ت: خفیف موازنہ

کس نے سُمندر کو چَلو سے ناپا اور آسمان کی پیمائش بالشت سے کی اور زمین کی گرد کو پیمانہ میں بھرا اور پہاڑوں کا پلٹوں میں وزن کیا اور ٹیلوں کو ترازو میں تولہ؟ (یسعیاہ ۴۰ باب کی ۱۲ آیت)۔

دیکھ تو میں ڈول کی ایک بوند کی مانند ہیں اور ترازو کی باریک گرد کی مانند گنی جاتی ہیں۔ دیکھ وہ جزیروں کو ایک ذرہ کی مانند اٹھا لیتا ہے (یسعیاہ ۴۰ باب کی ۱۵ آیت)۔
(پوشیدہ معنی: خُدا خُشکی کے بڑے ٹکڑوں کو اپنی ہتھیلی میں گرد کی مانند دیکھتا اور ہنستا ہے)

ٹ: اُسکی کی خوشی --- ایک خوبصورت چیز

جب اُس نے آسمان کو قائم کیا میں وہیں تھی جب اُس نے سُمندر کی سطح پر دائرہ کھینچا جب اُس نے اوپر افلاک کو اُستوار کیا اور گہراؤ کے سوتے مضبوط ہو گئے۔ جب اُس نے سُمندر کی حد

ٹھہرائی تاکہ پانی اُسکے حکم کو نہ توڑے۔ جب اُس نے زمین کی بُنیاد کے نشان لگائے۔ تو اُس وقت ماہر کاریگر کی مانند میں اُس کی پاس تھی اور میں ہر روز اُسکی خوشنودی تھی اور ہمیشہ اُس کے حضور شادمان رہتی تھی۔ آبادی کے لائق زمین سے شادمان تھی اور میری خوشنودی بنی آدم کی صحبت میں تھی (امثال ۸ باب ۲۷ سے ۳۱ آیت)۔

اور خُدا نے سب پر جو اُس نے بنایا تھا نظر کی اور دیکھا کہ بہت اچھا ہے (پیدائش اباب کی ۳۱ آیت)۔

خُداوند کا جلال ابد تک رہے خُداوند اپنی صنعتوں سے خوش ہو (زبور ۱۰۴ کی ۳۱ آیت)۔
 ٹوکھاں تھا جب میں نے زمین کی بُنیاد ڈالی؟ تُو دانشمند ہے تو بتا۔ کیا تجھے معلوم ہے کس نے اُس کی ناپ ٹھہرائی؟ یا کس نے اُس پر سوت کھینچا۔ کس چیز پر اُس کی بُنیاد ڈالی گئی؟ یا کس نے اُس کے کونے کے سرے کا پتھر بٹھایا؟ جب صُبح کے ستارے ملکر گاتے تھے اور خُدا کے سب پیٹے خوشی سے للکارتے تھے؟ (ایوب ۳۸ باب ۴ سے ۷ آیت)۔

ث: یہ پیٹے کے لئے ایک تحفہ ہے

وہ اندیکھے خُدا کی صورت اور تمام مخلوقات سے پہلے مولود ہے۔ کیونکہ اُسی میں سب چیزیں پیدا کی گئی، آسمان کی ہوں یا زمین کی، دیکھی ہوں یا اندیکھی، تخت ہوں یا ریاستیں یا حکومتیں

یا اختیارات، سب چیزیں اُسی کے وسیلہ سے اور اُسی کے واسطے پیدا ہوئیں ہیں (گلسیوں ۱ باب کی ۱۵ اور ۱۶ آیت)۔

ج: خُدا نے یہ سب کچھ ہمارے پیدا کیا کہ ہم اس دیکھ کر حیران ہوں
خُداوند کے کام عظیم ہیں جو اُن میں مسرور ہیں اُنکی تفتیش میں رہتے ہیں (زبور ۱۱۱ کی ۲ آیت)۔

اُس نے اپنے عجائب کی یادگار قائم کی ہے (زبور ۱۱۱ کی ۴ آیت)۔
میں تیری ساری صنعت پر دھیان کرونگا اور تیرے کاموں کو سوچونگا (زبور ۷۷ کی ۱۲ آیت)۔

ج: باضابطہ لیکن ابھی تک کُشادہ
بلکہ جب تک زمین قائم ہے بیچ بونا اور فصل کاٹنا۔ سردی اور تپش۔ گرمی اور جاڑا دن اور رات
موقوف نہ ہونگے (پیدائش ۸ باب کی ۲۲ آیت)۔

خُداوند جس نے دن کی روشنی کے لئے سورج کو مقرر کیا اور جس نے رات کی روشنی کے لئے
چاند اور ستاروں کا نظام قائم کیا جو سُمندر کو موجزن کرتا ہے جس سے اُسکی لہریں شور کرتیں
ہیں یوں فرماتا ہے۔ اُسکا نام رب الافواج ہے۔ خُداوند فرماتا ہے اگر یہ نظام میرے حضور سے

موقوف ہو جائے تو اسرائیل کی نسل بھی میرے سامنے سے جاتی رہے گی کہ ہمیشہ تک پھر قوم نہ ہو (یرمیاہ ۳۱ باب کی ۳۵ اور ۳۶ آیت)۔

پھر خُداوند کا کلام یرمیاہ پر نازل ہوا۔ خُداوند یوں فرماتا ہے کہ اگر تُم میرا وہ عہد جو میں نے دن سے اور رات سے کیا توڑ سکو کہ دن اور رات اپنے اپنے وقت پر نہ ہوں۔ تو میرا وہ عہد بھی جو میں نے اپنے خادم داؤد سے کیا ٹوٹ سکتا ہے کہ اُس کے تخت پر بادشاہی کرنے کو بیٹا نہ ہو اور وہ عہد بھی جو اپنے خد متگُذار لاوی کاہنوں سے کیا (یرمیاہ ۳۳ باب کی ۱۹ سے ۲۱ آیت)۔

خُداوند یوں فرماتا ہے کہ اگر دن اور رات کے ساتھ میرا عہد نہ ہو اور اگر میں نے آسمان اور زمین کا نظام مُقرر نہ کیا ہو۔ تو میں یعقوب کی نسل کو اور اپنے خادم داؤد کی نسل کو رد کر دوں گا تاکہ میں ابرہام اور اِضحاق اور یعقوب کی نسل پر حکومت کرنے کے لئے اُس کے فرزندوں میں سے کسی کو نہ لوں بلکہ میں تو اُنکو اسیری میں سے واپس لاؤں گا اور اُن پر رحم کروں گا (یرمیاہ ۳۳ باب کی ۲۵ اور ۲۶ آیت)۔

وہ بڑے بڑے کام جو دریافت نہیں ہو سکتے اور بے شمار عجائب کرتا ہے (ایوب ۹ باب کی ۱۰ آیت)۔

کیونکہ جھوٹے مسیح اور جھوٹے نبی اُٹھ کھڑے ہونگے اور ایسے بڑے نشان اور عجیب کام دکھائیں گے کہ اگر مُمکن ہو تو برگزیدوں کو بھی گمراہ کر لیں (متی ۲۴ باب کی ۲۴ آیت)۔

اور جب وہ شہر کے نزدیک زیتون کے پہاڑ کے اُتار پر پہنچا تو شاگردوں کی ساری جماعت اُن معجزوں کے سبب سے جو انہوں نے دیکھے تھے خوش ہو کر بلند آواز سے خُدا کی حمد کرنے لگی (لوقا ۱۹ باب کی ۷ ۳ آیت)۔

میرا یقین کرو کہ میں باپ میں ہوں اور باپ مجھ میں۔ نہیں تو میرے کاموں ہی کے سبب سے میرا یقین کرو (یوحنا ۱۴ باب کی ۱۱ آیت)۔

مشین کی موت: ایک مادی افسانے میں طبعیات کے دو مشہور عالم پال ڈیوس اور جان گرین ایک صورتِ حال کے بارے میں بیان کرتے ہیں۔ پہلا باب جو کہ مادیت کی موت کہلاتا ہے اور کتاب کے آخر میں ایک مُشاہدے میں مشین میں بھوت کے عنوان سے اس کے بارے میں بات کی گئی ہے۔

طبیعیاتی مقدار مادہ پرستی کے نظریے کو تباہ کرتی ہے کیونکہ یہ بیان کرتی ہے کہ مادہ ہمارے یقین سے کہیں کم عناصر کا حامل ہے۔

اُسکی قادرِ مُطلق موجودگی: میں تیری روح سے بچ کر کہاں جاؤں؟

ح: بچہ، عارضی اور تکلیف میں مُبتلا۔۔۔

محدود لیکن کھلا۔۔۔ بغیر کسی مزاحمت کے دُنیا کے گرد چلنے کی ایک مثال

کیونکہ دیکھو میں نئے آسمان اور نئی زمین کو پیدا کرتا ہوں اور پہلی چیزوں کا پھر ذکر نہ ہوگا اور وہ خیال میں نہ آئینگے (یسعیاہ ۶۵ باب کی ۱۷ آیت)۔

جب یہ سب چیزیں اس طرح پگھلنے والی ہیں تو تمہیں پاک چال چلن اور دینداری میں کیسا کچھ ہونا چاہیے۔ اور خُدا کے اُس دن کے آنے کا کیسا کچھ مُنتظر اور مُشتاق رہنا چاہیے جس کے باعث آسمان اگ سے پگھل جائیں گے اور اجرامِ فلک حرارت کی شدت سے گل جائیں گے۔ لیکن اُس کے وعدے کے موافق ہم نئے آسمان اور نئی زمین کا انتظار کرتے ہیں جن میں راستبازی بسی رہے گی (۲ پطرس ۳ باب کی ۱۱ سے ۱۳ آیت)۔

پھر میں نے ایک نئے آسمان اور نئی زمین کو دیکھا کیونکہ پہلا آسمان اور پہلی زمین جاتی رہی تھی اور سُمندر بھی نہ رہا (مُکاشفہ ۲۱ باب کی ۱ آیت)۔

اس لئے زمین تیرے سبب سے لعنتی ہوئی۔ مُشقت کے ساتھ تُو اپنی عُمر بھر اُسکی پیداوار کھائیگا۔ اور وہ تیرے لئے کانٹے اور اونٹ کٹارے اگائے گی اور تُو کھیت کی سبزی کھائے گا۔ تُو اپنے مُنہ کے پسینے کی روٹی کھائیگا جب تک کہ زمین میں پھر تُو لوٹ نہ جائے اس لئے کہ تُو اُس سے نکالا گیا ہے کیونکہ تُو خاک ہے اور خاک میں پھر لوٹ جائے گا (بیدائش ۳ باب ۱۷ سے ۱۹ آیت)۔

کیونکہ مخلوقات کمال آرزو سے خُدا کے بیٹوں کے ظاہر ہونے کی راہ دیکھتی ہے۔ اس لئے کہ مخلوقات بطالت کے اختیار میں کر دی گئی تھی۔ نہ اپنی خوشی سے بلکہ اُس کے باعث سے جس نے اُس کو۔ اس اُمید پر بطالت کے اختیار میں کر دیا کہ مخلوقات بھی فنا کے قبضے سے چھوٹ کر خُدا کے فرزندوں کے جلال کی آزادی میں داخل ہو جائیگی۔ کیونکہ ہم کو معلوم ہے

کہ ساری مخلوقات مل کر اب تک اب تک کراہتی ہے اور دردِ زہ میں پڑی تڑپتی ہے۔ اور نہ فقط وہی بلکہ ہم بھی جنہیں روح کے پہلے پھل ملے ہیں آپ اپنے باطن میں کراہتے ہیں اور لے پالک ہونے یعنی اپنے بدن کی مخلصی کی راہ دیکھتے ہیں (رومیوں ۸ باب کی ۱۹ سے ۲۳ آیت)۔

پس بھیڑیا برے کے ساتھ رہیگا اور چیتا بکری کے بچے کے ساتھ بیٹھے گا اور پھڑا اور شیر بچہ اور پلا ہوا بیل مل جل کر رہیں گے اور ننھا بچہ انکی پیش روی کریگا۔ گائے اور رتھنی مل کر چریں گی ان کے بچے اکٹھے بیٹھیں گے اور شیر بر بیل کی طرح بھوسا کھائیگا۔ اور دودھ پیتا بچہ سانپ کے بل کے پاس کھیلاگا اور وہ لڑکا جس کا دودھ چھڑایا گیا ہو انجی کے بل میں ہاتھ ڈالیگا۔ وہ میرے تمام کوہِ مقدس پر نہ ضرر پہنچائیں گے نہ ہلاک کریں گے کیونکہ جس طرح سمندر پانی سے بھرا ہے اسی طرح زمین خداوند کے عرفان سے معمور ہوگی (یسعیاہ ۱۱ باب کی ۶ سے ۹ آیت)۔

خ: ہمارے لئے اس وقت اس کا صرف یہ ہی حصہ دیکھنے کے قابل ہے وہ اندیکھے خدا کی صورت اور تمام مخلوقات سے پہلے مولود ہے۔ کیونکہ اسی میں سب چیزیں پیدا کی گئیں۔ آسمان کی ہوں یا زمین کی۔ دیکھی ہوں یا اندیکھی۔ تخت ہوں یا ریاستیں یا حکومتیں یا اختیارات۔ سب چیزیں اسی کے وسیلے سے اور اسی کے واسطے پیدا ہوئیں ہیں (گلسیوں ۱ باب کی ۱۵ اور ۱۶ آیت)۔

اور جب اُس مردِ خُدا کا خادم صُبح کو اُٹھ کر باہر نِکلا تو دیکھا کہ ایک لشکر مع گھوڑوں اور رتھوں کے شہر کے چوگرد ہے سو اُس خادم نے جا کر اُس سے کہا ہائے اے میرے مالک ہم کیا کریں؟ اُس نے جواب دیا خوف نہ کر کیونکہ ہمارے ساتھ والے اُن کے ساتھ والوں سے زیادہ ہیں۔ اور اَلشَّيْخ نے دُعا کی اور کہا کہ اے خُداوند اُس کی آنکھیں کھول دے تاکہ وہ دیکھ سکے۔ تب خُداوند نے اُس جوان کی آنکھیں کھول دیں اور اُس نے جو زِگاہ کی تو دیکھا کہ اَلشَّيْخ کے گردا گرد کا پہاڑ آتشی گھوڑوں اور رتھوں سے بھرا ہے (۲ سلاطین ۶ باب کی ۱۵ سے ۱۷ آیت)۔

اور جب وہ اُسکی طرف آنے لگے تو اَلشَّيْخ نے خُداوند سے دُعا کی اور کہا میں تیری منت کرتا ہوں اِن لوگوں کو اندھا کر دے سو اُس نے جیسا اَلشَّيْخ نے کہا تھا اُن کو اندھا کر دیا۔ پھر اَلشَّيْخ نے اُن سے کہا یہ وہ راستہ نہیں ہے اور نہ یہ وہ شہر ہے۔ تُو میرے پیچھے چلے آو تو میں تُو کو اُس شخص کے پاس پہنچا دوں گا جس کی تُو تلاش کرتے ہو اور وہ اُنکو سامریہ کو لے گیا۔ اور جب وہ سامریہ میں پہنچے تو اَلشَّيْخ نے کہا کہ اے خُداوند اِن لوگوں کی آنکھیں کھول دے تاکہ وہ دیکھ سکیں۔ تب خُداوند نے اُنکی آنکھیں کھول دیں اور اُنہوں نے جو زِگاہ کی تو کیا دیکھا کہ سامریہ کے اندر ہیں (۲ سلاطین ۶ باب ۱۸ سے ۲۰ آیت)۔

عزیزو ہم اس وقت خُدا کے فرزند ہیں اور ابھی تک یہ ظاہر نہیں ہوا ہے کہ ہم کیا کچھ ہونگے۔ اتنا جانتے ہیں کہ جب وہ ظاہر ہوگا تو ہم بھی اُس کی مانند ہونگے کیونکہ اُس کو ویسا ہی دیکھیں گے جیسا وہ ہے (ایوحنا ۳ باب کی ۲ آیت)۔

رویاء: میں خُدا سے رویا اور مُکاشفے حاصل کرونگا۔ میں مسیح میں ایک ایسے شخص کو جانتا ہوں جو کہ چودہ برس پہلے پکڑا گیا تھا۔

تیسرا پڑاؤ---لوگ

الف: نسلِ انسانی بطور ایک مختصر تثلیث (پیدائش ا-۲)

۱: افراد (ہماری عدالت انفرادی طور پر ہوگی)

کیونکہ ضرور ہے کہ مسیح کے تحت عدالت کے سامنے جا کر ہم سب کا حال ظاہر کیا جائے تاکہ ہر شخص اپنے اُن کاموں کا بدلہ پائے جو اُس نے بدن کے وسیلے کئے ہوں۔ خواہ بھلے ہوں خواہ بُرے (۲ کرنتھیوں ۵ باب کی ۱۰ آیت)۔

۲: ہم دوسروں کی مانند بن جاتے ہیں :

ہمیشہ کے لئے آمنے سامنے رہتے ہوئے یہ کوئی حیرانگی کی بات نہیں ہے کہ تثلیث میں لوگ ایک دوسرے کو پہچاننے کے قابل نہیں ہوتے ہیں!

غصہ و آدمی سے دوستی نہ کر اور غضبناک شخص کے ساتھ نہ جا۔ مُبادہ تو اُسکی روشیں سیکھے اور اپنی جان کو پھندے میں پھنسانے (امثال ۲۲ باب کی ۲۴ اور ۲۵ آیت)۔

وہ جو دانتوں کے ساتھ چلتا ہے دانا ہوگا (امثال ۱۳ باب ۲۰ آیت)۔

بلکہ اُن قوموں کے ساتھ مل گئے اور اُن کے سے کام سیکھ گئے (زبور ۱۰۶ کی ۳۵ آیت)۔

فریب نہ کھاؤ بُری صحبتیں اچھی عادتوں کو بگاڑ دیتیں ہیں (اگر نتھیوں ۱۵ باب کی ۳۳ آیت)۔

اور جب موسیٰ اُن سے باتیں کر چکا تو اُس نے اپنے مُنہ پر نقاب ڈال لیا۔ اور جب موسیٰ خُداوند سے باتیں کرنے کے لئے اُس کے سامنے جاتا تو باہر نکلنے کے وقت تک نقاب کو اُتارے رہتا تھا اور جو حُکم اُسے ملتا تھا وہ اُسے باہر آکر بنی اسرائیل کو بتا دیتا تھا۔ اور بنی اسرائیل موسیٰ کے چہرے کو دیکھتے تھے کہ اُس کے چہرے کی جلد چمک رہی ہے اور جب تک موسیٰ خُداوند سے باتیں کرنے نہ جاتا تب تک اپنے مُنہ پر نقاب ڈالے رہتا تھا (خروج ۳۴ باب کی ۳۳ سے ۳۵ آیت)۔

مگر جب ہم سب کے بے نقاب چہروں سے خُداوند کا جلال اِس طرح مُنعکس ہوتا ہے جس طرح آئینے میں تو اُس خُداوند کے وسیلے سے جو روح ہے ہم اُسی جلالی صورت میں درجہ بدرجہ بدلتے جائیں گے (۲ کرنتھیوں ۳ باب کی ۱۸ آیت)۔

ب: ناقابلِ یقین حد تک نقل کرنے والی مشین: ایک چھوٹا بچہ

پ: آپ جو کُچھ کھاتے ہیں آپ وہ نہیں ہیں، بلکہ وہ جس کے ساتھ آپ کھاتے ہیں۔

۳: ہمیں زور دیا گیا ہے کہ ہم تاریخ اور تہذیب میں اپنا اپنا کردار ادا کریں۔

الف: وہ تمام جاندار جو اب تک پیدا ہو چکے تھے ہمارے لئے بے فائدہ تھے۔

ب: انسان کا اکیلا رہنا اچھا نہیں ہے (پیدائش ۲ باب کی ۸۱ آیت میں مرقوم ہے کہ اور
خداوند خدا نے کہا کہ آدم کا اکیلا رہنا اچھا نہیں میں اُسکے لئے ایک مددگار اُسکی مانند بناؤنگا)۔
پ: تعلیمی، سماجی، جنسی، مذہبی، زباندانی طور پر ہم اپنی زندگی کے ہر حصے میں ہر طرح کے
لوگوں کے ساتھ رابطہ رکھتے ہیں۔

ت: قید میں سب سے بُری سزا ہم جانتے ہیں کہ قید تنہائی ہے۔
ٹ: شاید یہ تین وجوہات ہیں جن کی وجہ سے لوگ گروہوں کی شکل میں رہتے ہیں۔ پہلی یہ
ہے کیونکہ جسمانی اور سماجی لحاظ سے پختہ ہونے کے لئے ایک لمبے عرصہ تک انسانوں کے
ساتھ رہنا ضروری ہوتا ہے۔ اس کی دوسری بڑی وجہ جسمانی طور پر ایک ساتھی کی ضرورت
ہے۔ یہ بہت مضبوط خیال ہے کہ تنہا رہنے کو ایک سزا کے طور پر تصور کیا جاتا ہے۔ تیسری
وجہ انسانوں کی جسمانی کمزوریاں ہیں۔ وہ اپنی بیماریوں کے علاج کے بغیر جسمانی طور پر اس
قابل نہیں ہے

۴: بے تکلفی، گہری دوستی

الف: اور دو ایک ہو جائیں گے۔۔ (پیدائش ۱ اور ۲ باب)

ب: تثلیث میں مُنقسم ذات کچھ اس طرح سے ہے جیسے کہ ایک خاندان یا ایک ابتدائی گروہ
میں مُنقسم پہچان۔

پ: تثلیث میں ایک مُنقسم منصوبہ اس طرح سے ہے جیسے کہ ایک دوسرا گروہ۔
ت: زمین پر ہمارے خُدا کی جانب سے مُشکل ترین آزمائشوں میں سے ایک آزمائش۔۔۔باغ
میں دست برداری اور ایک مخلصی دوست کی جانب سے بے وفائی۔

جس نے مجھے ملامت کی وہ دُشمن نہ تھا ورنہ میں اُس کو برداشت کر لیتا۔ اور جس نے
میرے خلاف تکبر کیا وہ مجھ سے عدوات رکھنے والا نہ تھا نہیں تو میں اُس سے چُھپ جاتا۔ بلکہ
وہ تو تُو ہی تھا جو میرا ہمسر میرا رفیق اور میرا دلی دوست تھا پر ہماری باہمی گفتگو شیریں تھی
اور ہجوم کے ساتھ خُدا کے گھر میں پھرتے تھے (زبور ۵۵ کی ۱۲ سے ۱۴ آیت)۔

یہ باتیں کہہ کر یسوع اپنے دل میں گھبرایا اور یہ گواہی دی کہ میں تُم سے سچ کہتا ہوں کہ تُم
میں سے ایک شخص مجھے پکڑوائے گا۔ شاگرد شُبہ کر کے کہ وہ کس کی نسبت کہتا ہے ایک
دوسرے کو دیکھنے لگے۔ اُس کے شاگردوں میں سے ایک شخص جس سے یسوع محبت رکھتا تھا
یسوع کے سینے کی طرف جھُکا ہوا کھانا کھانے بیٹھا تھا۔ پس شمعون پطرس نے اُس سے اشارہ
کر کے کہا کہ بتا تو وہ کس کی نسبت کہتا ہے؟ اُس نے اُسی طرح یسوع کی چھاتی کا سہارا لے
کر کہا کہ اے خُداوند وہ کون ہے؟۔ یسوع نے جواب دیا کہ جسے میں نوالہ ڈبو کر دے دوں گا
وہی ہے۔ پھر اُس نے نوالہ ڈبویا اور لے کر شمعون اسکریوتی کے بیٹے یہوداہ کو دے دیا۔ اور
اس نوالے کے بعد شیطان اُس میں سما گیا پس یسوع نے اُس سے کہا کہ جو کُچھ تُو کرتا ہے

جلد کر لے۔ مگر جو کھانا کھانے بیٹھے تھے اُن میں سے کسی کو معلوم نہ ہوا کہ اُس نے یہ اُس سے کس لئے کہا (یوحنا ۱۳ باب کی ۲۱ سے ۲۸ آیت)۔

اُس وقت یسوع اُن کے ساتھ گتسمنی نام ایک جگہ میں آیا اور اپنے شاگردوں سے کہا کہ یہیں بیٹھے رہنا جب تک میں وہاں جا کر دُعا کروں۔ اور پطرس اور زبدی کے دونوں بیٹوں کو ساتھ لے کر غمگین اور بیقرار ہونے لگا۔ اُس وقت اُس نے اُن سے کہا کہ میری جان نہایت غمگین ہے۔ یہاں تک کہ مرنے کی نوبت پہنچ گئی ہے تم یہاں ٹھہرو اور میرے ساتھ جاگتے رہو۔ پھر ذرا آگے بڑھا اور مُنہ کے بل گر کر یوں دُعا کی کہ اے میرے باپ اگر ہو سکے تو یہ پیالہ مجھ سے اُٹل جائے۔ تو بھی نہ جیسا میں چاہتا ہوں بلکہ جیسا تُو چاہتا ہے ویسا ہی ہو۔ پھر شاگردوں کے پاس آکر انہیں سوتے پایا اور پطرس سے کہا کیا تم میرے ساتھ ایک گھڑی بھی نہ جاگ سکتے؟ (متی ۲۶ باب کی ۳۶ سے ۴۰ آیت)۔

ٹ: تثلیث کی گہری بے تکلفی کی تصویر ہمیں باپ / بیٹے، خُدا / خُدا کے پاک روح، ایک دوسرا مددگار اور ہم ایک ہیں وغیرہ کے حوالوں میں سے ملتی ہے۔

ث: رحم دلی کے لئے ہماری سہولت اس اتحاد کے لئے ایک واضح نچوڑ ہے۔

ب: انفرادی

۱: شعور (جیسے کہ ہم مختلف باتوں کا تجربہ کرتے ہیں، ہم بہت سی باتوں کے متعلق باخبر

ہوتے ہیں، کچھ باتوں کے بارے میں سوچتے ہیں، وغیرہ)

۲: جذبات (ہم محسوس کرتے ہیں—ہم غصہ، خوشی، تعریف، رحم، بے عزتی، خوف محسوس کرتے ہیں)۔

۳: پسند

پس اب تم خُداوند کا خوف رکھو اور نیک نیتی اور صداقت سے اُسکی پرستش کرو اور اُن دیوتاؤں کو دُور کر دو جن کی پرستش تمہارے باپ دادا بڑے دریا کے پار اور مصر میں کرتے تھے۔ اور خُداوند کی پرستش کرو۔ اور اگر خُداوند کی پرستش تم کو بُری معلوم ہوتی ہو تو آج ہی تم اُسے جسکی پرستش کرو گے چُن لو۔ خواہ وہ وہی دیوتا ہوں جن کی پرستش تمہارے باپ دادا بڑے دریا کے اُس پار کرتے تھے یا اموریوں کے دیوتا ہوں جن کے ملک میں تم بسے ہو۔ اب رہی میری اور میرے گھرانے کی بات سو ہم تو خُداوند کی پرستش کریں گے (یشوع ۲۴ باب کی ۱۴ اور ۱۵ آیت)۔

اس لئے کہ اُنہوں نے علم سے عدوات رکھی اور خُداوند کے خوف کو اختیار نہ کیا (امثال ۲ باب کی ۲۹ آیت)۔

کیونکہ جب میں نے بلایا تو تم نے جواب نہ دیا جب میں نے کلام کیا تو تم نے نہ سنا بلکہ تم نے وہی کیا جو میری نظر میں بُرا تھا اور وہ چیز پسند کی جس سے میں خوش نہ تھا (یسعیہ ۶۵ باب کی ۱۲ آیت)۔

کیونکہ خُداوند یوں فرماتا ہے کہ وہ خوبے جو میرے سبتوں کو مانتے ہیں اور اُن کاموں کو جو مجھے پسند ہیں اختیار کرتے ہیں اور میرے عہد پر قائم رہتے ہیں۔ میں اُنکو اپنے گھر میں اور اپنی چار دیواری کے اندر ایسا نام و نشان بخشوزگا جو بیٹوں اور بیٹیوں سے بھی بڑھکر ہوگا۔ میں ہر ایک کو ایک ابدی نام دونگا جو مٹایا نہ جائے گا (یسعیاہ ۵۶ باب کی ۴ اور ۵ آیت)۔

۴: اپنی اندرونی پہچان یا روح

غرض میں ایسی شریعت پاتا ہوں کہ جب نیکی کا ارادہ کرتا ہوں تو بدی میرے پاس آ موجود ہوتی ہے۔ کیونکہ باطنی انسانیت کی رو سے تو میں خُدا کی شریعت کو بہت پسند کرتا ہوں (رومیوں ۷ باب کی ۲۱ اور ۲۲ آیت)۔

اے سانپ کے بچو تم بُرے ہو کر کیونکر اچھی باتیں کہہ سکتے ہو کیونکہ جو دل میں بھرا ہے وہی منہ پر آتا ہے۔ اچھا آدمی اچھے خزانے سے اچھی چیزیں نکالتا ہے اور بُرا آدمی بُرے خزانے سے بُری چیزیں نکالتا ہے۔ اور میں تم سے کہتا ہوں کہ جو نکمی باتیں لوگ کہیں گے عدالت کے دن اُسکا حساب دینگے۔ کیونکہ تو اپنی باتوں کے سبب سے راستباز ٹھہرایا جائے گا اور اپنی باتوں کے سبب سے قصوروار ٹھہرایا جائے گا (متی ۱۲ باب کی ۳۴ سے ۳۷ آیت)۔

۵: دوسرے ذہنوں کا فطری علم

الف: پیدائش کے وقت چھوٹے بچے کے چہروں کو پہچاننے کی مثالیں

ب: بچوں میں تین سال کی عمر میں ایک روانتی نفسیات تعمیر ہوتی ہے۔
پ: یہ سب کچھ روح یا ذہنوں کو دیکھے بغیر اخذ کیا جاتا ہے۔ اس کا دار و مدار
صرف ظاہری وضوح پر ہوتا ہے۔

پ: شراکت / باہمی اتفاق

۱: ہم اچھے یا بُرے طور پر ایک دوسرے پر اثر انداز ہوتے ہیں۔
لیکن جو کوئی ان چھوٹوں میں سے جو مجھ پر ایمان لائے ہیں کسی کو ٹھوکر کھلاتا ہے تو اُس
کے لئے یہ بہتر ہے کہ بڑی چکی کا پاٹ اُسکے گلے میں لٹکایا جائے اور وہ گہرے سُمندر میں
ڈبو دیا جائے (متی ۱۸ باب ۶ آیت)۔
کھانے کی خاطر خُدا کے کلام کو نہ بگاڑ۔ ہر چیز پاک تو ہے مگر اُس آدمی کے لئے بُری ہے جس
کو اُس کے کھانے سے ٹھوکر لگتی ہے (رومیوں ۱۴ باب کی ۲۰ آیت)۔
اے میرے بھائیو! اگر تم میں سے کوئی راہِ حق سے گمراہ ہو جائے اور کوئی اُس کو پھیر لائے
تو وہ یہ جان لے کہ جو کوئی کسی گنہگار کو اُسکی گمراہی سے پھیر لائیگا وہ ایک جان کو موت
سے بچائیگا اور بہت سے گناہوں پر پردہ ڈالیگا (یعقوب ۵ باب کی ۱۹ آیت)۔
پس تم ایک دوسرے کو تسلی دو اور ایک دوسرے کی ترقی کا باعث بنو۔ پُناچہ تم ایسا کرتے بھی
ہو (۱ تھسلونیکیوں ۵ باب کی ۱۱ آیت)۔

۲: ہم پر ایک دوسرے کے لئے بہت سی ذمہ داریاں عائد ہیں
پس جہاں تک موقعِ ملے سب کے ساتھ نیکی کریں خاص کر اہلِ ایمان کے ساتھ (گلتیوں ۶ باب
کی ۱۰ آیت)۔

اپس کی محبت کے سوا کسی چیز میں کسی کے قرضدار نہ ہو کیونکہ جو دوسرے سے محبت رکھتا
ہے اُس نے شریعت پر پورا عمل کیا (رومیوں ۱۳ باب کی ۸ آیت)۔
۳: ہمیں کام کرنے کے لئے لوگوں کی ضرورت ہوتی ہے۔

ت: موجودات

۱: ہم ایک دوسرے پر منحصر ہوتے ہیں
۲: ہم بہت زیادہ اختیارات اور حقوق کے حامل نہیں ہیں
تب میں کُہمار کے گھر میں گیا اور کیا دیکھتا ہوں کہ وہ چاک پر کُچھ بنا رہا ہے۔ اُس وقت وہ
مٹی کا برتن جو وہ بنا رہا تھا اُس کے ہاتھ میں بگڑ گیا۔ تب اُس نے اُس سے جیسا مناسب
سمجھا ایک دوسرا برتن بنا لیا۔ تب خُداوند کا یہ کلام مجھ پر نازل ہوا کہ اے اسرائیل کے
گھرانے کیا میں اس کُہمار کی طرح تُم سے سلوک نہیں کر سکتا ہوں؟ خُداوند فرماتا ہے کہ
دیکھو جس طرح مٹی کُہمار کے ہاتھ میں ہے اُسی طرح سے اے اسرائیل کے گھرانے تُم
میرے ہاتھ میں ہو (یرمیاہ ۱۸ باب کی ۳ سے ۶ آیت)۔

اے انسان بھلا تو کون ہے جو خُدا کے سامنے جواب دیتا ہے؟ کیا بنی ہوئی چیز بنانے والے سے کہہ سکتی ہے کہ تُو نے مجھے کیوں ایسا بنایا؟ کیا گُہمار کو مٹی پر اختیار نہیں کہ ایک ہی لونڈے میں سے ایک برتن عزت کے لئے بنائے اور دوسرا بے عزتی کے لئے؟ (رومیوں ۹ باب کی ۲۰ اور ۲۱ آیت)۔

سوال یہ ہے کہ خُدا کس بات میں ہمارا دیندار ہے؟ اُس کی عدالت میں ہم کیا حقوق رکھتے ہیں؟

۳: ہم دیوتا نہیں ہیں

تُم میں ایسا کون ہے جو فکر کر کے اپنی عُمر میں ایک گھڑی بڑھا سکے۔ پس جب سب سے چھوٹی بات بھی نہیں کر سکتے تو باقی چیزوں کی فکر کیوں کرتے ہو؟ (لوقا ۱۲ باب کی ۲۵ اور ۲۶ آیت)۔

دُنیا کے سب آسودہ حال لوگ کھائیں گے اور سجدہ کریں گے۔ وہ سب جو خاک میں مِل جاتے ہیں اُس کے حضور جھکیں گے۔ بلکہ وہ جو اپنی جان کو جیتتا نہیں رکھ سکتا (زبور ۲۲ کی ۲۹ آیت)۔

ٹ: بیرم سے کام لینے کا طریقہ

۱: شراکتی تخلیق

الف: سماجی پیغمبر کا کردار

ب: عوامی رائے اور برابر دباؤ کی تمام طاقت

پ: سماجی اور تہذیبی دباؤ

۲: وقت / تاریخ کی تخلیق

الف: الفاظ کی طاقت۔۔۔ بولے جانے والے، تحریری، نہ بولے جانے والے

ب: داخلی کیفیت سے مادی حالت کی جانب بہاؤ۔ اندرونی طور پر یہ ایک قوت

رکھنے والی چیز بن جاتی ہے۔

پ: خیالات = رویے = عمال = عادات = کردار

۳: تعلقات کی تخلیق (بشمول خدا)

الف: خاندان (جیسے کہ والدین بچوں کی تربیت کرتے ہیں)

ب: دُعا

پ: شادی ہر ایک کو بدل دیتی ہے (اور بعض اوقات کچھ کو پیدا کرتی ہے)

ت: دوست اور کام کرنے والے ساتھی

ٹ: دائمی لہر اور ابدی انعام

جو تم کو قبول کرتا ہے وہ مجھے قبول کرتا ہے اور جو مجھے قبول کرتا ہے وہ میرے بھیجنے والے کو قبول کرتا ہے۔ جو نبی کے نام سے نبی کو قبول کرتا ہے وہ نبی کا اجر پائے گا اور جو راستباز کے نام سے راستباز کو قبول کرتا ہے وہ راستباز کا اجر پائیگا (متی ۱۰ باب کی ۴۰ اور ۴۱ آیت)۔

مگر تم اپنے دشمنوں سے محبت رکھو اور بھلا کرو اور بغیر نا اُمید ہوئے قرض دو تو تمہارا اجر بڑا ہوگا اور تم خدا تعالیٰ کے بیٹے ٹھہرو گے کیونکہ وہ ناشکروں اور بدوں پر بھی مہربان ہے (لوقا ۶ باب کی ۳۵ آیت)۔

کیونکہ تم جانتے ہو کہ جو کوئی جیسا اچھا کام کرے گا خواہ غلام ہو خواہ آزاد خداوند سے ویسا ہی پائیگا (افسیوں ۶ باب کی ۸ آیت)۔

جب میرے سبب سے لوگ تم کو لعن طعن کریں گے اور ستائیں گے اور ہر طرح کی بُری باتیں تمہاری نسبت ناحق کہیں گے تو تم مبارک ہو گے (متی ۵ باب کی ۱۱ آیت)۔

ث: خدا کو خوش کرنا۔۔۔ چھوٹے ڈرم بجانے والے لڑکے کی مانند

خبردار اپنی راستبازی کے کام آدمیوں کے سامنے دکھانے کے لئے نہ کرو۔ نہیں تو تمہارے باپ کے پاس جو آسمان پر ہے تمہارے لئے کچھ اجر نہیں ہے۔ پس جب تو خیرات کرے تو اپنے سامنے نرسنگا نہ بجو جیسے ریاکار عبادتخانوں اور کوچوں میں کرتے ہیں تاکہ لوگ اُنکی بڑائی کریں میں تم سے سچ کہتا ہوں کہ وہ اپن اجر پا چکے۔ بلکہ جب تو خیرات کرے تو جو تیرا

دہنا ہاتھ کرتا ہے اُسے تیرا بایاں ہاتھ نہ جانے۔ تاکہ تیری خیرات پوشیدہ رہے۔ اس صورت میں تیرا باپ جو پوشیدگی میں دیکھتا ہے تجھے بدلہ دیگا (متی ۶ باب کی ۱ سے ۴ آیت)۔

۴: تصادمی منازل

۱: یسوع اور تصادمی منازل

الف: بیابان میں روزہ

ب: باغِ گتسمنی

۵: ترجیح

گتسمنی "میری نہیں بلکہ تیری مرضی پوری ہو"

الف: یوحنا ۴ باب کی ۳۲ آیت: لیکن اُس نے اُن سے کہا کہ میرے پاس کھانے کو وہ

کھانا ہے جس کی بابت تم نہیں جانتے ہو۔

ب: ہم پہلے سے ہی مشکلات میں ایسا کرتے ہیں

پ: کبھی بھی اچھی چیزوں کو موقع نہ دو کہ وہ تمہیں بہترین چیزوں سے جدا کر دیں۔

بنیادی متن کو ملحوظ خاطر رکھتے ہوئے قابلِ ترمیم

۱: ڈی این اے بالکل بھی اس کے بارے میں بات نہیں کرتا ہے۔

۲: ضمیر کی تنزلی اور نفسیات

۳: کارل پوپر کی دُنیاوی تشلیث

۶: خُدا کی شبیہ

۱: مُقامی شبیہ (زمین پر ہماری حکومت)

۲: حقیقی ملکیت

جو آدمی کا خون کرے اُس کا خون آدمی سے ہوگا کیونکہ خُدا نے انسان کو اپنی

صورت پر بنایا ہے (پیدائش ۹ باب کی ۶ آیت)

اسی سے ہم خُدا اور باپ کی حمد کرتے ہیں اور اسی سے آدمیوں کو جو خُدا کی

صورت پر پیدا ہوئے ہیں بددعا دیتے ہیں (یعقوب ۳ باب کی ۹ آیت)

تُمہاری قدر تو پرندوں سے کہیں زیادہ ہے (لوقا ۱۲ باب کی ۲۴ آیت)

پس آدمی کی قدر تو بھیڑ سے بہت ہی زیادہ ہے (متی ۱۲ باب کی ۱۲ آیت)

ان دونوں کا اطلاق: ذہن، قیمت معلوم کرنے کی قابلیت، مکمل جماعتی اور شخصی چناؤ۔

۷: کائنات ہمارے چاروں طرف ہے اور ہم اس کے اندر ہیں

0: فطری قوانین کے تحت (لیکن یہ ہماری سوچ سے زیادہ پتلا ہے)

۱: ہمیں یہ اختیار ہے کہ ہم کائنات میں چھوٹی بڑی تبدیلیاں کرتے رہیں

۲: ہمارے عمل کے مادی نتائج

۳: ہم کائنات کی حدود سے باہر نہیں دیکھ سکتے ہیں (جو کہ علم الہیات میں ایک

حقیقی دشواری ہے)

۸: ہمیں حکم دیا گیا تھا

۱: پیدائش پہلے باب کا حکم

پھر خُدا نے کہا کہ ہم انسان کو اپنی صورت پر اپنی شبیہ کی مانند بنائیں اور وہ سمندر کی مچھلیوں اور آسمان کے پرندوں اور چوپایوں اور تمام زمین اور سب جانداروں پر جو زمین پر رہتے ہیں اختیار رکھیں۔ اور خُدا نے انسان کو اپنی صورت پر پیدا کیا۔ خُدا کی صورت پر اُس کو پیدا کیا۔ نر و ناری اُنکو پیدا کیا۔ اور خُدا نے اُنکو برکت دی اور کہا کہ پھلو اور بڑھو اور زمین کو معمور و محکوم کرو اور سمندر کی مچھلیوں اور ہوا کے پرندوں اور کُل جانوروں پر جو زمین پر چلتے ہیں اختیار رکھو (پیدائش اباب ۲۶ سے ۲۸ آیت)

الف: زمین اور اس کے سب جانداروں پر حکومت

ب: بڑھو اور پھلدار بنو

پ: زمین کو معمور کرو۔۔۔ جس کا تعلق عام طور پر زندہ مخلوقات کے ساتھ ہے

ت: زمین کو مغلوب کرو

۲: پیدائش ۲ باب کا حکم

اور خُداوند خُدا نے آدم کو لے کر باغِ عدن میں رکھا کہ اُسکی باغبانی اور نگہبانی کرے (پیدائش

۲ باب کی ۱۵ آیت)

الف: باغ میں کام کرے

ب: باغ کی نگہبانی کے لئے۔

۳: اس حکم کا ہماری زندگیوں میں کس طرح سے اطلاق ہوتا ہے

الف: تخلیق / خوراک / مشکلات کا کام

ب: دُنیا کی تعمیر نو کا کام

پ: فن اور علم

ت: خُود ضبطی (گلٹیوں ۵ باب کی ۲۳ آیت)

ٹ: رومیوں ۱۲ باب کی ۲ آیت: اور اس جہان کے ہمشکل نہ بنو بلکہ عقل نئی ہو جانے سے اپنی

صورت بدلتے جاؤ تاکہ خُدا کی نیک اور پسندیدہ اور کامل مرضی تجربے سے معلوم کرتے رہو۔

"A Five Stop Bus Tour of Reality" --

The Grandeur, Warmth, and Delight of the Christian Worldview

"When God is seen clearly, theology starts dancing..."

First Stop--God

A. God is Holy (i.e. different)

1. His existence (transcendence)

*"But will God really dwell on earth? **The heavens, even the highest heaven, cannot contain you. How much less this temple I have built!** (I Kings 8.27)*

*This is what the LORD says: "**Heaven is my throne, and the earth is my footstool. Where is the house you will build for me? Where will my resting place be? Has not my hand made all these things, and so they came into being?**" declares the LORD. (Is 66.1)*

*Who is like the LORD our God, **the One who sits enthroned on high, who stoops down to look on the heavens and the earth?** (Psalm 113.5-6)*

His very TYPE of existence is different than that of His creation!

2. His integrity and reliability

*He is the Rock, **his works are perfect**, and all his ways are just. A faithful God **who does no wrong**, upright and just is he. (Deut 32.4)*

*the hope of eternal life, which **God, who does not lie**, promised before the beginning of time (Titus 1.2)*

*God did this so that, by two unchangeable things in which **it is impossible for God to lie**, we who have fled to take hold of the hope offered to us may be greatly encouraged. (Heb 6.18)*

*"Why do you call me good?" Jesus answered. "**No one is good -- except God alone.** (Mark 10.18)*

*"There is **no one holy** like the LORD; there is no one besides you; there is **no Rock like our God.** (I Sam 2.2)*

God is not a man, that he should lie, nor a son of man, that he should change his mind. (Num 23.19)

And, by point of contrast--especially in the dependability category...

*Give us aid against the enemy, for **the help of man is worthless.** (Ps 108.12)*

*Stop trusting in man, who has but a breath in his nostrils. **Of what account is he?** (Is 2.21)*

***Do not put your trust in princes, in mortal men, who cannot save.** When their spirit departs, they return to the ground; on that very day their plans come to nothing. Blessed is he whose help is the God of Jacob, whose hope is in the LORD his God, the Maker of heaven and earth, the sea, and everything in them -- **the LORD, who remains faithful forever.** (Ps 146.3ff)*

3. His omni-competence

*Jesus looked at them and said, "With man this is impossible, but **with God all things are possible.**" (Matt 19.26)*

*Going a little farther, he fell to the ground and prayed that if possible the hour might pass from him. 36 "Abba, {Aramaic for Father} **Father,**" **he said, "everything is possible for you.** Take this cup from me. Yet not what I will, but what you will." (Mark 14.35ff)*

*Even Elizabeth your relative is going to have a child in her old age, and she who was said to be barren is in her sixth month. **For nothing is impossible with God.**" (Luke 1.36)*

*Then the LORD said to Abraham, "Why did Sarah laugh and say, 'Will I really have a child, now that I am old?' **Is anything too hard for the LORD?** I will return to you at the appointed time next year and Sarah will have a son." (Gen 18.13)*

*Jonathan said to his young armor-bearer, "Come, let's go over to the outpost of those uncircumcised fellows. Perhaps the LORD will act in our behalf. **Nothing can hinder the LORD from saving, whether by many or by few.**" (I Sam 14.6)*

*Then Job replied to the LORD: "**I know that you can do all things; no plan of yours can be thwarted.** (Job 42:1)*

*"Ah, Sovereign LORD, you have made the heavens and the earth by your great power and outstretched arm. **Nothing is too hard for you.** (Jer 32.7)*

*Now to him **who is able to do immeasurably more than all we ask or imagine,** according to his power that is at work within us, (Eph 3.20)*

*"Present your case," says the LORD. "Set forth your arguments," says Jacob's King. "Bring in your idols to tell us what is going to happen. **Tell us what the former things were, so that we may consider them and know their final outcome. Or declare to us the things to come, tell us what the future holds, so we may know that you are gods.** Do something, whether good or bad, so that we will be dismayed and filled with fear. But you are less than nothing and your works are utterly worthless; (Is 41.21)*

*For God is greater than our hearts, and **he knows everything.** (I Jn 3.20)*

*Peter was hurt because Jesus asked him the third time, "Do you love me?" He said, "**Lord, you know all things;** you know that I love you." (John 21.17)*

*Before **a word is on my tongue you know it completely,** O LORD.(Ps 139.4)*

***Who then is like me?** Let him proclaim it. Let him declare and lay out before me what has happened since I established my ancient people, and what is yet to come -- **yes, let him foretell what will come.** (Is 44.7)*

The one thing I REALLY know about my future, is that God is already there!

*[And, by the way--"But just as he who called you is holy, so be holy in all you do; for it is written: "**Be holy, because I am holy.**" (I Peter 1.15)]*

B. God is 'personal' (conscious)

1. He is aware/perceptive/responsive

*From heaven the LORD **looks down and sees** all mankind; from his dwelling place he **watches** all who live on earth -- he who forms the hearts of all, **who considers everything they do.** (Psalm 33.13)*

*The righteous cry out, and the LORD **hears them;** he **delivers them** from all their troubles. The LORD is close to the brokenhearted and saves those who are crushed in spirit. (Psalm 34.17)*

*Then you call on the name of your god, and I will call on the name of the LORD. The **god who answers** by fire -- he is God." (I Kings 18.24)*

*To the LORD I cry aloud, **and he answers** me from his holy hill. (Ps 3.4)*

*He said to the king, "This is what the LORD says: `You have set free a man I had determined should die. **Therefore** it is your life for his life, your people for his people.'" (I Kings 20.42)*

2. He thinks and knows

*Yet I am poor and needy; may the **Lord think** of me. (Ps 40.17)*

*O LORD, what is man that you care for him, the son of man that **you think** of him? Man is like a breath; his days are like a fleeting shadow. (Ps 144.3)*

*You **understand**, O LORD; **remember** me and care for me. Avenge me on my persecutors. You are long-suffering -- do not take me away; **think** of how I suffer reproach for your (Jer 15.15)*

*"Did not the **LORD remember and think** about the incense burned in the towns of Judah and the streets of Jerusalem by you and your fathers, your kings and your officials and the people of the land? (Jer 44.21)*

*For God is greater than our hearts, and **he knows everything**. (I John 3.2)*

3. He plans, chooses, and makes commitments

*But the **plans of the LORD** stand firm forever, the **purposes of his heart** through all generations. (Ps 33.11)*

*In his heart a man plans his course, but the **LORD determines** his steps. (Prv 16.9)*

"Now therefore say to the people of Judah and those living in Jerusalem, `This is what the LORD says: Look! I am **preparing a disaster** for you and **devising a plan** against you. So turn from your evil ways, each one of you, and reform your ways and your actions.' But they will reply, `It's no use. We will continue with our own plans; each of us will follow the stubbornness of his evil heart.'" (Jer 18.11ff)

*For **I know the plans** I have for you," declares the LORD, "**plans to prosper you** and not to harm you, plans to give you hope and a future. Then you will call upon me and come and pray to me, and I will listen to you. You will seek me and find me when you seek me with all your heart. (Jer 29.11)*

*Surely the Sovereign LORD does nothing without revealing **his plan** to his servants the prophets. (Amos 3.7)*

*But they do not know the **thoughts of the LORD**; they do not understand **his plan**, he who gathers them like sheaves to the threshing floor. (Micah 4.12)*

*The LORD Almighty has sworn, "Surely, as **I have planned**, so it will be, and as **I have purposed**, so it will stand. (Is 14.24)*

*For **the LORD Almighty has purposed**, and who can thwart him? His hand is stretched out, and who can turn it back? (Is 14.27)*

*For while we are in this tent, we groan and are burdened, because we do not wish to be unclothed but to be clothed with our heavenly dwelling, so that what is mortal may be swallowed up by life. Now it is **God who has made us for this very purpose** and has given us the Spirit as a deposit, guaranteeing what is to come. (2 Cor 5.4)*

*The LORD did not set his affection on you and **choose you** because you were more numerous than other peoples, for you were the fewest of all peoples. (Deut 7.7)*

*But you are to seek the place the LORD **your God will choose** from among all your tribes to put his Name there for his dwelling. (Deut 12.5)*

*David said to Michal, "It was before the LORD, **who chose me rather than your father** or anyone from his house when he appointed me ruler over the LORD's people Israel -- I will celebrate before the LORD. (2 Sam 6.21)*

*But God **chose** the foolish things of the world to shame the wise; God **chose** the weak things of the world to shame the strong. He **chose** the lowly things of this world and the despised things -- and the things that are not -- to nullify the things that are, so that no one may boast before him. (1 Cor 1.27ff)*

*Listen, my dear brothers: Has not God **chosen** those who are poor in the eyes of the world to be rich in faith and to inherit the kingdom he promised those who love him? (Jas 2.5)*

4. He 'emotes'

*And he passed in front of Moses, proclaiming, "The LORD, the LORD, the **compassionate** and gracious God, **slow to anger**, abounding in love and*

faithfulness, maintaining love to thousands, and forgiving wickedness, rebellion and sin. (Ex 34.6)

*When the LORD heard them, he was **very angry**; his fire broke out against Jacob and his wrath rose against Israel, for they did not believe in God or trust in his deliverance. (Ps 78.21)*

*In a surge of **anger** I hid my face from you for a moment, but with everlasting **kindness** I will have **compassion** on you," says the LORD your Redeemer. (Is 54.8)*

*so that the LORD will turn from his fierce **anger**; he will show you mercy, **have compassion** on you, and increase your numbers, as he promised on oath to your forefathers, (Deut 13.17)*

*The LORD will judge his people and **have compassion** on his servants when he sees their strength is gone and no one is left, slave or free. (Deut 32.36)*

*The LORD, the God of their fathers, sent word to them through his messengers again and again, because he had **pity** on his people and on his dwelling place. But they mocked God's messengers, despised his words and scoffed at his prophets until the **wrath** of the LORD was aroused against his people and there was no remedy. (2 Chr 36.15)*

*And so we know and rely on **the love God has for us**. God is love. Whoever lives in love lives in God, and God in him. (I John 4.16)*

*As a bridegroom rejoices over his bride, so will your **God rejoice** over you. (Is 62.5)*

5. He interacts, dialogues, and discloses His heart to His confidants

*I will praise the LORD, who **counsels me**; even at night my heart instructs me. (Ps 16.7)*

*Yet I am always with you; you hold me by my right hand. You **guide me** with your counsel, and afterward you will take me into glory. (Ps 73.23)*

*The **LORD confides in those who fear him**; he makes his covenant known to them. (Ps 25.14)*

*Then the LORD said, "**Shall I hide from Abraham what I am about to do?** Abraham will surely become a great and powerful nation, and all nations on earth will be blessed through him. (Gen 18.17)*

*for the LORD detests a perverse man but **takes the upright into his confidence.***(Prov 3.32)

*He replied, "The knowledge of the secrets of the kingdom of heaven **has been given to you, but not to them.** Whoever has **will be given more,** and he will have an abundance. Whoever does not have, even what he has will be taken from (Mt 13.11ff)*

*Jesus answered, "My teaching is not my own. It comes from him who sent me. **If anyone chooses to do God's will, he will find out** whether my teaching comes from God or whether I speak on my own. (John 7.16f)*

*Whoever has my commands and obeys them, he is the one who loves me. **He who loves me will be loved by my Father, and I too will love him and show myself to him.**" (John 14.21)*

*All of us who are mature should take such a view of things. And if on some point you think differently, that too **God will make clear to you.** (Philp 3.15)*

[This is why we refer to it as a "personal relationship with the Living God" instead of the social euphemistic "religious belief system"!]

C. **God is a community of persons**

1. The 'trinity' - Three persons in one (three centers of awareness and action; three agents)
2. No need for creation -- God was not 'lonely'!
3. Love and commitment

*"Father, I want those you have given me to be with me where I am, and to see my glory, the glory you have given me because **you loved me before the creation of the world.** (John 17.24)*

4. Intimacy -- the unity of 'essence' and interaction (pre-built!)
5. Individuals--they are still separate agents
 - The Son prays to the Father

*Going a little farther, he fell to the ground and **prayed** that if possible the hour might pass from him. "Abba, {Aramaic for Father} **Father,**" he said, "**everything is possible for you. Take this cup from me. Yet not what I will, but what you will.**" (Mark 14.35ff)*

- The Spirit prays to the Father

*In the same way, the Spirit helps us in our weakness. We do not know what we ought to pray for, but the **Spirit himself intercedes for us** with groans that words cannot express. And he who searches our hearts knows the mind of the Spirit, because **the Spirit intercedes for the saints** in accordance with God's will. (Romans 8.26f)*

- The Father and Son send the Spirit to the earth as an equal:

*"And I will ask the Father, and he will give you **another** Counselor to be with you forever -- the Spirit of truth. ...When the Counselor comes, **whom I will send to you** from the Father, the Spirit of truth who goes out from the Father, he will testify about me. (John 14.16; 15.26)*

6. Still acts as a 'unit'--THE God of the Universe...(There can only be one ultimate)

D. A portrait of God

1. His emotional life
 - a. He celebrates

*Then Jesus told them this parable: "Suppose one of you has a hundred sheep and loses one of them. Does he not leave the ninety-nine in the open country and go after the lost sheep until he finds it? And when he finds it, he joyfully puts it on his shoulders and goes home. Then he calls his friends and neighbors together and says, '**Rejoice with me; I have found my lost sheep.**' I tell you that in the same way there will be **more rejoicing in heaven** over one sinner who repents **than over** ninety-nine righteous persons who do not need to repent. "Or suppose a woman has ten silver coins and loses one. Does she not light a lamp, sweep the house and search carefully until she finds it? And when she finds it, she calls her friends and neighbors together and says, '**Rejoice with me; I have found my lost coin.**' In the same way, I tell you, there is **rejoicing in the presence of the angels of God** over one sinner who repents." (Luke 15.3ff)*

*as a bridegroom rejoices over his bride, so **will your God rejoice over you.**(Is 62.5)*

*The **LORD** your God is with you, he is mighty to save. **He will take great delight in you, he will quiet you with his love, he will rejoice over you with singing.**" (Zeph 3.17)*

b. He grieves:

*The LORD saw how great man's wickedness on the earth had become, and that every inclination of the thoughts of his heart was only evil all the time. **The LORD was grieved** that he had made man on the earth, and **his heart was filled with pain**. So the LORD said, "I will wipe mankind, whom I have created, from the face of the earth -- men and animals, and creatures that move along the ground, and birds of the air -- for **I am grieved** that I have made them." (Gen 6.5-6)*

*Then the word of the LORD came to Samuel: **"I am grieved that I have made Saul king**, because he has turned away from me and has not carried out my instructions." Samuel was troubled, and he cried out to the LORD all that night. (I Sam 15.11)*

*When the angel stretched out his hand to destroy Jerusalem, **the LORD was grieved** because of the calamity and said to the angel who was afflicting the people, "Enough! Withdraw your hand." The angel of the LORD was then at the threshing floor of Araunah the Jebusite. (2 Sam 24.16)*

*How often they rebelled against him in the desert and **grieved him** in the wasteland! (Ps 78.40)*

*Yet they rebelled and **grieved his Holy Spirit**. (Is 63.10)*

*'If you stay in this land, I will build you up and not tear you down; I will plant you and not uproot you, for **I am grieved over the disaster I have inflicted on you**. (Jer 42.10)*

*Then in the nations where they have been carried captive, those who escape will remember me -- **how I have been grieved** by their adulterous hearts, which have turned away from me, (Ezek 6.9)*

*And **do not grieve the Holy Spirit of God**, with whom you were sealed for the day of redemption. (Eph 4.30)*

c. He gets frustrated with us:

*Again and again they put God to the test; **they vexed the Holy One of Israel**. (Ps 78.41)*

***All day long I have held out my hands** to an obstinate people, who walk in ways not good, pursuing their own imaginations -- a people **who continually provoke me** to my very face, (Is 65.2)*

*"My people have committed two sins: They **have forsaken me**, the spring of living water, and have dug their own cisterns, broken cisterns that cannot hold water. (Jer 2.13)*

*Why spend money on what is not bread, and your labor on what does not satisfy? **Listen, listen to me**, and eat what is good, and your soul will delight in the richest of fare. Give ear and come to me; hear me, that your soul may live. (Is 55.2ff)*

*I am the LORD your God, who brought you up out of Egypt. Open wide your mouth and I will fill it. **"But my people would not listen to me; Israel would not submit to me. So I gave them over to their stubborn hearts to follow their own devices.**(Ps 81.10f)*

*Say to them, `As surely as I live, declares the Sovereign LORD, I take no pleasure in the death of the wicked, but rather that they turn from their ways and live. **Turn! Turn from your evil ways! Why will you die, O house of Israel?**' (Ezek 33.11)*

***How long, O men**, will you turn my glory into shame? **How long** will you love delusions and seek false gods? (Ps 4.2)*

*"O unbelieving and perverse generation," Jesus replied, "**how long shall I stay with you? How long shall I put up with you? Bring the boy here to me.**" Jesus rebuked the demon, and it came out of the boy, and he was healed from that moment. (Mt 17.17)*

2. He is righteous -- "always does what is right for the situation"
 - . Justice (the opposite is injustice, not mercy)

***Do not deprive the alien or the fatherless of justice**, or take the cloak of the widow as a pledge. Remember that you were slaves in Egypt and the LORD your God redeemed you from there. That is why I command you to do this. (Deut 24.17f)*

*He will judge the world in righteousness; **he will govern the peoples with justice**. The LORD is a refuge for the oppressed, a stronghold in times of trouble. (Ps 9.8f)*

*And the word of the LORD came again to Zechariah: "This is what the LORD Almighty says: **Administer true justice; show mercy and compassion to one another**. Do not oppress the widow or the fatherless, the alien or the poor. In your hearts do not think evil of each other.'" (Zech 7.9)*

- a. Mercy (not getting what we deserve) [note: "Grace" is getting what we DONT deserve!]

*"You warned them to return to your law, but they became arrogant and disobeyed your commands. They sinned against your ordinances, by which a man will live if he obeys them. Stubbornly they turned their backs on you, became stiff-necked and refused to listen. **For many years you were patient with them.** By your Spirit you admonished them through your prophets. Yet they paid no attention, **so you handed them over** to the neighboring peoples. **But in your great mercy you did not put an end to them or abandon them,** for you are a gracious and merciful God. (neh 9.29ff)*

*Who is a God like you, who pardons sin and forgives the transgression of the remnant of his inheritance? You do not stay angry forever **but delight to show mercy.** You will again have compassion on us; you will tread our sins underfoot and hurl all our iniquities into the depths of the sea. **You will be true to Jacob, and show mercy** to Abraham, as you pledged on oath to our fathers in days long ago. (Micah 7.18ff)*

- b. The 'mix'

*He has showed you, O man, what is good. And what does the LORD require of you? To **act justly and to love mercy** and to walk humbly with your God. (Micah 6.8)*

*The LORD will rise up as he did at Mount Perazim, he will rouse himself as in the Valley of Gibeon -- to do his work, **his strange work,** and perform his task, **his alien task.** (Is 28.21)*

*Though he brings grief, he will show compassion, so great is his unfailing love. For **he does not willingly bring affliction or grief** to the children of men. (Lam 3.32)*

*For **I take no pleasure in the death of anyone,** declares the Sovereign LORD. Repent and live! (Ezek 18.32)*

The Lord is not slow in keeping his promise, as some understand slowness. He is patient with you, not wanting anyone to perish, but everyone to come to repentance. (2 Peter 3.9)

3. What He delights in, seeks after, enjoys

*The LORD loves **righteousness and justice;** (Ps 33.5)*

For **I desire mercy, not sacrifice, and acknowledgment of God rather than burnt offerings.** (Hos 6.6)

You do not stay angry forever but **delight to show mercy.** (Micah 7.18)

But let him who boasts boast about this: that he understands and knows me, that I am the LORD, who exercises kindness, justice and righteousness on earth, **for in these I delight," declares the LORD.** (Jer 9.24)

"I will rejoice in doing them good" (Jer 32.41)

"He will take great delight in you, he will quiet you with his love, he will rejoice over you with singing." (Zeph 3.17; Ps 149.3f)

I was there when he set the heavens in place, when he marked out the horizon on the face of the deep, when he established the clouds above and fixed securely the fountains of the deep, when he gave the sea its boundary so the waters would not overstep his command, and when he marked out the foundations of the earth. Then I was the craftsman at his side. **I was filled with delight** day after day, **rejoicing always** in his presence, **rejoicing in his whole world and delighting in mankind.** (Prov 8.27ff - "Wisdom" as God's character)

Yet a time is coming and has now come when the true worshipers will worship the Father in spirit and truth, for they are the kind of worshipers **the Father seeks.** God is spirit, and his worshipers must worship in spirit and in truth." (John 4.23f)

But Samuel replied: "Does the LORD delight in burnt offerings and sacrifices **as much as** in obeying the voice of the LORD?" (I Sam 15.22)

If the **LORD delights in a man's way,** he makes his steps firm; (Ps 37.23)

the LORD delights in those who fear him, who put their hope in his unfailing love. (Ps 147.11)

The LORD abhors dishonest scales, but **accurate weights are his delight.**(Prov 11.1 -- TRUTH)

The LORD detests lying lips, but he **delights in men who are truthful.** (Prorv 12.22)

It is **God's will that you should be sanctified:** that you should avoid sexual immorality; (I Thess 4.3)

For it is **God's will** that by doing good you should silence the ignorant talk of foolish men. (I Peter 2.15)

God loves a cheerful giver. (2 Cor 9.7)

And pre-eminently, **His SON!!** ("And a voice from heaven said, "**This is my Son, whom I love; with him I am well pleased.**" ...Matt 3.17) and those who appreciate His Son: "**No, the Father himself loves you because you have loved me and have believed that I came from God.**" (John 16.27)

4. God, the hedonist-maker?

*How priceless is your unfailing love! Both high and low among men find refuge in the shadow of your wings. They feast on the abundance of your house; you give them drink **from your river of delights.***(Ps 36.7)

*Listen, listen to me, and eat what is good, and **your soul will delight in the richest of fare.*** (Is 55.2)

*On this mountain the LORD Almighty will prepare **a feast of rich food for all peoples, a banquet of aged wine -- the best of meats and the finest of wines.** On this mountain he will destroy the shroud that enfolds all peoples, the sheet that covers all nations; he will swallow up death forever. The Sovereign LORD will wipe away the tears from all faces ;he will remove the disgrace of his people from all the earth. The LORD has spoken. In that day they will say, "Surely this is our God; we trusted in him, and he saved us. This is the LORD, we trusted in him; let us rejoice and be glad in his salvation." (Is 25.6)*

*You have made known to me the path of life; **you will fill me with joy in your presence, with eternal pleasures at your right hand.*** (Ps 16.11)

Already you have all you want! Already you have become rich! You have become kings -- and that without us! How I wish that you really had become kings so that we might be kings with you! (I Cor 4.8)

*Command those who are rich in this present world not to be arrogant nor to put their hope in wealth, which is so uncertain, but to put their hope in God, **who richly provides us with everything for our enjoyment.*** (I Tim 6.17)

[But careful: we will talk about "*lovers of pleasure rather than lovers of God*" (2 tim 3.4) on another stop.]

Second Stop--The Universe

A. Totally derivative and created out of nothing

*By faith we understand that the universe was formed at God's command, so that **what is seen was not made out of what was visible.** (Heb 11.3)*

*This is what God the LORD says -- he who **created the heavens and stretched them out**, who spread out the earth and all that comes out of it, who gives breath to its people, and life to those who walk on it: (Is 42.5)*

*But God **made the earth** by his power; he founded the world by his wisdom and **stretched out the heavens** by his understanding. (Jer 10.12)*

B. Created by deliberate acts of speech--spoken into existence:

*"You are worthy, our Lord and God, to receive glory and honor and power, for you created all things, and **by your will** they were created and have their being." (Rev 4.11)*

*By the **word of the LORD** were the heavens made, their starry host by the **breath of his mouth.** (Ps 33.6)*

Implication: we can talk about it meaningfully and we can paraphrase it in science!

C. Sustained by speaking -

*The Son is the radiance of God's glory and the exact representation of his being, **sustaining all things by his powerful word.** (Heb 1.3)*

D. Trivial by comparison!

*Who has measured the waters in the **hollow of his hand**, or with the **breadth of his hand** marked off the heavens? Who has held the dust of the earth in a basket, or weighed the mountains **on the scales** and the hills in a balance? (Is 40.12)*

*Surely the nations are like a **drop in a bucket**; they are regarded as **dust on the scales**; he weighs the islands as though they were **fine dust.** (Is 40.15)*

(Implication: Sagan says 'all that wasted space'; God looks at the dust in His hand and says 'Huh?')

E. A delight to Him--a thing of beauty:

*I was there when he set the heavens in place, when he marked out the horizon on the face of the deep, when he established the clouds above and fixed securely the fountains of the deep, when he gave the sea its boundary so the waters would not overstep his command, and when he marked out the foundations of the earth. Then I was the craftsman at his side. I was **filled with delight day after day, rejoicing always** in his presence, **rejoicing in his whole world and delighting in mankind.** (Prov 8.27ff)*

*God saw all that he had made, and it was **very good.** (Gen 1.31)*

*May the glory of the LORD endure forever; may the **LORD rejoice** in his works -- (Ps 104.31)*

*"Where were you when I laid the earth's foundation? Tell me, if you understand. Who marked off its dimensions? Surely you know! Who stretched a measuring line across it? On what were its footings set, or who laid its cornerstone -- **while the morning stars sang together and all the angels shouted for joy?** (Job 38.4)*

F. It's a gift to the Son!

*He is the image of the invisible God, the firstborn over all creation. For by him all things were created: things in heaven and on earth, visible and invisible, whether thrones or powers or rulers or authorities; **all things were created by him and for him.** (Col 1.15-16)*

G. Created for us to marvel at:

*Great are the works of the LORD; **they are pondered by all who delight in them.** (Ps 111.2)*

*He has **caused his wonders to be remembered;** (Ps 111.4)*

*I will **meditate on all your works** and consider all your mighty deeds. (Ps 77.12)*

H. "Orderly, but still Open"

*"As long as the earth endures, **seedtime and harvest, cold and heat, summer and winter, day and night will never cease.**" (Gen 8.22)*

*This is what the LORD says, **he who appoints the sun to shine by day, who decrees the moon and stars to shine by night, who stirs up the sea so that its waves roar – t he LORD Almighty is his name: "Only if these decrees vanish from my sight," declares the LORD, "will the descendants of Israel ever cease to be a nation before me."** (Jer 31.35)*

*The word of the LORD came to Jeremiah: "This is what the LORD says: **`If you can break my covenant with the day and my covenant with the night, so that day and night no longer come at their appointed time, then my covenant with David my servant -- and my covenant with the Levites who are priests ministering before me -- can be broken and David will no longer have a descendant to reign on his throne.**" (Jer 33.19)*

*This is what the LORD says: **`If I have not established my covenant with day and night and the fixed laws of heaven and earth, then I will reject the descendants of Jacob and David my servant and will not choose one of his sons to rule over the descendants of Abraham, Isaac and Jacob. For I will restore their fortunes and have compassion on them.**"* (Jer 33.25f)

He performs wonders that cannot be fathomed, miracles that cannot be counted. (Job 9.10)

For false Christs and false prophets will appear and perform great signs and miracles to deceive even the elect -- if that were possible. (Mt 24.24)

When he came near the place where the road goes down the Mount of Olives, the whole crowd of disciples began joyfully to praise God in loud voices for all the miracles they had seen: (Luke 19.37)

Believe me when I say that I am in the Father and the Father is in me; or at least believe on the evidence of the miracles themselves. (Jn 14.11)

The Death of the Machine: In *The Matter Myth*, two distinguished physicists-- Paul Davies and John Gribbon-- describe a situation, first in a chapter called "The Death of Materialism", and at the end of the book in an observation about Ryle's 'ghost in the machine' :

"Quantum physics undermines materialism because it reveals that matter has far less 'substance' than we might believe." (p.14)

"Thus the rigid determinism of Newton's clockwork Universe evaporates, to be replaced by a world in which **the future is open...**" (p. 15)

"There is no doubt that the Newtonian world view, with its doctrine of materialism and the clockwork universe, has contributed immensely to the advance of science...But there is equally no doubt that it has also contributed in large part to alienating human beings from the Universe they inhabit...People feel a sense of helplessness; they are merely 'cogs' in a machine that will lumber on regardless of their feelings and actions. Many people has rejected scientific values because they regard materialism as a sterile and bleak philosophy, which reduces human beings to automatons and leaves no room for free will and creativity. **These people can take heart: materialism is dead.**" (p. 13)

"Today, on the brink of the twenty-first century, we can see that Ryle was right to dismiss the notion of the ghost in the machine--not because there is no ghost, **but because there is no machine.**" (p.308)

His omni-presence: "*where can I go from your Spirit?*" (Ps 139)

I. Finite, temporary, and troubled...

"Finite but unbounded" - the example of uninterrupted walking around the earth
*"Behold, **I will create a new heavens and a new earth** The former things will not be remembered, nor will they come to mind.* (Is 65.17)

*That day will bring about the **destruction of the heavens by fire, and the elements will melt in the heat.** But in keeping with his promise we are looking forward to **a new heaven and a new earth, the home of righteousness.*** (2 Peter 3.11-12)

*Then I saw **a new heaven and a new earth, for the first heaven and the first earth had passed away*** (Rev 21.1)

*"**Cursed is the ground because of you; through painful toil you will eat of it all the days of your life. It will produce thorns and thistles for you, and you will eat the plants of the field. By the sweat of your brow you will eat your food until you return to the ground, since from it you were taken; for dust you are and to dust you will return.**"* (Gen 3.17ff)

*The creation waits in eager expectation for the sons of God to be revealed. **For the creation was subjected to frustration, not by its own choice, but by the will of the one who subjected it, in hope that the creation itself will be liberated from its bondage to decay and brought into the glorious freedom of the children of God** We know that the whole creation has been groaning as in the pains of childbirth right up to the present time. Not only so, but we ourselves, who have the firstfruits of the Spirit, groan inwardly as we wait eagerly for our adoption as sons, the redemption of our bodies .* (Rom 8.19ff)

*The wolf will live with the lamb, the leopard will lie down with the goat, **the calf and the lion and the yearling together; and a little child will lead them.** The cow will feed with the bear, their young will lie down together, and the lion will eat straw like the ox. The infant will play near the hole of the cobra, and the young child put his hand into the viper's nest. They will neither harm nor destroy on all my holy mountain, for the earth will be full of the knowledge of the LORD as the waters cover the sea.* (Is 11.6ff)

J. Only part of it is visible to us (currently)

*He is the image of the invisible God, the firstborn over all creation. For by him all things were created: things in heaven and on earth, **visible and invisible**, whether thrones or powers or rulers or authorities; all things were created by him and for him. (Col 1.15f)*

*When the servant of the man of God got up and went out early the next morning, an army with horses and chariots had surrounded the city. "Oh, my lord, what shall we do?" the servant asked. "Don't be afraid," the prophet answered. "Those who are with us are more than those who are with them." And Elisha prayed, "O LORD, **open his eyes so he may see.**" **Then the LORD opened the servant's eyes, and he looked and saw the hills full of horses and chariots of fire all around Elisha.** (2 Kings 6.15ff)*

*As the enemy came down toward him, Elisha prayed to the LORD, "Strike these people with blindness." **So he struck them with blindness, as Elisha had asked.** Elisha told them, "This is not the road and this is not the city. Follow me, and I will lead you to the man you are looking for." And he led them to Samaria. After they entered the city, Elisha said, "LORD, open the eyes of these men so they can see." **Then the LORD opened their eyes and they looked, and there they were, inside Samaria.** (2 Kings 6.20f)*

*Dear friends, now we are children of God, and what we will be has not yet been made known. But we know that when he appears, **we shall be like him, for we shall see him as he is.** (I John 3.2f)*

Visions - *"I will go on to visions and revelations from the Lord. I know a man in Christ who fourteen years ago was caught*

Third Stop--People

- A. The race as a 'little trinity' (Gen 1-2)
1. Individuals (we are judged individually)

For we must all appear before the judgment seat of Christ, that each one may receive what is due him for the things done while in the body, whether good or bad. (2 Cor 5.10)

2. We 'become' like others (deep-seated imitation)
 - a. Being face-to-face for all eternity, no wonder the Persons of the Trinity are almost indistinguishable!

Do not make friends with a hot-tempered man, do not associate with one easily angered, 25 or you may learn his ways and get yourself ensnared. (Prov 22.24)

He who walks with the wise grows wise (Prov 13.20a)

but they mingled with the nations and adopted their customs. (Ps 106.35)

Do not be misled: "Bad company corrupts good character." (I cor 15.33)

When Moses finished speaking to them, he put a veil over his face. 34 But whenever he entered the LORD's presence to speak with him, he removed the veil until he came out. And when he came out and told the Israelites what he had been commanded, 35 they saw that his face was radiant. Then Moses would put the veil back over his face until he went in to speak with the LORD. (Ex 34.33)

And we, who with unveiled faces all reflect the Lord's glory, are being transformed into his likeness with ever-increasing glory, which comes from the Lord, who is the Spirit. (2 Cor 3.18)

- b. The incredible Mimic-Machine: the infant!!
- c. You are NOT "what you eat", but WHO you "eat with"...

3. We are 'forced' to interact in history and culture
 - a. Of all the animals, we are the ones born most helpless.
 - b. It is 'not good' for man (men?) to be alone (Gen 2.81: *The LORD God said, "It is not good for the man to be alone. I will make a helper suitable for him."*)
 - c. Biologically, educationally, socially, sexually, religiously, linguistically--in every area of our lives, we interact with real or 'projected' people...
 - d. The most intense punishment in prison (short of death?) we know is 'solitary confinement'.
 - e. "There are perhaps three reasons why humans live in groups. The first is the long period of physical and social maturation required by humans. The second is the psychological need for companionship. This is so strong that isolation or solitary confinement is used as punishment. The third is the relative physical weakness of the human being. He is ill equipped without such physical helps as claws, tusks, and hoofs. By cooperation man controls stronger, quicker, and more dangerous animals than himself and tames many aspects of the environment." (*Cultural Anthropology: A Christian Perspective*, Stephen Grunlan and Marvin Mayers, Zondervan:1979, p.189).

4. Intimacy, Companionship

- a. "And the two shall become one..."(Gen 1 and 2)
- b. Shared "essence" in the Trinity is somewhat like "shared essence" in a family or "shared identify" of a primary group.
- c. A shared Plan in the Trinity is somewhat like a "secondary group"
- d. One of the more difficult trials of our Lord on earth...abandonment at the Garden and betrayal by a trusted friend...

If an enemy were insulting me, I could endure it; if a foe were raising himself against me, I could hide from him. 13 But it is you, a man like myself, my companion, my close friend, 14 with whom I once enjoyed sweet fellowship as we walked with the throng at the house of God. (Ps 55.12)

After he had said this, Jesus was troubled in spirit and testified, "I tell you the truth, one of you is going to betray me." 22 His disciples stared at one another, at a loss to know which of them he meant. 23 One of them, the disciple whom Jesus loved, was

reclining next to him. 24 Simon Peter motioned to this disciple and said, "Ask him which one he means." 25 Leaning back against Jesus, he asked him, "Lord, who is it?" 26 Jesus answered, "It is the one to whom I will give this piece of bread when I have dipped it in the dish." Then, dipping the piece of bread, he gave it to Judas Iscariot, son of Simon. 27 As soon as Judas took the bread, Satan entered into him. "What you are about to do, do quickly," Jesus told him, 28 but no one at the meal understood why Jesus said this to him. (John 13)

Then Jesus went with his disciples to a place called Gethsemane, and he said to them, "Sit here while I go over there and pray." 37 He took Peter and the two sons of Zebedee along with him, and he began to be sorrowful and troubled. 38 Then he said to them, "My soul is overwhelmed with sorrow to the point of death. Stay here and keep watch with me." 39 Going a little farther, he fell with his face to the ground and prayed, "My Father, if it is possible, may this cup be taken from me. Yet not as I will, but as you will." 40 Then he returned to his disciples and found them sleeping. "Could you men not keep watch with me for one hour?" he asked Peter. (Matt 26.36ff)

- e. The intimacy of the Trinity is pictured in Father/Son, God/Spirit of God, 'another' Comforter, we are "one", etc.
- f. Our facility for empathy is a major expression of this pre-built unity...

B. Personal

1. Conscious (i.e. we experience things, are aware of things, think sometimes, etc.)
2. Emotion (we 'feel'--anger, joy, affection, disdain, compassion, insult, fear)
3. Choice

"Now fear the LORD and serve him with all faithfulness. Throw away the gods your forefathers worshiped beyond the River and in Egypt, and serve the LORD. 15 But if serving the LORD seems undesirable to you, then choose for yourselves this day whom you will serve, whether the gods your forefathers served beyond the River, or the gods of the Amorites, in whose land you are living. But as for me and my household, we will serve the LORD." (Josh 24.14f)

Since they hated knowledge and did not choose to fear the LORD, 30 since they would not accept my advice and spurned my rebuke, 31 they will eat

the fruit of their ways and be filled with the fruit of their schemes. (Prov 1.29)

for I called but you did not answer, I spoke but you did not listen. You did evil in my sight and chose what displeases me." (Is 65.12)

"To the eunuchs who keep my Sabbaths, who choose what pleases me and hold fast to my covenant -- 5 to them I will give within my temple and its walls a memorial and a name better than sons and daughters; I will give them an everlasting name that will not be cut off. (Is 56.4)

4. Sense of "Inner Self" or "Soul"

So I find this law at work: When I want to do good, evil is right there with me. 22 For in my inner being I delight in God's law (Rom 7.21-22)

For out of the overflow of the heart the mouth speaks. 35 The good man brings good things out of the good stored up in him, and the evil man brings evil things out of the evil stored up in him. 36 But I tell you that men will have to give account on the day of judgment for every careless word they have spoken. 37 For by your words you will be acquitted, and by your words you will be condemned." (Matt 12.34ff)

5. Innate knowledge of "Other Minds"

- a. Infant recognition of facial-patterns within minutes of birth...
- b. Children build a 'folk psychology' by age three...
- c. All of this is inferred without ever seeing a 'soul' or 'mind'--simply patterns of 'apparent' interaction.

C. Community/Solidarity

1. We affect each other -- for good or ill

But if anyone causes one of these little ones who believe in me to sin, it would be better for him to have a large millstone hung around his neck and to be drowned in the depths of the sea. (Mt 18.16)

All food is clean, but it is wrong for a man to eat anything that causes someone else to stumble. (Rom 14.20)

My brothers, if one of you should wander from the truth and someone should bring him back, 20 remember this: Whoever turns a sinner from the error of his way will save him from death and cover over a multitude of sins. (Jas 5.19ff)

Therefore encourage one another and build each other up, just as in fact you are doing. (I Thess 5.11)

2. We have responsibilities to/for one other

Therefore, as we have opportunity, let us do good to all people, especially to those who belong to the family of believers. (Gal 6.10)

Let no debt remain outstanding, except the continuing debt to love one another, (Rom 13.8)

3. We have needs for the 'group' to work--achievement beyond the 'parts'

D. Creatures

1. We are dependent on Another
2. We do not have much 'authority' or many 'rights'

So I went down to the potter's house, and I saw him working at the wheel. 4 But the pot he was shaping from the clay was marred in his hands; so the potter formed it into another pot, shaping it as seemed best to him. 5 Then the word of the LORD came to me: 6 "O house of Israel, can I not do with you as this potter does?" declares the LORD. "Like clay in the hand of the potter, so are you in my hand, O house of Israel. (Jer 18.3)

"Shall what is formed say to him who formed it, `Why did you make me like this?'" 21 Does not the potter have the right to make out of the same lump of clay some pottery for noble purposes and some for common use? (rom 9.20)

Question: What does God "**owe**" us? What 'rights' do we have in His "court"?

3. We are not gods...

Who of you by worrying can add a single hour to his life? 26 Since you cannot do this very little thing, why do you worry about the rest? (Luke 12.25)

29 All the rich of the earth will feast and worship; all who go down to the dust will kneel before him -- those who cannot keep themselves alive. (Ps 22.29)

E. "Leverage"

1. Created by community
 - a. The role of the 'social prophet'
 - b. All the power of 'peer pressure' and 'public opinion'
 - c. Social and Cultural "pressures" and control mechanisms

2. Created by history/time
 - a. The power of words--spoken, written, unspoken
 - b. The flow from subjectivity to objectivity--the 'inside' becomes a 'thing' which has 'power'
 - c. thoughts => attitudes => actions => habits => character

3. Created by relationships (including His)
 - a. Family (e.g. parents teach kids)
 - b. Prayer (leveraging our relation with Him, or His relationship with His Son)
 - c. Marriage changes everybody (and sometimes, produces 'somebodies')
 - d. Friends and fellow-workers

- e. Eternal ripples and eternal rewards

"He who receives you receives me, and he who receives me receives the one who sent me. 41 Anyone who receives a prophet because he is a prophet will receive a prophet's reward, and anyone who receives a righteous man because he is a righteous man will receive a righteous man's reward. (Matt 10.41)

But love your enemies, do good to them, and lend to them without expecting to get anything back. Then your reward will be great, and you will be sons of the Most High, because he is kind to the ungrateful and wicked. (Luke 6.35)

Serve wholeheartedly, as if you were serving the Lord, not men, 8 because you know that the Lord will reward everyone for whatever good he does, whether he is slave or free. (Eph 6.8)

"Blessed are you when people insult you, persecute you and falsely say all kinds of evil against you because of me. 12 Rejoice and be glad, because

great is your reward in heaven, for in the same way they persecuted the prophets who were before you. (Matt 5.11)

f. Pleasing Him -- the Little Drummer Boy scenario

"Be careful not to do your 'acts of righteousness' before men, to be seen by them. If you do, you will have no reward from your Father in heaven. 2 "So when you give to the needy, do not announce it with trumpets, as the hypocrites do in the synagogues and on the streets, to be honored by men. I tell you the truth, they have received their reward in full. 3 But when you give to the needy, do not let your left hand know what your right hand is doing, 4 so that your giving may be in secret. Then your Father, who sees what is done in secret, will reward you. (Matt 6.1ff)

4. Conflicting Goals

1. Jesus and Conflicting Goals
 - a. The fast in the Wilderness
 - b. Gethsemane

2. Prioritization

- a. Gethsemane: "Not my will but yours be done"
 - b. John 4.32: *But he said to them, "I have food to eat that you know nothing about."*
 - c. We already do this in crises
 - d. "Don't let the *good* keep you from the *best*"
3. Our conscious 'executive' function 'vetoes' lower processes
 4. Examples: culinary delights, pain avoidance, intimacy, influence

5. Changeable within a baseline

0. DNA doesn't say it all (e.g. Mississippi alligators!)
1. Conscious 'push-down' & psychosomatics
2. Karl Popper's "World Three"
3. The flow between 'What I can choose' and "What I have become"

6. Image of God

0. Regnal image (our rulership over the earth)

1. Intrinsic worth

"Whoever sheds the blood of man, by man shall his blood be shed; for in the image of God has God made man. (Gen 9.6)

With the tongue we praise our Lord and Father, and with it we curse men, who have been made in God's likeness. (Jas 3.9)

And how much more valuable you are than birds! (Luke 12.24)

How much more valuable is a man than a sheep! (Matt 12.12)

2. The implications of these two: mental, ability to recognize value (i.e. conscience), choice--fully personal and communal

7. We are "Inside" the universe

0. Subject to physical laws (but these are more fluid than we realize)

1. Able to make macro-changes to the universe!

2. Material consequences of our actions (e.g. ecology)

3. We cannot see 'outside' the borders of the universe (a real problem for theology)

8. We were given the Mandate

1. The Mandate of Genesis 1:

Then God said, "Let us make man in our image, in our likeness, and let them rule over the fish of the sea and the birds of the air, over the livestock, over all the earth, and over all the creatures that move along the ground." 27 So God created man in his own image, in the image of God he created him; male and female he created them. 28 God blessed them and said to them, "Be fruitful and increase in number; fill the earth and subdue it. Rule over the fish of the sea and the birds of the air and over every living creature that moves on the ground." (Gen 1:26-28)

A. "Rule over the animals/earth"

B. "Be fruitful and increase"

C. "Fill" -- shared with most living creatures (cf. Gen 1.22; 8.17)

D. "Subdue" the earth

2. The Mandate of Genesis 2

The LORD God took the man and put him in the Garden of Eden to work it and take care of it. (Gen 2.15)

- A. to 'work the garden'
- B. to 'care for the garden'

3. How the mandate plays out in our lives

- 1. the 'work' of a baby
- 2. the work of creation/nurturing/challenging
- 3. the work of re-shaping the universe
- 4. Art and literature
- 5. self-control (Gal 5.23)
- 6. Romans 12.2: *Do not be overcome by evil, but overcome evil with good. (!)*